

Smisao masonstva

Biblioteka:

Urednik: Dr. sc. Vlado Nuić

Za nakladnika: Zoran Bošković

Računalna obradba:

Neven Marin

Tiskara: Dalmacija papir – Split

Slika na naslovnoj korici:

Slika na zadnoj korici:

CIP

IVAN MUŽIĆ

**SMISAO
MASONSTVA**

Naklada *Bošković*
Split
2003.

I. MASONSTVO I MONOTEIZAM

Tko uspije nadvladati bol i strah, taj će postati Bogom.
Onda će biti novi život, nov će biti čovjek, sve će biti novo...
I onda će se povijest dijeliti na dva dijela: od majmuna do
uništenja Boga i od uništenja Boga do...

- Do majmuna?

(Dostojevski, *Demoni*)

1.

Povijesno gledano, masonstvo¹ je nastalo u
engleskoj protestantskoj sredini u XVIII. stoljeću.²

¹Literatura o masonstvu je jedva pregledna. Usp.: Jose A. Ferrer Benimeli, *Bibliografija de la masoneria*. Ed. Fundacion Universitaria Espanola, Madrid, 1978., str. 603; Herbert Schneider, *Deutsche Freimaurer Bibliothek*. Verzeichnis der Bibliothek des Deutschen Freimaurer - Museums Bayreuth, Hamburg, 1977., str. 383; H. Schneider, nav. dj., 1. Nachtrag Bayreuth, 1984., str. 235.+86. O stvarnoj rasprostranjenosti masonstva u svijetu usp.: I. Mužić, *Rasprostranjenost masonstva u svijetu*. U knjizi: I. Mužić, *Masonstvo u Hrvata*. V. izdanje, ed. Verbum, Split, 1997., str. 809. - 826.

² Prema tvrdnjama samih masona, u masonskim ložama sve do danas ima više masona protestanata nego masona katolika. (Dr. Serge Raynaud de la Ferrière, *Il libro nero della framassoneria*. Ed. Tarantola, Lugano, /bez oznake godine/,

Slobodno zidarstvo je utjecalo svojim duhom, pa i najdirektnijim političkim akcijama, na političku povijest zapadnog svijeta već od XVIII, a osobito od početka XIX. st. pa dalje. Prema ocjeni masonskih pisaca slobodno je zidarstvo "naročito u romanskim zemljama izvršilo dio rada, što ga je u germanskim zemljama izvršila reformacija".³ Ono je, prema zaključivanju masonskih autora, imalo u Europi i SAD razvitak koji se može usporediti samo sa širenjem kršćanstva u Rimskom carstvu.⁴

Masonstvo nije židovska tvorevina. U kršćana i u Židova postojale su posebne okultne struje, koje su se, ubrzo pošto je nastalo masonstvo, i u njemu srele. Već od povijesnih početaka slobodnog zidarstva u njemu se počeo snažno osjećati i židovski element. Gotovo sva masonska simbolika (u terminologiji, legendama i ritualima) potječe iz židovske religiozne kulture.⁵ "Masonstvo je prvenstveno spoj jedne salamunske i jedne pitagorejske struje. Sve svete masonske riječi

str. 188.). S. Raynaud de la Ferrière ističe kao tipični protestantizam u masonstvu, što su masoni protiv dogme o bezgrešnom začecu, što ne prihvaćaju Marijino djevičanstvo i što ne priznaju papine nepogrešivosti. Istaknuti masoni ističu, kako iznenađuje činjenica, da u Velikoj ujedinjenoj loži Velike Britanije ima gotovo samo protestanata. Usp.: Yves Marsaudon, *Souvenirs et réflexions. Un haut dignitaire de la franc-maçonnerie de tradition revele des Secrets*. Ed. Vitiano, Pariz, 1976., str. 361.

³ Milan Prelog, *Istorija slobodnog zidarstva*, Zagreb, 1929., str. 158.

⁴ Luigi Troisi, *Dizionario massonico*. Ed. Bastogi, Foggia, (bez godine), str. 245.

⁵ Michele Moramarco, *La massoneria oggi. Cronaca, realtà, idee*. Giovanni De Vecchi, Milano, 1981., str. 147.

podrijetlom su hebrejske; masonska era i kalendar specifično su židovski; o predsjedniku lože veli se da zauzima mjesto kralja Salamuna; legende trećeg stupnja i legende viših stupnjeva potpuno se podudaraju s događajima koji su se dogodili prije gradnje jeruzalemskog hrama, za njezina vremena i poslije gradnje."⁶ Židovi su ubrzo postali vrlo utjecajni u masonstvu.⁷ Prema mišljenju nekih (i židovskih) pisaca, vjerojatno je da su Židovi uveli masonstvo u SAD, a sigurno je, da je u početku u američkom masonstvu bio veliki broj utjecajnih Židova masona.⁸

⁶ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 193.-194.

⁷ O odnosima židovstva i masonstva usp.: Curzio Nitoglia, *Rapporti tra giudaismo e massoneria*. Chiesa viva, (Brescia), XXIII./1994., 253., 15.-17.; XXIII/1994., 254, 14.-15.

⁸ Bez obzira na činjenicu, što su Židovi u anglosaksonskom i romanskom masonskom svijetu (za razliku od germanskog) ulazili u, relativno, velikom broju i bez ikakvih problema u lože, oni su već god. 1843. osnovali i neku vrstu svojega, posebnog masonstvu tzv. red B'ne Berit. Taj red imao je za cilj, da "Loža postaje *neutralni teren*, gdje se izravnavaju razlike i uklanjaju protivnosti između članova." (Lav Stern, O Bratstvu. *Spomenica 1927-1932*. Loža Zagreb 1090, Zagreb, 1933., str. 98.). Br. Mavro Kandel cilj toga reda ovako je konkretizirao: "Već je spomenuto da misao lože traži pozitivan stav prema jevrejstvu. Ona zahteva *afirmaciju jevrejstva na celoj liniji njegovog istorijskog razvitka*, sabiranjem najboljih snaga jevrejstva u cilju moralnog, fizičkog i nacionalnog preporoda jevrejskog naroda na svim područjima jevrejskog javnog života. Ni jedna, ma kako malena, pojava u životu jevrejskog naroda ne sme da se odigra neopažena od naših očiju. S najvećom ozbiljnošću i ljubavi moramo pratiti težnje svoga sopstvenog naroda i najboljim silama ostvarivati jevrejske narodne ideale. Misao Bene Berita ne poznaje *stranke ni političkih razlika*. Pogled

Masonstvo nije ni buržoaska tvorevina svojim postankom ni svojom biti. Mason Pierre Mariel točno je istakao, da su masoni najprije bili pripadnici visokog plemstva i crkveni dostojanstvenici, a tek zatim buržuji. Točan je i njegov zaključak, da su se masoni regrutirali iz vladajuće klase svake epohe.⁹ To znači, da masonstvo samo privremeno ili povremeno podupire neku klasu, državu, naciju, crkvu, i to samo dotle, dok to odgovara njegovim tajnim ciljevima. Masonstvo hoće da bude natklasno, naddržavno, nadstranačko i nadcrkveno. Ono želi da prožme sve klase, sve države, sve stranke i sve crkve.¹⁰ Giordano Gamberini na pitanje, tko sve može biti mason, dao je ovaj odgovor: "Masonstvo ne isključuje nikoga zbog posjeda jedne iskaznice ili zbog njegova političkog ili religioznog mišljenja."¹¹

je uperen, kako se kaže u Ritualu, 'na celinu', pa zato mi i podupiremo i unapređujemo sva ona stremljenja koja su posvećena opštemu dobru, prema tome i dobru celokupnog jevrejskog naroda. Takva jedna, gotovo bismo rekli, klasična zadaća našeg uzv. Ordena jest *izgradnja Palestine* koju treba da pomažemo s oduševljenjem". (Mavro Kandel, *Ideološke osnovice ordena Bene Berit*. Spomenica, nav. dj., str. 106.).

⁹ Pierre Mariel, *Les Francs-maçons en France*. Paris, Marabout, 1969., str. 264.

¹⁰ Radi ilustracije zanimljivo je navesti primjer masonstva u državi Izrael. Već god. 1948. definitivno je konstituirana Velika loža države Izrael. God. 1979. pod obedijencijom te Velike lože bilo je 55 loža s oko 3.400 braće, i to Židova, kršćana i palestinskih muslimana. Pečat Velike lože Izraela ima na sebi Davidovu zvijezdu, kršćanski križ i islamski polumjesec. Rad masona u samom Izraelu uglavnom je filantropski. Usp.: Wolfgang Brachvogel, *Von Maurern und Logen*. Hamburg, Bauhütten Verlag, 1979., str. 34.

¹¹ Claudio Scwarzenberg - Beatrice Bisogni, *La massoneria oggi*. Palermo, Celebes, 1977., str. 55. Vrlo je indikativno, da

U masonskoj literaturi usvojeno je mišljenje da je 24. lipnja 1717. od četiri već postojeće londonske lože utemeljena Velika loža. Taj dan je odabran kao blagdan sv. Ivana Krstitelja, jer se on veže s praznovanjem ljetnoga solsticija, koji se u masonstvu smatra jednom od najstarijih zajedničkih tradicija ljudskoga roda.¹² Londonski masoni povjerali su prezbiterijanskom pastoru Jamesu Andersonu (1684? – 1739.) da sastavi knjigu tzv. *Konstitucija*, koja je bila pripremljena 1721. i potom pregledana od užeg kruga masona, među kojima je posebnu ulogu imao Jean–Theophile Desaguliers (1683. –1744.), sin izbjegloga francuskog hugenota. Te *Konstitucije* su objavljene 1723. Konstitucije prijašnjih pravih zidarskih udruga počinjale su zazivom Trojstva i Krista, a u Andersonovoj redakciji temelja "spekulativnog zidarstva" o tome nema ni spomena. Slobodni su zidari od staroga zanatskog zidarstva posudili samo određene običaje i formule namjeravajući tako skriveni biti razumljivi "samo onima koji za to posjeduju ključ".¹³ U "Starim dužnostima slobodnog zidara" god. 1723. opisan je "Odnos spram Boga i vjere" ovako:

je Giorgio Almirante, vođa neofašističke stranke u Italiji, izbacio iz člana 2. Statuta svoje stranke (Movimento sociale italiano) stavak, prema kojemu je bilo zabranjeno članovima te stranke da budu masoni. (Roberto Fabiani, *I Massoni in Italia*. Farigliano, L'Espresso, 1978., str. 122.).

¹²Eugen Lennhoff–Oskar Posner, *Internationales Freimaurerlexikon*. Amalthea-Verlag, Wien - München, 1980., str. 456., 1177.

¹³G. E. Lessing, *Razgovori za slobodnog zidara*. Gradac, (Čačak), broj 89.-90.-91., za godinu 1989., str. 23.

"Zidar je svojim zvanjem vezan, da se pokorava ćudorednom zakonu, pa ako ispravno shvaća umjetnost, ne će nikada biti niti tupoglavi bezbožnik, niti razuzdani bezvjerac. No premda su u stara vremena bili zidari obvezani, da se drže vjere – ma kakova ona bila, - koja je vladala u zemlji ili narodu, među kojima su se bavili, smatra se sada ipak probitačnijim, da ih se obvezuje na držanje one vjere, u kojoj se svi ljudi saglašavaju, prepuštajući tako svakomu njegovo posebno mišljenje; a to znači, da budu dobri i iskreni ljudi, ili ljudi časna i poštena značaja, ma sa razlikovali bilo kakovim imenom ili osvjedoenjem. Time postalo je slobodno zidarstvo središtem udruženja i sredstvom pomirljivoga i vjernog prijateljstva među ljudima, koji bi inače ostali za vazda podaleko."

U redakciji "Starih dužnosti" iz godine 1738. stilizacija je izmijenjena na ovaj način: "Slobodni zidar je ovime obvezan, da se pokorava ćudorednom zakonu kao *pravi Noahid* i ako pravo shvaća umjetnost, on ne će biti tupoglavi bezbožnik, ni razuzdani bezvjerac. U stara vremena bijahu kršćanski zidari obvezani da se prilagode kršćanskim običajima svake zemlje, gdje su imali da putuju ili posluju. No jer se zidarija nalazi među svim narodima, i onima ine vjere, to im je sada jedina dužnost, pristati uz onu vjeru, u kojoj se svi ljudi saglašavaju, pak valja njim samima prepustiti njihovo posebno mišljenje; t. j. od njih se jedino traži, da budu dobri i vjerni ljudi i da drže do časti i poštenja, ma se kako inače dijelili među sobom po ovom ili onom imenu, po vjerama ili mišljenjima; jer oni svi slažu se u ona tri velika članka Noemova, a to je dovoljno, da se očuva vez lože. Slobodno

zidarstvo dakle je središte udruženja i razlog vjernog prijateljstva među ljudima, koji se inače nikada ne bi zbližili."¹⁴ U literaturi se posebno mnogo raspravljalo o stilizaciji iz *Konstitucija* da mason "ne će nikada biti glupi ateist, niti nereligiozni razuzdanik". Ova misao svodi sve na etiku kao naravni zakon, koji se ne vezuje ni uz koju vjersku dogmu. Svrha je toga vjerskoga indiferentizma da masonstvo postane središte ujedinjavanja ljudi kako ih ne bi dijelile vjerske razlike. Ta je misao postala temelj masonstva i "vrijednost također za naše dane".¹⁵ Mnogo se pisalo o izvorima masonstva, u svezi s njegovim shvaćanjem božanstva, koje većina pisaca izvodi iz deizma. Međutim, Andersen se u deizmu mogao nadahnuti samo idejama vjerske tolerancije.¹⁶ Jer Bog postoji i u deističkom shvaćanju, ali tako da ne intervenira u svjetska zbivanja, a ni u pojedinačne ljudske sudbine. Masonstvo posve odbacuje i takav deistički pojam Boga.¹⁷ Naziv *Veliki arhitekt svemira* Andersen je

¹⁴ Citati su doneseni prema: A.(dolf) Mihalić (preveo i uvodom popratio), *Stare dužnosti slobodnog zidara*. Publikacije lože "Pravednost". "Štampano kao rukopis za slobodne zidare", Zagreb, 1924. U ovome se izdanju navodi da "pravi Noahid" znači "sinovi-nasljednici Noemovi", a da masoni su pod "tri velika članka Noemova" razumijevaju "bratsku ljubav, pomoć i vjernost".

¹⁵ Citat iz predgovora knjizi: Lennhoff-Posner, *Internationales...*, nav. dj., str. 23.

¹⁶ Lennhoff-Posner, nav. dj., str. 328. – 329.

¹⁷ Predstavnici *Njemačke biskupske konferencije*, koji su s predstavnicima *Ujedinjene Velike lože Njemačke* službeno razgovarali od 1974. do 1980., i istodobno istraživali bit masonskoga učenja, točno su zaključili da pojam *Veliki arhitekt svemira* svodi odnos prema Bogu "na shvaćanja koja

preuzeo iz jezične upotrebe svoga doba. U prvom izdanju *Konstitucija* piše: "Adam, our first parent, created after the Image of God, the great Architect of the Universe." U drugom izdanju *Konstitucija* 1738. u biti navodi se sadanja stilizacija.¹⁸ *Veliki arhitekt svemira* je formula koja svakom dopušta slobodu osobnih uvjerenja¹⁹ Masoni, prema Pikeovu učenju, priznaju postojanje božanskih svojstava, čiju sveukupnost svatko može po volji nazivati Bogom, prirodom, svemirom, duhom, materijom.²⁰ Slobodno zidarstvo objavljuje od svojih početaka, postojanje jednoga stvaralačkog principa pod imenom *Veliki arhitekt svemira*. Bog je, prema masonskom učenju, "zakon koji upravlja cijelim svemirom u održavanju savršenog ekvilibrija".²¹ Kandidat za stjecanje trećega stupnja izjavljuje u loži da je prirodni zakon apsolutan i nepromjenjiv i da on upravlja cijelim univerzumom.²² "Poznato je od prastarih vremena da je sve ono što postoji u svijetu, sav univerzum, sastavljen od jednoga

prethode deizmu". (Zbigniew Suchecki, *La Massoneria nelle disposizioni del "Codex iuris canonici" del 1917 e del 1983*. Libreria editrice vaticana, Citta' del Vaticano, 1997., str. 124. – 133.)

¹⁸ Lenhoff-Posner, nav. dj., str. 135.

¹⁹ Rene Guenon, *Studi sulla massoneria*. Basaia editore, Rim, 1983., str. 25. – 26.

²⁰ Albert Pike, *Morals and dogma of the ancient and accepted scottish rite of Freemasonry*. Washington, 1968., str. 644.

²¹ Luigi Troisi, *Dizionario massonico*. Ed. Bastogi, Foggia, bez godine, str. 173.

²² *Rituale e Istruzioni per il fratello maestro libero muratore (3 Grado Simbolico)*. Službeno izdanje Velike lože Italije, ("Non e destinata alla pubblicità.). Rim, 1991., str. 21.

izvornog principa i da materija nije drugo nego samo prividna forma ovoga principa."²³ Za masone *Veliki arhitekt svemira* nije kreator, nego organizator.²⁴ Očito je, prema masonskim izvorima, da formula *Veliki arhitekt svemira* isključuje pojam Boga stvoritelja, jer masonski arhitekt ne stvara iz ništa, nego samo gradi na već stvorenomu. Taj graditelj svemira nije božanska osoba nezavisna o svijetu i čovjeku, već je prema masonskom tumačenju, imanentni dio prirode, koji u sebi istodobno sadrži dobro i zlo. U skladu sa shvaćanjem masona da zamišljaju božanstvo po volji prihvaćaju se i prastara božanstva. U masonstvu "Royal Arch" božanstvo se naziva "Jah – Bel – On" i zamišlja kao sinteza božanstava: semitskog imena (Jah), kaldejskog (Bal) i egipatskog (On). Bez obzira na postojeća raspravljanja o etimologiji tih naziva sam pojam sadržava tri različita božanstva. Stilizacija nedvojbeno upućuje na reafirmaciju starih

²³ Rudolf von Sebottendorf, *La pratica operativa della antica massoneria turca*. Editrice il Delfino, Torino, 1980., str. 35.

²⁴ "Pour le Maçon, le Grand Architecte n' est donc pas *le Createur*, mais *l'Organisateur*." (Daniel Ligou–redaktor, *Dictionnaire universel de la Franc-maçonnerie*. Tom I, Editions de Navarre, 1974., str. 77.). Francusko je masonstvo, da bude dosljedno masonskom shvaćanju božanstva, predlagalo još 1867. da se izbací formula "U slavu *Velikog arhitekta svemira*". Taj je pokušaj realiziran god. 1877. Dakako da to ne znači nikakvu "francusku revoluciju" u odnosu na anglosaksonska shvaćanja božanstva, jer su o njegovoj biti sve masonske strukture suglasne. Zato u francuskom masonstvu nije nikada bila zabranjena upotreba formule *Veliki arhitekt svemira* i ona se katkad službeno upotrebljava.

božanstava,²⁵ ali istodobno namjerno utire put k sinkretizmu. Takvo masonsko shvaćanje isključuje i pomisao da bi Isus Krist mogao biti jedini pravi Bog. Stoga masonstvo izjednačuje Krista s Budom, Zaratustom, Muhamedom i Quetzalcoatlom. Takvo razmišljanje je razlog da slobodni zidari godine računaju od zamišljenoga početka svijeta, a ne od Kristova rođenja.

Masonstvo shvaća sve postojeće kao jedinstvo mikrokozmosa i makrokozmosa. U tako zamišljenoj jedinstvenosti zemaljskoga i nadnaravnoga svijeta i čovjek je dio božanstva. Masonstvo je iz antičkih kultova i misterija posebno prihvatilo zamisao o umiranju i ponovnomu rađanju.²⁶ "Ako je sve jedno, lanac se nikada ne prekida, pa niti u odnosu na smrt koja je u božanskom planu jedna od formi postojanja, dakle nije negativno uništenje, već je jedan od trenutaka pozitivnog vitalnog kontinuiteta. Radi se o preobraženju onoga što je smrtno u ono što ne može umrijeti."²⁷ To shvaćanje izražava i masonska simbolika. Dva stupa u loži (čija se početna slova **J** i **B** izvode iz hebrejskoga) označavaju ne samo jedinstvo duha i materije, nego također muško-aktivni i žensko-pasivni princip.²⁸ Masonstvo je falusnu i vaginalnu simboliku, (o kojoj

²⁵ Massimo Introvigne (priređio), *Massoneria e religioni*. Editrice Elle Di Ci, Torino, 1994., str. 176. – 177; M. Introvigne, *La massoneria*. Editrice Elle Di Ci, Torino, 1997., str. 26. –28.

²⁶ Lennhoff-Posner, nav. dj., str. 1082.

²⁷ Giuseppe Schiavone, *Il Rito Funerario Massonico*. Zenit Studi. Internet <http://www.zen-it.com/funerario.htm>. Str. 1.-8.

²⁸ Troisi, nav. dj., str. 114.; Jules Boucher, *La simbologia massonica*. Editrice Atanor, Rim, 1975., str. 140.-142.

opširno piše Albert Pike u svojoj knjizi *Morali i dogma*), preuzelo iz prastarih okultnih kultova i ona im također označava aktivni muški i pasivni ženski princip, u smislu jedinstvenosti stvaranja i razmnožavanja. Simbolika sunca u zajedništvu s mjesecom interpretira se kao istodobno postojanje dviju polarnosti svake pojavnosti i identična je kineskom shvaćanju nedjeljivosti pojma Yang i Yin. Posebno se ističe da sunce i mjesec, kako je to i po staroj mitologiji, istodobno mogu biti i dobri i zli.²⁹ Pike -dosljedno nauku o neosobnom božanstvu-, zamišlja i Sotonu kao snagu, koje istodobno u sebi sadržava dobro i zlo.³⁰ U takvu panteističkom zamišljanju zlo i dobro su u ravnoteži, ali masonstvo dopušta mogućnost razvitka u komu će iščeznuti razlika između dobra i zla.³¹ U tomu smislu

²⁹ Boucher, nav. dj., str. 182., 375.; Jürgen Holtorf – Karl Heinz Lock, *Freimaurer*. Wilhelm Heyne Verlag, München, 1993., str. 54.–55.

³⁰ Marijan Mandac kršćansko shvaćanje dualizma u učenju svetog Jeronima ovako sintetizira: "Jeronim je postojano učio da je svako stvorenje koje je Bog stvorio u sebi i svojoj biti bez iznimke dobro stvoreno. Tako se odupro svakome obliku dualizma koji su u drevno doba mnogi zastupali. Odbacio je tvrdnju da je tvar u sebi zla. Jeronim se također često sporio s onima koji su učili da od iskona postoje dvije suprotne naravi: dobra i zla. Po njemu, davao je vlastitom odlukom postao zlim i takvim ostaje. Davao se od sebe pođavlio. Nasuprot Boga od vječnosti ne postoji nikakvo protivno počelo. Bog je posvemašnja moć. On stvara samo dobro." (Sveti Jeronim, *Tumačenje Matejeva evanđelja*. Služba Božja, Makarska, 1996., str. 58.). Činjenica je da među poznatim masonima u povijesti nema osoba poznatih po savršeno kreposnom življenju, koje kršćanstvo naziva svecima.

³¹ Troisi, nav. dj., str. 298.

masonstvo ne isključuje vjerovanje ni u mogućnost evolucije, reinkarnacije i astrologije. Neki masoni, koji pišu o masonstvu, tvrde da su oni duhovni nastavljači i predantičkih okultnih učenja, koja su poslije dijelom nastavljeni u *Kabali* i gnozi.³² I doista masonski nauk ni po čemu nije originalan jer je sav sadržan već u predkršćanskomu poganstvu. Masonska vjerovanja gotovo su identična s onima egipatskim i grčkim kako ih iznosi Plutarh.³³

Na primjeru Rimskoga Carstva može se zaključiti da je u poganskom svijetu vladala međusobna duhovna tolerancija tolika da su se međusobno nenasilno prihvaćali kultovi tuđih božanstava. Svi su neznabošci prihvaćali tuđe kultove zato što su ih doživljavali kao identične

³² Giovanni-Maria Ragon, *Massoneria occulta ed iniziazione ermetica*. Ed. Atanor, Rim, 1948., str. 77.; Lennhoff-Posner, nav. dj., str. 612., 1274.; Troisi, nav. dj., str. 286., 322. Masonstvo ipak nije direktno povijesno nastavljanje pretkršćanske okultne tradicije. Usp.: Antoine Faivre, *Esoterismo e tradizione*. Editrice Elle Di Ci, Torino, 1999., str. 73.-74.

³³ Plutarh spominje vjerovanje da je Amun egipatsko ime za Zeusa, a za Egipćane navodi: "Amun je način zazivanja kojim se oni obraćaju vrhovnom bogu, koji se identificira s univerzumom, a koji je nevidljiv i skriven." On spominje "drevno učenje" da sve proizlazi iz dva protivna načela, odnosno dvije suprotne snage. Prema njemu "barbari" i Grci na isti način vjeruju da univerzum određuju mnogi elementi, a u svima su zlo i dobro izmiješani ili "bolje rečeno u prirodi ne postoji ništa savršeno čisto." (Plutarco, *Izide e Oziride*. Adelphi edizioni, Milano, 1985., str. 65., 101.-107., 110.). Posebna je vrijednost navedenoga Plutarhova svjedočenja što utvrđuje istobitnost egipatskih i grčkih božanstava, kojima su samo imena različita, ali su im osobine iste.

svojim vjerovanjima.³⁴ U cijelomu tom poganskom panteonu postojanje politeizma je samo privid, jer su sva ta različita božanstva najčešće samo pojavnosti neosobnoga univerzalnog (najčešće panteistički zamišljenog) boštva. Prvi vjerski progon u Rimskom carstvu započeo je protiv kršćanskoga monoteizma, jer se ono osjetilo kao apsolutna povijesna i duhovna posebnost, koja niječe kao zlo sva ostala postojeća metafizička shvaćanja. Kršćani su apsolutnu različitost svoje vjere u odnosu na sva vjerovanja tadanjega svijeta protumačili tako da su u svim poganskim bogovima prepoznavali Sotonu. Već u židovskom *Starom zavjetu* svi se poganski bogovi smatraju "demonima".³⁵ Pavao je jasan: "...nego ono što narodi (pogani) žrtvuju, žrtvuju demonima, a ne Bogu." (I. Kor 10, 20). Prema Augustinu svi su stari narodi, osim Židova,³⁶ kao bogove štovali demone.³⁷

³⁴ "Grci su -od Herodota- bili uvjereni da strani bogovi nisu različiti od njihovih, već da su isti ali pod drugim imenima." (Dario Del Corno, *Introduzione* u knjizi: Plutarco, nav. dj., str. 53.).

³⁵ "Jer su svi bogovi naroda idoli ništavi, a Gospod je stvorio nebo" (Ps, 96, 5). Usp.: Ivan Šarić (preveo), *Sveto pismo*. II. popravljeno izdanje, Osvit, Madrid, 1959., str. 886.

³⁶ "Kod svijetu naroda izuzev Izraelski, sotona je primala božanske časti i štovanje uz najodurnije obrede i najkrvnije žrtve. Svi tako zvani poganski bogovi nijesu bili drugo nego sama sotona štovana pod raznim imenima, tako da je David bolnim srcem već u svoje doba morao uskliknuti: *Omnes dii gentium daemonia*, svi bogovi, koje pogani štiju, nijesu drugo nego đavli." (N. Batistić, *Sotona i sotonski šegrti*. Rijeka, 1913., str. 84.-85.).

³⁷ "Dakle, drevni i prvotni Rimljani (onako kako o njima poučava i svjedoči povijest), iako poput ostalih naroda – izuzev jedino židovski – štovahu lažne bogove i prinašahu žrtve ne Bogu, nego zlim duhovima,..." (Aurelije Augustin,

Da su beziznimno svi ti poganski demoni (na primjer: Oziris i Izida, Zeus i Atena, Jupiter i Venera) samo zli duhovi učili su već u prvim stoljećima kršćanstva Justin, Tacijan, Atenagora, Klement Aleksandrijski, Irinej, Origen, Tertulijan, Euzebije i drugi.³⁸

2.

Masoni tretiraju masonstvo kao " kraljevsku umjetnost" u smislu da je ona razvitak čovjeka i to vlastitim duševnim snagama –u tijeku postizanja viših stupnjeva- od "surovog kamena" do njegove samospoznaje i sjedinjavanja s božanstvom. Prijam u masonski savez pokazuje u simbolima i ritualima jaku povezanost sa starodrevnim misterijama,³⁹ u kojima je iniciranje nastojalo deificirati čovjeka. Inicijacija se događa u loži, koju masoni zamišljaju kao hram i simbol svemira, a u kojoj dominiraju samo nekršćanski simboli. "Oko simbolizira na fizičkom planu vidljivo sunce, koje emanira život i svjetlo; na srednjem ili astralnom planu Riječ, Logos, stvaralački princip; na spiritualnom ili božanskom planu to je *Veliki arhitekt svemira*."⁴⁰ Misao o jedinstvenosti dvojstva (također dobra i zla) u biti je masonstva. Štoviše i masonski trokut predstavlja ekvilibrij svjetla i tame u trajanju

O državi Božjoj. Svezak prvi, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1982., str. 355.).

³⁸ Egon von Petersdorff, *Daemonologie*. I. svezak, Christiana-Verlag, Stein am Rhein, 1982., str. 220.

³⁹ Lennhoff-Posner, nav. dj., str. 741.

⁴⁰ Jules Boucher, *La simbologia massonica*. Atanòr, Rim, 1975., str. 91.

(vremenu).⁴¹U masonskom *Katekizmu* (doslovni prijevod iz *Rituala prvoga stupnja po "Škotskom starom i pripoznatom redu"*) masonstvo se tretira kao škola poduke. "Ona uči čovjeka, kako će da se razmatranjem djela Prirode uzdigne do stvaraoca tih djela."⁴² Kandidat za masonstvo u okultnom ozračju lože polaže zakletvu koja glasi:

"Obećajem i zaklinjem se da neću nikada odati tajne Slobodnog zidarstva, da neću nikoga upoznati s onim što će mi biti otkriveno pod kaznom da mi se prereže grlo, iščupaju srce i jezik, pokida utrobu i da se moj leš raskomada, zatim zapali i pretvori u pepeo koji neka se rasprši u vjetar radi obeščašćenja uspomene i na vječnu sramotu."⁴³ Kandidat za treći stupanj posebno se zaklinje da neće nikada objaviti tajne koje će mu biti povjerene i da od sada sve svoje sposobnosti posvećuje slavi i snazi masonskog reda.⁴⁴

Sam čin inicijacije u masonskom htijenju za obogotvorenjem čovjeka proizvodi određene posljedice poznate kao "okultna infekcija". Inicijacija u masonstvu prema masonskim autorima

⁴¹ Boucher, nav. dj., str. 92.; Troisi, nav. dj., str. 406.

⁴² V. B. (Preveo i izdao u vlastitoj nakladi), *Autentični slobodno zidarski dokumenti*. Bez oznake godine i grada izdanja, str. 7.

⁴³ *Rituale e istruzioni per il fratello apprendista libero muratore (1 Grado Simbolico)*. Izdanje Velike lože Italije ("Non e destinata alla pubblicità."). Rim, 1988., str. 53. U biti jednako nečovječna zakletva polaže se i u suvremenom američkom masonstvu, kako je to objavio i Jim Shaw (američki mason 33 stupnja, koji se obratio na kršćanstvo).

⁴⁴ *Rituale e istruzioni per il fratello apprendista libero muratore (3 Grado Simbolico)*. Izdanje Velike lože Italije ("Non e destinata alla pubblicità."). Rim, 1991., str. 33.

mijenja čovjekovu svijest.⁴⁵ S. Raynaud de la Ferriere zaključuje da je tajna u tomu što se mason prolazeći kroz različite faze inicijacije preobražava i postaje druga osoba.⁴⁶ Okultisti oduvijek vjeruju da čovjek u tijeku obreda inicijacije može ovladati tajnim silama prirode. Međutim, medicinsko ispitivanje zaključuje da čovjek kroz okultna iskustva mijenja svoju emocionalnu i psihičku osobnost tako da se pretvara u biorobota.⁴⁷ Tu mogućnost potvrđuje i dugogodišnji francuski mason i liječnik po zanimanju Maurice Callet, koji primanje u ložu ovako interpretira: "Radi se ponajprije o filozofskom pitanju s posljedicama na intelektualni i duhovni život onih koji se priključuju. Doduše, kad netko pristupi loži, ne mora sklopiti ugovor s Đavlom ili sudjelovati na crnim misama.

⁴⁵ W. L. Wilmshurst, *Značenje slobodnog zidarstva*. "Štampano kao rukopis samo za Slb. zid.", Osijek, 1938., str. 59.- 60., 64., 67.- 68., 70., 85. Pretisak ove knjige objavljen je u razdoblju raspada Jugoslavije bez oznake nakladnika, godine i grada izdanja. (Izvornik ovoga pretiska u autora.)

⁴⁶ Wilmshurst, nav. dj., str. 9., 25.-32.; S. Raynaud de la Ferriere, nav. dj., str. 66., 168., 209. – 211. (S. Raynaud de la Ferrière bio je veliki meštar 33. stupnja, funkcionar UNESCO-a, predsjednik *Internacionalne federacije znanstvenih društava*, utemeljitelj *Velikoga univerzalnog bratstva* u Venezueli, Meksiku, Peruu, itd. Vidi: S. Raynaud de la Ferriere, nav. dj., str. 15.-26.)

⁴⁷ Anatolij Berestov, *Čislo zverja. (Broj Zvijeri)*, Ed. Novaja knjiga, Moskva, 1996., str. 143. Ovaj autor, koji je doktor medicinskih nauka i profesor neuropatologije Ruskoga državnoga medicinskog instituta, zaključuje da je masonstvo stvarni sotonizam, a masonska loža sotoniska crkva. (Nav. dj., str. 5., 142.)

Ali se ponekad i to čuje."⁴⁸ John Daniel, američki protestantski istraživač okultnih izvora masonstva, shvaća masonsku zakletvu kao faustovsku trgovinu s dušom i zaključuje: "Trebalo bi biti naivan da bi se prihvatila sugestija, kako obvezivanje nekoga pod ovako divljom prisegom, neće ostaviti traga na njegovoj duši. Isus Krist je osobno objavio (Mt 5,33-37), da su ove prisege 'od Zloga.'... Ozbiljna je stvar zatražiti *Inicijaciju*, jer onaj koji to zatraži, mora potpisati *ugovor*. Što znači taj *ugovor*? Ne postoji vanjski, formalni vidljivi potpis; to se ne može uspoređivati niti s potpisom nečijeg imena krvlju, jer to mora biti besprijekorno moralan i nematerijalni čin, koji zahtijeva da se čovjekova duša *istinski posveti djelu*. To nije, potom, kao cjenkanje s Đavlom, u kojemu Zli dopušta biti prevaren. To je sporazum u koji ozbiljno ulaze obojica (Đavo i inicirani)... i ovdje nema iznimaka od njegovih klauzula... Mason Robert Morris u *Webb's Monitor* priznaje masonsku savršenu trgovinu s dušom iniciranoga kada je već zakletva dana: Obvezujući sporazum je neopoziv. Pa čak i ako bi možda mason bio suspendiran ili isključen, makar bio povučen iz lože, ili putovao u zemlje gdje se masoni ne mogu pronaći ili postao podanik despotske vlade koja ga progoni, ili komunicirao s netolerantnim crkvama koje oštro kritiziraju masonstvo, on ne može odbaciti ili poništiti svoj masonski ugovor. Nikakav

⁴⁸*Mi*, broj 11., za 2000. godinu, str. 16. (Razgovor s obraćenikom M. Calletom preuzet je iz francuskog časopisa "Vision 2000", broj 6., za 1999.).

zakon zemlje na to ne može utjecati. Niti ga podozrenje crkve može oslabiti." ⁴⁹

Tajnost rada lože, koja se već u prvim stupnjevima osigurava citiranom prisegom, ne služi masonstvu samo da skrije od profanih eventualna okultna iskustva, koja se u biti svode na magiju i koja su dostupna samo određenim posvećenicima. Masonstvo istodobno od javnosti skriva i angažiranost na političkom realiziranju svojih okultnih zamisli. U ložama se ne raspravlja o politici na način da to može podijeliti braću raznih stranačkih pripadnosti, ali loža ostaje "uvijek otvorena raspravljanju generalnih političkih problema, koji se odnose na život nacije".⁵⁰ Svaki mason u svome političkom djelovanju mora najposlušnije slijediti temeljne nadstranačke masonske direktive. Masonski "hram" je preokupiran politikom. "To je laboratorij ideja. U loži se sustavno obrađuju veliki društveni problemi. Ovaj se rad proširuje u javnosti, ponajprije preko saborskih zastupnika i vijećnika koji su slobodni zidari. Oni donose zakonske prijedloge koji su neposredno rezultat rada u sjeni loža. Tako su kontracepcija, pobačaj, banaliziranje rastave braka, plod slobodnozidarskoga razmišljanja. Oni žele riješiti čovjekove probleme tako što će se ukloniti bilo kakav oblik prisile i ovisnosti, s obzirom na moral ili religiju."⁵¹ Slobodno zidarstvo nameće svijetu svoj agresivni antiteizam i kroz različite

⁴⁹ John Daniel, *Scarlet and the Beast*. Vol. II., JKI Publishing, Tyler, Texas, 1994., str. 77.

⁵⁰ *Per l'Unita massonica. Documenti*. Pallazo Brancaccio, Rim, 1951., str. 20. (Interni materijal).

⁵¹ M. Callet, *ibid*.

"nove duhovnosti", koje se, premda su izdanak i pećinske baštine, –često pojavljuju i lažno se predstavljaju pod kršćanskim imenom.⁵² Masonska dekristijanizacija anglikanizma odavno je okončana, u protestantizmu još traje,⁵³ a pravoslavlje se (posebno u Rusiji) snažno odupire. Papinske enciklike od početka shvaćaju masonstvo kao nastavljanje praroditeljskog htijenja "postati kao Bog" i zato ga osuđuju kao deicidnu protucrkvu. Međutim masonstvo je od svojih početaka pa sve do danas nazočno i u katolicizmu. Na kraju dvadesetoga stoljeća jedini organizirani otpor masonstvu pružaju države monoteističkoga islama: Libija, Irak i donekle Iran.

3.

Metafizička je istina jedna, a kršćanstvo vjeruje da je ona sadržana u Bogu Isusu Kristu i da je sve protivno njemu sotonizam. Slobodno je zidarstvo u prvomu redu metafizika koja svjesno

⁵² Usp.: *New Age: Lo strumento della piovra massonica per la distruzione dell'uomo e della societa*. Atti del 2 Convegno di Studi Cattolici, Rimini, 28.-29.-30. ottobre 1994., Rimini, 1995., str. 112. U (po broju stanovništva i zemljopisno maloj) Hrvatskoj do kraja rujna 2000. godine djelovale su 73 (sedamdeset i tri) "*Nekršćanske pseudoreligiozne sljedbe i duhovnosti New age-a*", koje se posebno predstavljaju i kao različite škole alternativne tehnike i terapije. Usp.: *Studia croatica –Sveučilište u Zagrebu– Filozofski fakultet Družbe Isusove*, Internet: <http://petar.ffdi.hr/nrp/7-2.html>.

⁵³ Milijuni američkih baptista, metodista, prezbiterijanaca i episkopalijanaca misle da je prihvatljiva istodobna pripadnost crkvi i loži. Usp.: Charles Madden, *Freemasonry*. Ed. TAN Books, Rockoford, Illinois, 1995., str. 53.

hoće izgraditi svijet bez Boga⁵⁴ ne skrivajući svjetovni cilj: stvaranje nadvlade u jednoj svjetskoj državi u kojoj ljude neće dijeliti teritorijalne granice ni duhovne razlike. Čovjek treba preuzeti božanske funkcije i zato je masonski mislilac, isusovac i paleontolog Teilhard de Chardin pokušao znanstveno obrazložiti ideju o obogotvorenju čovjeka i kozmosa. Zbog toga masoni pokušavaju popularizirati Chardina, čija djela ispovijedaju neku vrstu panteizma, u smislu, da je sve: materija, pa i sam Bog - podložno evoluciji.⁵⁵ Ova pobuna protiv Boga datira od prvoga čovjeka, pa stoga masonstvo s pravom ističe da ono samo nastavlja prastaru okultnu tradiciju. Stoga su masonstvo i kršćanstvo u totalnoj suprotnosti.⁵⁶

⁵⁴ Masonstvo je pobuna čovjeka protiv Boga, ali to ne znači da su svi masoni toga svjesni. U razgovoru s Franjom Tuđmanom o masonskoj problematici u studenome 1997. posebno sam istaknuo da masoni prvih trideset stupnjeva najvećim dijelom iz karijerističkih motiva postaju članovi loža, a da se pravi okultisti među njima nalaze uglavnom u najvišim stupnjevima.

⁵⁵ Charles Riandey, *Préface* u cit. knjizi Marsaudona, str. 15.-16.

⁵⁶ Sve što pojedinci (kao katolički redovnik Rosario Esposito u knjizi *Le grandi concordanze tra Chiesa e massoneria*, Nardini Editore, Firenze 1987.) pišu o “velikim“ katoličko-masonskim konkordancama je privid, koji neupućene dovodi samo u zabludu. Postoje sličnosti u katoličkim i masonskim stilizacijama nekih misli koje su nebitne u metafizičkom smislu. Katolička crkva zabranjuje svojim vjernicima da se mogu učlaniti u masonstvo. Detaljno o tome vidi: Zbigniew Suchecki, *La Massoneria nelle disposizioni...*, nav. dj., str. 243.; Zbigniew Suchecki, *Chiesa e massoneria. Congregazione plenaria della Pontificia commissione per la revisione del Codice di*

Slobodno zidarstvo u svojim internim uputama za braću obrazlaže dio *Konstitucije* iz 1738. g. o tome da je mason obvezatan držati se moralnih zakona kao pravi Noachit, ovako: “Ovo prosto priznavanje Noachism-a izgleda da upućuje na obavezu verovanja u Boga i Bibliju. U istini ona ne obavezuje drugo do sledovanje moralnim i prirodnim zakonima, koji idu pre zakona Mojsijevog koji je prvi visoki Božji zakon.“ U istoj uputi tumači se *Konstitucija* iz 1756. g. o potrebi vjerovanja “u slavnog neimara neba i zemlje“ na ovaj način: “Engleski Mason je ponova postao hrišćanin, ali jednog liberalnog hrišćanstva, bez teologije, bez dogmi i bez sveštenstva. Ono nameće izgleda svojim kandidatima verovanje u jednoga Boga - koga? On je u istini kriterijum njegovog morala.”⁵⁷

Masonstvo *Bibliju* shvaća samo kao simbol i to u ovom smislu: “*Biblija* ima u hramu svoje mjesto na oltaru Istine. Na njoj počivaju dva druga velika svijetla, Šestar i Uglomjer. U historiji masonerije jedan je samo puta pokušano, da se *Biblija* odstrani iz našega hrama i zamjeni sa bijelom neispisanom knjigom, koja bi nosila natpis ‘Bog’. Osim toga predlagalo se da se mjesto *Biblije* postavi knjiga,

diritto canonico tenuta nei giorni 20-29 ottobre 1981 riguardante quinta questione speciale dedicata alla riassunzione del can. 2335 del Codice di diritto canonico 1917. Libreria Editrice Vaticana, Citta' del Vaticano, 2000., str. 132. Usp.: i Georges Virebeau, *Les Papes et la Franc-Maconnerie.* Ed. H. Coston, Pariz, 1977., str. 47.

⁵⁷ *Jedan napor iz liješke .: radionice.* Prijevod internoga izdanja lože u gradu Liege. Ed. Planeta, Beograd, 1933., str. 14.-15.

koja bi bila kompilacija najljepših i najdubljih mjesta umnih pisaca sviju naroda svijeta. Htjela se time pokazati univerzalnost Masonerije. Ovo potonje nije doduše u praksi pokušano, ali je zato u jednoj njemačkoj radioni bilo jednom pokušano izmijeniti *Bibliju* bijelom knjigom. To je učinjeno u svrhu da se na ovaj način iz Masonerije odstrani onaj tobože specifično kršćanski karakter, i da se time pokaže kako Masonerija nema ništa naročito zajedničko sa kršćanstvom kao takovim. No i od toga se odustalo, jer se kod nas *Biblija* pojavljuje u savezu s Šestarem i Uglomjerom, po čemu je jasno, da se i ona, poput ovog drugog dvoga, pojavljuje samo i jedino kao simbol. Ona resi dakle naš sveti oltar ne kao *Biblija*, ne kao njezina sadržina i ne kao specifična kršćanska nauka. Da se *Biblija* nema shvatiti drukčije nego kao simbol vidi se i po tome, što se ona kod nas upotrebljava čitava tj. po svom čitavom sadržaju, a ne samo jedan njezin dio ili samo jedno ili nekoja njezina poglavlja. Ona - čitava, obuhvaća *Stari i Novi zavjet*, dakle židovstvo i kršćanstvo. Dvije nauke koje su se doduše u svom historijskom postanku razvile jedna od druge, ali su se tokom vremena tako razmimoišle, da su si u cijelosti oprečne. *Biblija* ne unosi dakle u nas ništa naročito ili isključivo kršćanskoga.“⁵⁸ Masonstvo je s vremenom i u tzv. kršćanskim zemljama započelo tretirati *Bibliju* u usporedbi s tekstovima drugih monoteističkih religija samo kao knjigu jednake vrijednosti. Ovakvo izjednačivanje *Biblije* na primjer s *Kuranom* znači izdaju biti zapadne kulture.

⁵⁸ *Rad na surovom kamenu*. Predavanje lože Pravednost u Zagrebu. Zagreb, 1934., manuskript, str. 168.-169.

Shvaćanje Krista kao velikana i samo u ljudskoj dimenziji savršeno je izrazio mason Goethe mišlju da je Krist zamislio jednog jedinoga Boga, kome je pripisao sve osobine koje je u samom sebi osjećao kao savršenstvo. Tako je prema njemu Bog postao biće njegove vlastite lijepe duše, puno dobrote i ljubavi kao i on sam i sasvim prikladno da mu se dobri ljudi s povjerenjem predaju.⁵⁹ Od Kristova učenja, kako postoji samo dobro i samo zlo: -svemogućí, dobri Bog, apsolutno nadmoćan i potpuna suprotnost Sotoni, bitno se razlikuje nastavljanje stare poganske misli o istodobnom prožimanju dobra i zla u mikrokozmosu i u makrokozmosu. U kršćanstvu pojam svetoga podrazumijeva samo dobro, a u svakoj vrsti staroga i novoga poganstva sveto se shvaća tako da je božanstvo u etičkomu smislu i dobro i zlo, točnije rečeno amoralno. Zbog toga masonsko vjerovanje, za razliku od kršćanstva, pozitivno vrednuje i sam pojam demonskoga. Goethe je vjerovao da se “demonsko ispoljava u sasvim pozitivnoj delotvornoj snazi”.⁶⁰ U smislu ovoga shvaćanja demonskoga Giosue Carducci je ispjevao svoju himnu pobunjenomu Sotoni. U kršćanskoj se literaturi stalno ističe kako masoni najviših stupnjeva u “Velikom arhitektu svemira” obožavaju vraga. Već se 1717. širio u Londonu jedan manifest u kojemu se masonska društva tretiraju kao izraz Antikrista. U biti masonstvo, kako su to očitovali predstavnici njegovih najviših stupnjeva navijestilo

⁵⁹ Johann Peter Eckermann, *Razgovori s Geteom. (Gespräche mit Goethe in den letzten Jahren seines Lebens)*. Ed. Kultura, Beograd, 1970., str. 344.

⁶⁰ Eckermann, nav. dj., str. 343.-348.

je “rat Bogu”, odnosno “smrt Kristu i Duhu Svetomu”.⁶¹

Masonstvo nastoji planirati zbivanja tako da i sav namjerno stvoreni idejni, politički i gospodarski kaos služi stvaranju novog reda (“Ordo ab Chao”). Pravo slobodno zidarstvo očituje se samo kroz one svoje upućene koji predvode borbu protiv judeokršćanskog Jahvea. Oni hoće osloboditi čovjeka od starozavjetnog prokletstva da u znoju lica svoga jede kruh svoj, a pri tome se služe sredstvima Velikoga inkvizitora: tajnom, autoritetom vlasti i čudom magije. Aljoša u Dostojevskoga kaže, da tako misle najgori u čovječanstvu, a Ivan ističe, da i masoni imaju nešto slično toj tajni. To su oni, koji niječu Boga, i hoće da nasilnim sredstvima - jednako putem čuda, tajne i vlasti - ostvare svoje carstvo sreće na zemlji, a u zamjenu za slobodu, za dušu, nude samo kruh zemaljski. Dostojevski u *Dnevniku pisca* u siječnju 1876. na pitanje, što bi se dogodilo, kad bi vragovi odmah pokazali svoju moć i zatrpali čovjeka otkrićima, kad bi se iznenada sva znanja sručila na čovječanstvo kao poklon, i kad bi se tada ljudi osjetili zasuti srećom, zatrpani materijalnim blagom i bez ugnjetavanja - odgovorio, da bi to bila tragedija za čovjeka. On odgovara da bi ljudi iznenada uvidjeli, da više nemaju života, slobode duha, svoje volje i svoje osobnosti, da je iščezao čovječji lik i pretvorio se u životinjski lik roba, živinčeta, i čovječanstvo bi počelo gnjiti, ljude bi prekrile rane i oni bi počeli gristi svoj jezik u mukama videći, da im je život uzet za kruh, “za

⁶¹ Alfonso Sorrenti, *Conoscere la massoneria*. Ed. Segno, Udine, 1997., str. 19., 47., 59.

kamenje pretvoreno u kruh“. Ljudi bi tada shvatili, da nema sreće u neradu, da će ugasnuti misao koja ne stvara, da je nemoguće voljeti svoga bližnjega ne žrtvujući za njega od svoga rada, da je odvratno živjeti besplatno i da “sreća nije u sreći, nego u njezinu postizavanju“. Nastala bi tuga i dosada, jer je sve urađeno i sve poznato, i samoubojice bi se pojavljivale u gomilama, a ne kao do sada pojedinačno, dok ne bi ostali možda zavapili Bogu, da je u pravu, kad je kazano da čovjek ne živi samo o kruhu.⁶² Ovakav će biti i završetak zamišljenoga masonskog zemaljskog raja. Već do sada su sva masonska politička i pseudoreligiozna iskustva donijela ljudima samo beznadnost. Arthur Guirdham ustvrđuje da živimo u jednoj od najtamnijih epoha europske civilizacije, u kojoj Zlo djeluje najvećom snagom.⁶³

⁶² Fjodor M. Dostojevski, *Dnevnik pisca za 1876*. Ed. Ladižnikov, Berlin, 1922., str. 51.-53.

⁶³ A. Guirdham, *L' Ossessione diabolica. Diavolo e forze del male nell' origine delle neurosi*. Tattilo Editrice, Rim, 1974., str. 172. Guirdam (koji je pola stoljeća djelovao u Londonu kao psihijatar) pisac je više knjiga o dualizmu i problematici zla. On konstatira postojanje opsesivnih stanja, posebno među mladima, koja se očituju u nasilju, perverziji i promiskuitetu, a koja su prema njegovim ispitivanjima češća u anglosaksonskim, nego u romanskim i katoličkim zemljama. (Nav. dj., str. 131., 172.-172.- 176., 234., 262.).

II. OKULTNA METAFIZIKA MASONSTVA

Masonstvo je nastalo prvenstveno iz ljudskog interesa za okultno.⁶⁴ U masonstvu pojam okultno može se označiti i kao prometejska težnja za obogotvorenjem čovjeka. Već iz te težnje proizlazi da masoni vjeruju u evoluciju čovjeka u božanstvo. Međutim, treba odmah naglasiti, da masonski Veliki Arhitekt Svemira nije isto što i kršćanski Bog. Prema tumačenju masona pojam *Veliki Arhitekt Svemira* "ostavlja svakom masonu potpunu slobodu tumačenja. Posvećeni može dati simbolu sve objašnjenje koje mu nalaže njegovo suđenje, njegova svest ili njegovo religijsko osećanje a nije

⁶⁴ Ludwig Rosenberg, *Vergangenheit und Zukunft der Freimaurerei kulturhistorisch beleuchtet*. "Manuskript für Br. .", Rosenberg, Budapest, 1874., str. 15. Mason Milan Marjanović shvaća pod imenom "okultizma" "riječ o svemu što je skriveno i tajanstveno i nadsjetilno u čovjeku, oko njega i iznad njega, a imenom 'esoterizma' kada je riječ o tajnim naukama o životu i o svijetu". Prema njemu bi se magija "mogla definisati kao razvijanje i upotrebljavanje okultnih sila i sposobnosti u tu svrhu da njima djelujemo na druge ljude i uopće na prilike oko nas". On dalje navodi: "Već ranije sam spomenuo tajne družbe, koje su kroz stari i srednji vijek čuvale i prenosile 'tajnu nauku'... U 'misterijama' su naime čuvane, a u 'inicijacijama' saopštavane te velike i tajno držane istine". (Milan Marjanović, *Okultizam i esoterija*. /Prema predavanjima držanim u Zagrebu, marta mjeseca 1921./, Izd. Vid, Zagreb, 1923., tisk. 'Poliografije', str. 12., 15., 62.).

prisiljen da usvoji ma kakvu definiciju".⁶⁵ Albert Pike, sotonist i jedan od najvećih masonskih auktoriteta u anglosaksonskom svijetu, to obrazlaže ovako: "Priznaju se Božja svojstva i potvrđuje se njihova stvarnost, a puka je promjena imena nazvati imaoca tih svojstva *Prirodom*, a ne Bogom. Osnovno je pitanje, da li ta svojstva, koja mi zovemo Bogom, postoje, a nije važno, koje ćemo ime dati tim svojstvima. Netko može sveukupan zbroj ovih svojstava nazvati *Prirodom*, netko drugi *Nebom*, treći može mu dati ime *Svemir*, četvrti *Materija*, peti *Duh*, šesti *Bog*, *Theos*, *Zeus*, *Alfadir*, *Allah*, ili kako mu se god sviđi. Svi oni priznaju postojanje *Bića*, *Moći*, ili *Ens-a*, iako mu daju tako različita imena. Ime najmanje znači."⁶⁶

Bilo je i prijedloga da se mjesto stare formule 'Veliki Arhitekt Svemira', odnosno 'Veliki Arhitekt Svjetova' stave riječi 'U Slavu čovječanstva' u smislu da se to odnosi na 'Univerzalnog čovjeka', ili pak da se stave riječi 'U Slavu Univerzalnog Slobodnog Zidarstva', koje se u univerzalnom smislu identificira s integralnim čovječanstvom.⁶⁷ G. Garibaldi napisao je u pismu Vrhovnom savjetu škotskog obreda 11. lipnja god. 1867, da pojam Veliki Arhitekt Svemira

⁶⁵ *Jedan napor...*, nav. dj. str. 27.

⁶⁶ Albert Pike, *Morals and dogma of the ancient and accepted Scottish rite of Freemasonry*. Washington, 1963., str. 644. Vodeći masoni u SAD i danas izvanredno cijene Pikeovo djelo. Usp.: *Clausen's commentaries on Morals and Dogma*. Izd. Vrhovnog savjeta USA, 1974.

⁶⁷ René Guénon, *Études sur la franc-maçonnerie et le compagnonnage*. Izd. Traditionnelles. II, Pariz, 1981., str. 285.

"znači Univerzalno Bratstvo Nacija".⁶⁸ Serge Raynaud de la Ferrière dao je ovakvo tumačenje ovog problema: "Odbacujući restriktivni termin Bog, koji se vrlo lako izjednačuje s ograničenim antropomorfizmom, mason 'radi' u slavu Velikog Arhitekta Svemira, definicije pod kojom se podrazumijeva vrhovni inteligentni princip, koji upravlja Svime. 'Deus meumque Jus' princip koji se nalazi na zastavi amblema Vrhovnog Savjeta 33. stupnja, katkada je tumačen kao: 'Ja sam Bog sam sebi i svoje vlastito pravo', dok bi bolje bio protumačen ovako: 'Bog je moja stečevina i moje pravo', razumijevajući time dohvatljivu stečevinu, dapače jedinu, u idealiziranim aspiracijama."⁶⁹

Masonstvo dopušta svakom masonu da o pojmu Bog ima vlastito mišljenje⁷⁰ Tu i treba tražiti razlog, što se u masonstvu časte kao svete knjige Biblija, Talmud, Kuran, Upanišade, a kao veliki učitelji čovječanstva Quetzalcoatl, Krišna, Budha, Zoroastar, Krist, itd. Pojam božanskog u masonstvu vidi se i iz ovakva tumačenja: "Ja sam ONAJ SUTRAŠNJI. Židovi očekuju Mesiju, muslimani Madhija, kršćani milenaristi Krista drugoga dolaska, budisti budućeg Budu, Hinduisti utjelovljenje Višne koji se utjelovljuje od jedne do druge dobi preko trijumfa dobrih i uništenja zlih. Nosim sva ta i još

⁶⁸ Michele Moramarco, *La Massoneria ieri e oggi*. Giovanni De Vecchi, Milano, 1977., str. 324.

⁶⁹ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 192. Usp.: i Jules Boucher, *La simbologia massonica*. Nav. dj., str. 353.-354.

⁷⁰ *Gesetzbuch der Grossen Landesloge der Freimaurer von Deutschland*. Izd. Velike zemaljske lože Njemačke, IV. izdanje, Berlin, 1964., str. 15.-16. (Ovo izdanje je interno za njemačke masone.).

mnoga druga imena, jer hermetički lanac nije nikada bio raskinut. Zapazili ste značajnu podudarnost između naučavanja, koja su formulirali osnivači religija, i naučavanja, koja su formulirali organizatori civilizacija, koje su postale ljudska povijest. A pojavit će se i novi vodiči, koji će utisnuti svoj snažni pečat usponu čovječanstva. Ali, unatoč različitosti njihovih otkrivenja, znajte, da će se oni služiti istim govorom, jer to odgovara univerzalnim potrebama i trajnim težnjama ljudske prirode. Budite tolerantni, jer se ničim ne može definirati Arhitekt Svemira.⁷¹

Masonski autoriteti ističu da cilj masonstva nije filantropija.⁷² Engleski masoni godišnje doniraju 25 milijuna dolara britanskim dobrotvornim društvima.⁷³ Međutim, prema priznanju

⁷¹ Salvatore Farina, *Rituali dei lavori del Rito scozzese antico e accettato*. Izd. Giovanni Bolla, Milano, 1961., str. 203. Pierre Joseph Proudhon, kad su ga primali u ložu god. 1847., kako je sam opisao, na pitanje, kakav odnos čovjek treba da ima prema Bogu, odgovorio je: "Rat" (M. Moramarco, *La massoneria ieri e oggi*, nav. dj., str. 315.)

⁷² W. L. Wilmshurst, *Značenje slobodnog zidarstva*. Nav. dj., str. 9.-25. Hinko Hinković (političar, koji je bio spiritist i teozof) istupio je iz lože kada je shvatio da masonstvo nema veze s filantropijom i Beluhanu izjavio: "To je farizejština, i sve prije nego filantropija; to je zgodna prilika za sebične promocije i karijere... Nedostojno je Hinkovića da bude framazun." (Severin Lamping, *Četrdesetorica govore*. II. izdanje, Zagreb, 1944., str. 101.).

⁷³ *Slobodna Dalmacija*, broj 26. svibnja 2001., str. 2.

najistaknutijih masona bit masonstva bila je i ostala zauvijek okultna, a njezina socijalna i filantropska aktivnost nema primarnog značenja. Engleski mason W. L. Wilmhurst u svojoj knjizi *Značenje slobodnog zidarstva* to je jasno istakao slijedećim riječima: "Apsurdno je i pomisliti da je ovakva široka organizacija kao što je Masonerija određena samo za to da uči odrasle ljude simboličnom značenju nekih jednostavnih graditeljskih alata, ili da usadi u nas takve elementarne vrline kao što su umerenost i pravednost: - deca u svakoj seoskoj školi uče se takvim stvarima; ili da ističe tako jednostavne principe morala kao što je bratska ljubav, što uči svaka crkva i svaka religija: ili kao što je ispomaganje, koje praktikuju isto toliko ne-Masoni kao i mi; ili kao što je istina, kojoj se uči svako dete na majčinom krilu. Sigurno nije ni to potrebno da postanemo članovima tajnog društva pa da naučimo kako je Sveto Pismo izvor istine i pouke; ili da prođemo kroz veliku i izrađenu ceremoniju trećeg stepena samo zato da naučimo kako nam valja svima umreti. Savez za čiji rad znamo da se časti imenom 'nauke', 'kraljevske umetnosti', ima sigurno neki viši cilj pred očima nego samo da pojača praktikovanje socijalnih vrlina, koje su zajedničke svima i ni u kom slučaju nisu monopol Slobodnih zidara... Prvi stadij, prvi pojam o onome što Masonerija sadrži, tiče se samo one vrednosti koja je na površini nauke; poznavanje bukvalne strane pruženoga znanja, koje svi dobijamo ulazeći u Savez. Bojati se je da taj stadij velika većina Masona nikada ne prelazi. To je stadij znanja

u kojem se Savez smatra socijalnom, polujavnom, polutajnom zajednicom, kojoj je prijatno i probitačno pripadati radi socijalnih ili drugih kakvih ciljeva; u kojem je cilj Masonove ambicije da dođe do službe i visokog unapređenja i da nosi pune grudi odlikovanja; u kojem on posmatra predmet nauke bukvalno, površno i istorijski; u kojem se veličina masonske valjanosti ceni po spretnosti u dostojanstvenom i efektivnom izvođenju ceremonija i po znanju napamet katihizisa, takvom da se ni u jednom slogu ne pogreši; i u kojem, pošto je te službe otслужио sa izvesnom reputacijom, često dolazi na misao da se Loža što je moguće brže zatvori pa da otpočine kod svečanoga stola."⁷⁴

Wilmsurst je dalje istakao, što je cilj masonstva: "Ta je - evolucija čoveka u natčoveka - uvek bila svrha starih Misterija, i to je stvarna svrha moderne Masonerije. Nisu joj svrha socijalna i karitativna dela, kojima se tolika pažnja poklanja, nego unapređenje duhovne evolucije onih koji žele da usavrše svoju prirodu i da je preobrazе tako da bude Bogu sličnija. I to je definitivna nauka, kraljevska umetnost, koju svaki od nas može sprovesti u život; a ući u Savez radi neke druge svrhe nego proučavati i slediti tu nauku znači krivo shvatiti njegovo značenje... U tim se Misterijama formalno poučavalo, kako znamo, 'na najvišim bregovima i u najnižim dolinama', što je samo figurativno rečeno, prvo, da se poučavalo u najvećoj povučенosti i tajnosti, i, drugo, da se poučavalo u složenim i jednostavnim oblicima, već prema shvatanju

⁷⁴ W. L. Wilmsurst, *Značenje slobodnog zidarstva*. Nav. dj., str. 9., 25.

njihovih učenika. Opšte je, naravno, poznato da su postojali veliki tajni sistemi Misterija (nazvani u našim poukama 'plemeniti graditeljski redovi', tj. dušograditeljski) na Istoku u Haldeji, Asiriji, Egiptu, Grčkoj, Italiji, među Jevrejima, među muhamedancima i među hrišćanima; pa moglo ih se naći i među necivilizovanim afričkim rasama. Svi veliki učitelji čovečanstva: Sokrat, Platon, Pitagora, Mojsije, Aristotel, Vergilije, autor Homerovih pesama, veliki grčki tragičari, nadalje sv. Jovan, sv. Pavle, i bezbrojna druga velika imena - bili su inicirani u Svete Misterije. Oblik u kome se nauka saopštavala znatno se menjao prema dobi; ona se izražavala pod različnim velima. No kako je poslednja istina za kojom Misterije u poučavanju idu uvek jedna te ista, svagda se naučavala, i može se samo naučavati, jedna te ista doktrina. Što je ta doktrina bila, i što je još uvek, promatraćemo ovde toliko koliko smo sposobni da o njoj govorimo, i ukoliko je Masonerija izražava. Na čas ću samo pomenuti da su iza svih službenih religijskih sistema na svetu, i iza svih velikih moralnih pokreta i razvoja u istoriji čovečanstva, stajali, kako ih je sv. Pavle zvao, čuvari, odnosno 'upravnici Misterija'. Iz toga izvora došlo je u svet i samo hrišćanstvo. U njima ima svoje poreklo velika škola kabalizma, taj čudnovati sistem tajni, usmeno predanje starih Jevreja, od kojega je jak elemenat uveden u naš masonski sistem. Iz njih su, takođe, potekla mnoga bratstva i redovi; kao što su, n. pr., veliki Viteški redovi, Ružokrstaši i Škola spiritualne alhemije. Napokon, iz njih je poteklo, takođe, u sedamnaestom veku, moderno spekulativno Slobodno zidarstvo. Jedino što želim na ovome mestu istaći jest to da naš

današnji sistem NE potiče iz davnina: nema direktnog kontinuiteta između nas i Egipćana, ili pak onih starih Jevreja koji su gradili, za vlade kralja Solomona, neki izvesni hram u Jerusalimu. U Slobodnom zidarstvu JE vrlo stara samo spiritualna doktrina, koja se krije u graditeljskoj frazeologiji, jer je ta doktrina elementarni oblik doktrine koja se učila u sva vremena, bez obzira u kakvo je ruho bila zaodivena. Naša nauka, na primer, zna da je Pitagora bio više puta iniciran u različnim delovima sveta, i da se je bio vrlo odlikovao u nauci. Danas se sasvim pouzdano zna da Pitagora uopšte nije bio Mason u našem današnjem smislu reči. Ali se isto tako sasvim pouzdano zna i to da je Pitagora bio vrlo veliki majstor u poznavanju tajnih škola Misterija, a jedan malen deo njihovih doktrina je sačuvan kao svetinja za nas u našem masonskom sistemu. Kakav su, dakle, cilj imali pred očima graditelji našeg masonskog sistema kada su ga izgrađivali? U običnim masonskim knjigama na to pitanje nećete naći odgovor koji bi vas zadovoljio. Zaista nema ničega suhoparnijeg ni dosadnijeg nego što su masonska literatura i masonske istorije, koje su obično posvećene razmatranju isključivo nebitnih stvari, a te se tiču spoljašnjeg razvitka Saveza, i njegovom davnašnjem izgledu. Potpuno im nedostaje ulaženje u njegovo životno značenje i bitnost. To je greška koja je u nekim slučajevima namerna, ali je još češće posledica nedostatka znanja i shvatanja, jer istinska unutrašnja istorija Masonerije nije nikad objavljena ni samom Savezu. Ima članova Saveza kojima je ona dobro poznata i koji u određeni čas mogu smatrati opravdanim da se

postepeno objavi na neki način izvestan deo onoga što je poznato u užim krugovima."⁷⁵

Masonstvo smatra, da postoji jedinstvo čovjeka kao mikrokozmosa i svemira kao makrokozmosa, pa je to razlog, da ono posebnu pažnju posvećuje astrologiji: "Šta više, kao što u spoljašnjem nebu prirode postoje i deluju sunce, mesec i zvezde, tako u osobenom nebu čovekovu deluju metafizičke sile koje su u njemu i koje su opisane istim rečima. U sklopu svakoga od nas postoji jedno psihičko magnetsko polje različnih sila, koje određuju naše individualne temperamente i tendencije i utiču na našu budućnost. Tima silama također su data imena 'sunce', 'mesec' i planete, i nauka o njihovom međusobnom delovanju i dejstvu prema napolje bila je stara astronomska nauka, ili kako se sad češće zove astrologija, jedna od slobodnih veština i nauka koja se preporučuje na izučavanje svakom Masonu, a osobito onome koji je na Pomoćničkom stepenu."⁷⁶ U masonstvu se ističe, da je astrologija ključ starih religija, ali da je očito i ključ masonstva.⁷⁷ Dapače, u nekih je masona interes za astrologiju i prenaplašen.⁷⁸ U masonstvu ima i mišljenja, da je u povijesti čovječanstva svršila era riba (koja se identificira s kršćanstvom) i da je već započela nova era vodenjaka, koja će trajati slijedećih 2.000 godina.⁷⁹ S. Raynaud de la Ferrière

⁷⁵ Wilmshurst, nav. dj., str. 10.-11., 20.

⁷⁶ Wilmshurst, nav. dj., str. 45.

⁷⁷ E. Brunet, *Maconnerie & astrologie*. Dervy-livres, Paris, 1979., str. 15.

⁷⁸ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 104.

⁷⁹ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 97.

na jednom je mjestu istakao: "Sve je magija i ona je vječna".⁸⁰

Wilmshurst tvrdi, da masonstvo sadržava nauku, "da je čovečanstvo realni hram, čija je izgradnja sprečena", i da su masoni ti, koji će dovršiti izgradnju hrama. "Na koji se, dakle, hram misli? Hram, braćo, koji je još uvek nepotpun i nedovršen nije onaj koji se može graditi rukama. To je hram čija su sva materijalna zdanja samo slike i simboli; to je hram kolektivnog tela samoga čovečanstva, o kojem veliki inicirani sv. Pavle kaže: 'Ne znate li da ste Vi hram Božji?'. Savršeno čovečanstvo bilo je veliki Hram, koji se, po planu Svevišnjega, imao podići u mističnom Svetom Gradu, a taj je slikovito pretstavljen mestom Jerusalimom. Tri velika Majstora - graditelja, Salamon i dva Hirama, jesu trojstvo koje na izvestan način odgovara sv. Trojici hrišćanske religije. Hiram Abif je bio vrhovni arhitekt, onaj 'koji je sve sačinio' i 'na kome (kao što kaže sv. Pavle, služeći se masonskim jezikom) sva građevina valjano sastavljena raste za hram sveti u Gospodu'. Materijal tog mističnog hrama bile su ljudske duše, koje su ujedno bile živi kamen, pomoćnici i saradnici u božanskom cilju. Ali u toku izgrađivanja toga idealnoga hrama nešto se dogodilo što je pokvarilo plan i odložilo dovršenje na neodređeno vreme. To beše Pad Čovekov; zavera pomoćnika. Obratite se knjizi Postanja i naći ćete isti predmet ispričan u alegoriji o Adamu i Evi. Oni su bili određeni, kao

⁸⁰ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 91. Ovaj auktor u knjizi (str. 124.) navodi magične kvadrate koji emaniraju magnetizam i mogu služiti kao talismani.

što znate, za savršenstvo i sreću, ali plan njihova Tvorca bio je uništen njihovom nepokornošću izvesnim pogodbama koje su im bile postavljene. Pogledajte pa ćete videti da je njihov prestup isti s onim koji su počinili naši masonski zaverenici. Njima je bilo zabranjeno da jedu sa Drveta Poznanja; ili, u masonskom jeziku, oni nisu smeli 'pokušati da iznude tajne višega stepena' koje još nisu bili dosegli. No jevrejska reč Hiram znači GURU, učitelj 'najvišega znanja', božanska svetlost i mudrost, i sloboda koja s tim dolazi. Ali to znanje je samo za savršena čoveka. To je znanje za koje Hiram kaže da je 'poznato samo trojici na svetu' tj. poznato je samo u savetovanjima Božanske Trojice. Ali je to znanje u kojem strpljivošću i ustrajnošću svaki Mason, svako čedo Tvorčevo može u svoje vreme biti pozvano da učestvuje. Ali baš kao što je pokušaj Adama i Eve da dođu do zabranjenog znanja doveo do njihovog izgnanja iz Raja i osujetio božanski cilj sve dok oni i njihovo potomstvo ne dobiju natrag Raj koji su izgubili, tako je i dovršenje velikoga mističnoga Hrama privremeno sprečio zavereničkim pokušajem da iznude od Hiramova majstorske tajne. I njegovo izgrađivanje je odloženo dok nam vreme i prilike - Božje vreme, i prilike koji mi sami sebi stvaramo - ne povrate izgubljene i prave tajne naše prirode i božanskog cilja u nama. Tragedija Hiramova Abifa, dakle, nije sećanje ni na kakvog određenog vulgarnog i brutalnog ubicu. Ona je parabola kozmičkog i univerzalnog gubitka; alegorija sloma jednog božanskog plana. Nemamo posla ni sa kakvom nesrećom koja se dogodila za vreme podizanja neke zgrade u nekom istočnom gradu, nego sa moralnim zlom celoga čovečanstva...

Svaki od nas je grob u kojem je pokopan umoreni Majstor. Ako to ne znamo, to je dalji znak našega neznanja. U centru nas samih, dublje nego što može doseći ikoji anatomski nož ili dopreti ikakvo fizičko istraživanje, leži sahranjen 'životni i besmrtni princip', 'sjajila zraka', koja nas udružuje sa Božanskim Centrom svega života, i koja se nikad potpuno ne gasi pa ma kako da nam je život zao i nesavršen. Mi smo grob Majstorov. Izgubljena svetlost-vodilja sahranjena je u centru nas samih. Ali dok Masonerija naglašava tu veliku istinu, ona takođe ukazuje i to je njezina velika vrlina i stvarna svrha - na metodu kojom možemo povratiti ono što smo izgubili. Ona je ustrajna u velikom obećanju da će se, uz Božju pomoć i uz našu marljivost, prave stvarnosti, od kojih sad imamo samo nesavršene sene, u nama uspostaviti, i da će strpljenje i ustrajnost, možda, svakoga valjanoga čoveka načiniti njihovim sudionikom. Ta velika stvar zrcali se u minijaturi u Saveznom ceremonijalu. Istok Lože je simbolički centar; izvor svake svetlosti; mesto prestola Starešine svakoga života. Zapad, mesto sunčeva zalaska, jest svet nesavršenstva i mraka, od kojega se božanska spiritualna svetlost uvelike povukla te svetli samo refleksijom. Ceremonije kroz koje kandidat prolazi jesu simbolika stadija napredovanja, kroz koje svaki čovek - bio formalan član Saveza ili ne bio - može prolaziti čisteći se i izgrađujući se, dok, najposle, ne legne mrtav za svoj sadašnji prirodni ja, i ne ustane iz stanja nesavršenstva i još se jednom potpuno ne sjedini s

Gospodarom života i slave, čiji lik tada poprimi i saobrazi mu se."⁸¹

Wilmshurst navodi, da masonstvo "otvara plan univerzuma - plan koji je jednom razoren i sprečen, ali ostavljen u rukama čovečanstva da ga uspostave". On zatim dodaje da tajne "masonerije" nisu na površini, "da one nisu tajne jezika, nego srca; i da su njezine misterije one večne koje se bave više duhom nego telom čovečjim". Wilmshurst priznaje kao cilj masonstva slijedeće: "Čovek koji je potekao iz zemlje i koji se razvio kroz niža kraljevstva prirode do svoga današnjega stanja razuma ima još da upotpuni svoj razvoj tako da postane Bogu slično biće i da ujedini svoju svest sa Sveznajućim - a pomicanje toga jest i uvek je bio jedini cilj i svrha svake Inicijacije. Loža 'počiva na tri velika stuba: Mudrosti, Snazi i Lepoti'. I opet se to ne odnosi na spoljašnje stecište, nego na trojstvo svojstava koja stoluju u duši pojedinca, koja će se postepeno pokazati u tražiocu kad uznapreduje i kad se prilagodi masonskoj disciplini....To znači, naravno, da je čovek koji je stvarno (a ne samo ceremonijalno) uznapredovao do drugoga stepena samorazvitka sada razabrao da Bog nije osim njega, nego u njemu, i da štiti njegovu 'zgradu ili organizam. To je otkriće koje mu se nameće da ga sledi sa žarom i marom tako da se može sve prisnije i prisnije ujediniti sa tim Božanskim Principom. To je, međutim, proces koji iziskuje vremena, napora i borbe sa samim sobom... Hram ljudske duše, koji je prvobitno sačinjen od tri principa, o kojima smo upravo govorili, tako da su međusobno u potrebnoj

⁸¹ Wilmshurst, nav. dj., str. 28., 31.-32.

ravnoteži i srazmeri i koji je božanski proglašen kao 'vrlo dobar', promenio je svoje stanje. Njegov pad je došao zbog nesrazmerne, neuravnotežene i, stoga razuzdane zloupotrebe njegovih inherentnih snaga. Kao što čovek kad je ćudljiv postaje privremeno neuravnotežen i sklon da učini nešto što ne bi učinio u mirnim momentima, tako je i duša potpuno dezorganizovala svoju prirodu. Od tri stuba koji treba da je nose, Mudrost (Gnosis) je pala i nadomeštena je savitljivim i pregibljivim stubom spekulativnog mišljenja; Snaga (božanska dinamična energija) je zamenjena slabošću umirućeg tela; Lepota, bogoliki zračeci oblik koji treba da krase čoveka i da ga učini sličnim njegovom Božanskom Tvorcu, nadomeštena je svakom rugobom nesavršenstva. Čovek je sada razoreni hram, nad kojim piše 'Ikabod! Ikabod! slava je otišla', Odvojen od svesnog saobraćaja sa Životnim i Besmrtnim Principom, on je sam svoj začetnik i svoje niske vremenske prirode. Preostaje mu da ponovi svoje korake i da ponovno sagradi svoj hram; da ne bude više rob svojih iluzija i privlačivosti 'svetovnih posedovanja', nego da postane slobodan čovek i zidar, zauzet izrađivanjem sebe u živi i dragoceni kamen za kozmički hram regerisanoga Čovečanstva, u koji će, kad se dovrši i posveti, Božanstvo opet ući i u njemu prebivati. 'Biti instaliran na stolicu kralja Solomona' znači, stoga, u svom pravom smislu povratak Mudrosti koju smo izgubili i oživljavanje u nama Božanske Suštine života, koja je osnov našega bića. S povratkom te Mudrosti sve što obuhvataju reči Snaga i Lepota takođe će se povratiti, jer ta tri stuba stoje večno udružena i uravnotežena. Ne povratiti to, ne oživeti Božansku Suštinu Života, za

vreme svoga boravka na ovom svetu, znači promašiti priliku koju pruža život pod fizičkim pogodbama, jer stanje posle smrti nije za rad na tom delu, nego za oporavak i odmor, gdje nikakav stvaran napredak nije mogućan. Stoga je inicijacija ustanovljena da daje nauku o tom povratku izgubljenoga pa da tako podigne pojedinačnu dušu na novu životnu osnovu od koje može da nastavi s radom oko svoga spasenja i da razvija svoje inherentne snage duž istinske linije svoje sudbine i razvoja. Ali, kako su stare Misterije učile, duša koja nikad ni ne počne s tim delom u ovom svetu neće biti sposobna da ga započne ni docnije, nego će biti maknuta u tananije slojeve ove planete sve do onoga vremena kad će opet biti uvučena u vrtlog rađanja točkom života koji se uvek okreće."⁸²

Vrhunac inicijacije u masonstvu jest treći stupanj. Wilmshurst to ovako obrazlaže: "Međutim može se tvrditi da ona jedina sačinjava masonsku Inicijaciju. Prvi i Drugi stepen su, uzevši strogo, samo pripremni stepeni koji vode Inicijaciji; oni nisu sama inicijacija; oni samo propisuju čišćenje telesne i duševne prirode koje je potrebno za osposobljenje kandidata za kraj koji kruni celo delo. Onima koji nisu upoznati s onim što sadrži stvarna inicijacija, koja se toliko razlikuje od čisto ceremonijalne, i koji nemaju pojma o tome što je inicijacija značila u starim školama Mudrosti i što još uvek znači onima koji razumeju teoriju Regenerativne Nauke, skoro je nemoguće dati neku ideju o njezinu procesu ili o njezinim rezultatima. Moderni Mason, imao on kakav god visok naslov, isto je, tako malo sposoban

⁸² Wilmshurst, nav. dj., str. 38., 42.-43., 46., 92.

da razume taj predmet kao i onaj koji nije nikad ušao u Ložu. 'Postati iniciran (ili savršen)', kaže jedan stari autoritet, Plutarh, 'znači umreti'; nije to fizička smrt, nego moralni način umiranja u kojem se duša oslobađa tela i čulnoga života, i odvojivši se privremeno od njega ostaje joj slobodno da uđe u svet Večne Svetlosti i Beskrajnoga Bića. To se, posle vrlo drastičnih prethodnih disciplina, postizavalo u nekom stanju zanosa i uz natpregled sa strane za to osposobljenih Majstora i Adepta, koji su uvodili kandidatovu oslobođenu dušu u njezine vlastite unutrašnje principe sve dok konačno nije dosegla Plamenu Zvezdu ili Slavu u svom vlastitom Centru, u čijoj je svetlosti ujedno saznala sebe i Boga, i upoznala njihovo jedinstvo i 'tačke drugarstva' među njima. Tada se, posle toga ujedno strašnoga i uzvišenoga iskustva, inicirana duša opet vraćala svojoj telesnoj ljuski i 'ujedinila se sa drugaricama u svojim predašnjim mukotrpnim radovima' da preuzme svoj vremenski život, ali sa svesnim znanjem o Večnom Životu kao dodatkom njezinom znanju i njezinoj snazi. Jer samo njoj pripada naslov Majstora. Jer je samo ona mogla uzviknuti, po rečima drugog iniciranog (Empedokla), 'Zbogom, svi zemaljski saveznici; otsad više nisam smrtna stvor, nego besmrtni anđeo, koji se penje do Božanstva i koji razmišlja o onoj sličnosti s njim koju sam našao u sebi'. 'Tajne' Slobodnog zidarstva i inicijacije uvelike su povezane s tim procesom vraćanja duše svome Središtu, i posle ovog kratkog izlaganja predmeta nema više svrhe o tome ovde govoriti... Za Majstorski Stepen se može reći da je pretstavljen rečima hrišćanske teologije u formuli 'Stradao je, bio je pokopan i uskrsnuo je', dok je

ekvivalent ceremonije uznesenja: 'Uzneo se na nebo'. Kao što je napred rečeno, svrha je svake inicijacije da digne ljudsku svest od niže razine na višu potstičući latentne duhovne mogućnosti u čoveku do njihovog punog proširenja pomoću prikladne discipline. Nemoguće je postići višu razinu nego onu na kojoj se ljudska svest utapa u Božansku i na kojoj zna kao što Bog zna. A kako tu razinu ceremonijalno prikazuje Red Kraljevskoga Luka, sledi da Masonerija kao sakramentalni sistem doseže svoj vrhunac i zaključak u tom Redu... Majstor, dakle, u punom smislu reči, nije više običan čovek, nego božanski čovek; onaj u kome su se ujedinile Univerzalna i lična svest. Očevidno da se kvalitet života i svesti jednoga takvog čoveka mora vrlo razlikovati od takvog kvaliteta drugih ljudi. Celo njegovo biće je drugog kvaliteta i opravljeno je za drugi centar. Taj novi centar je opisan kao Veliki Geometar čovekovog ličnog univerzuma, utoliko ukoliko akcija toga centra na organizam svakoga onoga koji se podvrgne njegovu uticaju prouzrokuje preuređenje funkcionalne i svesne moći. Znanje o toj činjenici bilo je starim mudracima u istinskoj i originalnoj Geometriji (doslovno u "zemljomerstvu"; u nauci koja određuje tajne mogućnosti ljudske zemlje ili vremenskog organizma pod duhovnim pritiscima)... 'Glava' materijalnog organizma čovekova jest duh čovekov, i taj duh svesno udružen sa Univerzalnim Duhom jest božanski vrhovni instrument i posrednik u vremenskom svetu. Fizički organizam i mozak takva čoveka sublimovali su se i udesili za jedno stanje i delotvornost neizmerno napredniju od one prosečnog čovečanstva. Tu postoje fiziološki procesi o kojima se ovde ne može

raspravljati, osim da kažemo da u takvom čoveku ceo živčani sistem doprinosi da se nabiju izvesne ganglije i isprazne izvesni moždani centri na način o kome običan um ništa ne zna. Živčani sistem služi kao akumulator i sprovodnik energije Duha kao što su telegrafске žice sprovodnici električne energije. Ali pravi Majstor, pomoću svog majstorstva, zna kako će vladati tim energijama i kako će ih upotrebiti. One kulminiraju i dolaze do samosvesti u njegovoj glavi, u njegovoj inteligenciji... Stanje u koje dolazi osvetljeni kandidat jest ekvivalent onoga što je u hrišćanskoj teologiji poznato kao Vizija Blaženstva, a na Istoku kao SAMADHI. O tom stanju se takođe govori kao o univerzalnoj ili kozmičkoj svesti, jer je opažalac, prelazeći svaki smisao lične individualizacije, vreme i prostor, susvestan sa svime što postoji. On je ušao u blaženstvo i mir prelazeći preko toga vremenskog razuma koji je određen da zapaža neskladnosti, antinomije i kontraste koji karakterišu ograničenu egzistenciju. Po rečima sv. Pavla 'prirodni čovek ne razume što je od Duha Božjega; jer mu se čini ludost, i ne može da razume, jer treba duhovno da se razgleda'. Inicijacija je, stoga, značila jedan proces u kojem se prirodni čovek preobrazio u duhovnog ili ultraprirodnog čoveka. A da bi se to postiglo, bilo je potrebno IZMENITI NJEGOVU SVEST, zaodeti je u nove i više principe, i na taj način, tako reći, načiniti ga novim čovekom, u smislu da postigne nove metode života i nov pogled na svemir. 'Preobrazite se obnovom svoga uma', kaže Apostol, misleći na taj proces. Kao što smo napred pokazali, prenos simbola Božjeg Prisustva sa stropa na pod masonske Lože ima da znači kako se Životni i Besmrtni princip u čoveku

može preneti dole, iz njegove udaljenije psihičke oblasti u njegov fizički organizam, i kako tamo može delovati kroz njegovo telo i mozak tako da se, tako reći, pomiče i potiskuje njegov prirodni mentalitet a on sam da se regeneriše. Ta istina još se dalje reproducira u Masoneriji pod imenom 'Lewis'... tradicionalno vezanim za Savez. 'Lewis' je noviji prerušeni izvod reči Eleusis i drugih grčkih i latinskih imena vezanih za Svetlost. U našim Poukama kaže se da znači 'sin Masonov'. To se, međutim, nikako ne odnosi na ljudskog roditelja i sina, nego na mistično rođenje Božanske Svetlosti u čoveku, kao što to jedan dobro poznati tekst u Svetom Pismu kaže 'Rodilo nam se čedo, dobili smo sina'. To je Božanski Princip, Božanska Mudrost rođena i celotvorna u organizmu prirodnoga čoveka, koji virtualno postaje njenim roditeljem."⁸³

S. Raynaud de la Ferrière (kome je cilj velike univerzalne obitelji svjetski supernacionalizam) zaključuje, da je sav svijet jedna loža i da su pojedine radionice dijelovi univerzalne lože.⁸⁴ On dalje piše: "*Oblikovanje svemira, počinjući od kaosa*" koje je izloženo u konstrukciji svete građevine, ponovljeno u umanjenim dimenzijama, u običnom kamenu, koje tako predstavlja PRVOTNU MATERIJU za kompletno djelo. Dakle, natpis *Ordo ab Chao* u amblemu 33. stupnja poziv je na veliku nužnu disciplinu u inicijacijskoj materiji. Inicijacijska spoznaja nije teoretska spoznaja. Ona preobražava čovjeka, koji je prima. Ali aspirant pristupa toj spoznaji samo u mjeri, u kojoj se

⁸³ Wilmshurst, nav. dj., str. 59.-60., 64., 67.-68., 70., 85.

⁸⁴ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 66., 168.

preobražava. René Guénon zahtijeva još više, kada kaže: 'Ono, što se prenosi inicijacijom nije sama tajna, koliko je nesaopćiva, nego duhovni utjecaj koji proizvode obredi preko prenosnika.' Izraz, 'Sinovi Udovice', kojim se katkada označuju masoni, točno se tumači ako Udovicu poistovjetimo s Prirodom, uvijek plodnom djevicom i s Izis, Velikom Udovicom Ozirisovom. Grci su nadimak Udovice pridavali Junoni. Međutim, postoji isto tako i salamunsko postanje toga čudnog izraza. Prva knjiga kraljeva (VII, 14) kaže: 'Kralj Salamun je naredio da se iz Tira dovede Hiram, sin udovice iz plemena Neftali i oca koji se bavio obradom bronce...' Tako se masonstvo može smatrati 'Udovicom' Hiramovom. Prostorija, u kojoj se sastaje loža, zove se hram, a taj na isti način simbolizira Salamunov Hram i svemir. Riječ *loža*, povezana sa sanskrtskim terminom *loka*, preko latinske riječi *locus* znači svijet. Biblija kaže, da je Hiram napravio dva brončana stupa (Kraljevi, VII, 15): 'Podigao je stupove u trijemu Hrama, pa kada je podigao desni stup, nazvao ga je Jakin, zatim podiže lijevi stup i nazove ga Boaz' (VII, 21). (U katedrali u Vürzburgu nalaze se dva glasovita stupa, na kojima su urezana ta dva imena). Eto odakle potječu dva stupa smještena na ulazu u masonski hram, koja prenose urezana slova: jedan B, drugi J; lijevi stup odgovara pasivu, onaj desni aktivu: to je svijet dualiteta; oltar koji zauzima pozadinu hrama predstavlja, *Prinkopy* ('il Principio') ili, bolje rečeno, glavno jedinstvo. Kad se kaže, da masoni rade na gradnji hrama, riječ hram treba razumjeti u njezinoj vlastitoj individualnosti (*talionica alkemičara*). Radi se o slici transformacije

(transmutacija spiritualne alkemije), koja treba da se dogodi u samoj masonovoj osobi. To VELIKO DJELO jest misija, kojoj se posvećuju svi pravi ljudi duha (kabalisti, hermetisti, joge)."85

Neki etnografi i etnolozi istakli su neobičnu sličnost između masonskih loža i afričkih tajnih društava, koji imaju veliki utjecaj u Africi. U masonstvu se ističe, da je primitivni čovjek po svojoj prirodi, koju nije pokvarila civilizacija, bliži shvaćanju ezoterije nego moderni čovjek. "Mi se danas ponosimo da smo mudriji i napredniji od primitivnog čovečanstva. Mi uzimamo, da su naši pređi živeli u moralnom mraku, iz kojega smo ovamo malo po malo izišli u relativnu svetlost. Međutim je apsolutno evidentno da te pretpostavke ne stoje. Ta evidencija pokazuje da je primitivni čovek, kako god da je detinjast i intelektualno nerazvijen prema modernom merilu, bio duhovno svestan i psihički prijemčiv do stepena o kome moderni um ne sluti. Nadalje, da smo baš mi, uza svu svoju pamet i intelektualni razvoj u vremenskim stvarima, utonuli u mrak i neznanje o svojoj vlastitoj prirodi, o nevidljivom svetu oko nas, i o večnim duhovnim istinama."86

Masoni visokih stupnjeva u svojim spisima stalno apeliraju na ostale masone da razrješavaju drevne misterije i mole ih da se stvarno iniciraju.⁸⁷ Određena vrsta duhovne podjele u masonstvu nastala je, kada je god. 1877. iz rituala francuskog *Velikog orijenta* izbačena formula o vjerovanju u

⁸⁵ S Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 209.-211.

⁸⁶ Wilmshurst, nav. dj., str. 79.

⁸⁷ Giovanni-Maria Ragon, *Massoneria occulta ed iniziazione ermetica*. Atanòr, Rim, 1972., str. 160.

Boga i besmrtnost duše. Međutim, tu se radilo prvenstveno o tome, da se dio romanskog masonstva odrekao i same ezoterične biti masonstva i tako masonstvo u stvari sveo samo na politiku. Možda je upravo ta politiziranost masonstva više od ičega drugoga djelovala na K. G. Junga, kada je zaključio, da u modernom svijetu nema ništa jednako svojom povijesnom važnošću inicijacijama antičkog svijeta. Prema Jungu masonstvo, francuska gnostička crkva, teozofija itd. slabi su surogati onoga, što bi u listi gubitaka povijesti moglo biti označeno crvenim slovima.⁸⁸ Upravo zbog slabljenja ezoteričnog osjećaja u masonstvu nije čudno, da je upravo jedan od najvećih francuskih ezoterista, René Guénon koji je postao mason god. 1907, definitivno napustio masonstvo poslije god. 1914.⁸⁹ Yves Marsaudon priznaje kako se brojni američki masoni, koje je posjećivao ne preokupiraju metafizičkim definicijama.⁹⁰ Bitno je istaknuti, da je spor između anglosaksonskog i jednog dijela romanskog masonstva oko teizma ili ateizma više spor oko ezoterije. U vezi s time potrebno je osvrnuti se na pitanje regularnosti, odnosno iregularnosti u masonstvu. Jules Boucher u knjizi *Masonska simbolika* ističe, da masoni svake obediencije vjeruju u dobroj vjeri da je samo obediencija, kojoj oni pripadaju regularna. Boucherov je zaključak, da su, u stvari, masoni bez obzira na to, kojem obredu pripadaju, uvijek regularni, ako su inicirani u

⁸⁸ Moramarco, *La massoneria ieri e oggi*, nav. dj., str. 293.-294.

⁸⁹ Christian Jacq, *La Massoneria. Storia e iniziazione*. Mursia, Milano, 1981., str. 197.

⁹⁰ Marsaudon, *Souvenirs et reflexions*, nav. dj., str. 363.

formama koje se za to traže.⁹¹ Pojam regularnosti postao je potpuno politički, odnosno jedna vrsta diplomatske igre.⁹²

Treba reći, da masonski ritual ima svoj veliki ezoterični smisao. Wilmshurst je naveo što o tome piše H. E. Sampson, u knjizi *Progressive Redemption*: "Simboli Misterija ovaploćenih u znaku Uglomera i Šestara sačinjavaju večni jezik bogova, isti u svima svetovima, oduvek. Oni nisu imali niti svoj početak u godinama niti svršetak u danima. Oni su savremeni sa vremenom i sa večnošću. Oni su Reč Božja, Božanski Logos, artikulisani i izraženi u oblicima jezika. Svaki znak ima korespondentni usmeni izraz, telesni pokret ili mentalnu intenciju. Ta činjenica je od velike važnosti za onoga koji ide za Mudročću, jer u njoj počiva glavni razlog tajnovitosti, velike opreznosti i brižljivosti upravljača Misterija da ne bi tajne nauke našle izraza na usnama ili u radu lica koja su nesposobna da drže tajne. Jer tajna snaga Misterija jest u znakovima. Kad koje lice dospe u prirodno ili u natprirodno stanje procesom razvitka, ako mu je srce neusklađeno a um odvrćen od Božanskog ka ljudskom u njemu, ta snaga postaje snaga zla umesto snaga dobra. Neverno inicirani, na stepenu Misterija koji je dostigao, sposoban je, pomoću prethodnih priprema i procesa, da odvrati snagu na bezbožne, demonske, astralne i opasne čine... Upotreba znakova, glasova, fizičkih čina i mentalnih intencija, bila je sasvim zabranjena, osim uz strogo utvrđene

⁹¹ Jules Boucher, nav. dj., str. 201.-204.

⁹² Pierre Barrucand, *Les Sociétés Secrètes*. Pierre Horay, Pariz, 1978., str. 136. Usp.: Moramarco, *La massoneria...*, nav. dj., str. 192.

pogodbe. Na primer, kazivanje simboličkog glasa, ili fizičkog akta koji je odgovarao nekom znaku na izvesnom stepenu, a na sastanku nižeg stepena, bilo je sudbonosno po svojim posledicama. Ni na jednom stepenu inicirani koji nisu dostigli taj stepen nisu puštani na njegove sastanke. Samo inicirani toga stepena, i višega, sposobni su da izdrže pritisak dinamične sile rođene u duhovnoj atmosferi i koncentrisane na tom stepenu. Stvarno mentalno davanje znaka, u takvim okolnostima, imalo je za posledicu pojavu okultne sile koja mu je odgovarala. Na svima sastancima iniciranih Unutrašnji čuvar stajao je u svetilištu, na koru ili u oratoriju na ulaznim vratima, sa izvučenim mačem u ruci, da zapreči ulazak nedostojnim prestupnicima i nametljivcima. To nije bilo čisto formalno ili metaforno prikazivanje. Onaj koji je pokušao da uđe i uspeo da pređe prag stavio je svoj život na kocku. Tajni znaci i propusne reči i druga svedočanstva tražila su se od onih koji su pokucali na vrata pre nego što im je bilo dopušteno da uđu. Posedovanje Misterija, posle inicijacije, i upotrebu znakova, u reči, činu ili uzdahu; sa 'intencijom' u njihovoj upotrebi (a ne kao čisto mehaničko ponavljanje), pratile su okultne snage upravljene na predmete svoje naročite intencije, bili oni odsutni ili prisutni, ili određene za svrhe korisne za stvar koja je bila u razmatranju."⁹³

Sva se masonska simbolika nalazi već u prvim trima stupnjevima. Stvaranje relativno mnogo visokih stupnjeva samo je pokušaj produbljivanja sadržaja prvih triju stupnjeva. Ali, i izraz, barem u

⁹³ Wilmshurst, nav. dj., str. 51.-52.

jednom dijelu romanskoga masonskog elementa ljudske častohlepnosti, koja ni u masonstvu nije nepoznata. Činjenica je, da ni većina masona, koji prime simbolične stupnjeve, "njima nikada ne *vladaju* faktično". "Visoki stupnjevi nemaju drugog poziva, nego da postepeno dadu usvojiti esoteriku triju osnovnih stupnjeva Slob. zidarstva. Oni nemaju pretenzije da otkrivaju nove tajne, koje su strane simboličkoj Masoneriji, njihova se ambicija ograničuje naprotiv na to, da ovu dobro protumače, da ju u dušama svojih sljedbenika postave na svoje mjesto."⁹⁴ Wilmshurst piše u istom smislu: "Uvođenje viših stepena može se dopustiti gotovo neograničeno, ali čemu to ako početni, koji sadrže sve što je potrebno za razumevanje predmeta, ostaju nedovoljno svareni? Pogrešno je pretpostaviti da će se uvećanje broja stepena završiti s otkrićem važnih skrivenih tajni koje su previđene u ritualima Saveza i Kraljevskog Luka. Viši stepeni odista objašnjavaju istine od velikog interesa i često se otvaraju upečatljivom ceremonijalnom lepotom, koja bi se više cenila kad bi se prvo potpuno apsorbovalo značenje prethodnih stepena. Međutim traganje za 'tajnama' sigurno je iluzorno, jer jedine tajne vredne toga imena ili traženja ne mogu se saopštiti i otkrivaju se u ličnoj svesti tražioca koji ozbiljno nastoji da prenese ceremonijalno pretstavljanje u činjenice duhovnog iskustva."⁹⁵

Masonsko vodstvo od svojih početaka glavne neprijatelje napretka ljudskog roda vidi u "kruni i

⁹⁴ Br. . Drag. L.(ieberman), *O visokim stupnjevima*. Masonska biblioteka, izd. lože Ljubav bližnjega u Zagrebu, sv. I., Zagreb, 1927., str. 9

⁹⁵ Wilmshurst, nav. dj., str. 63.

tijari" Kako misle masoni, masonstvo nastavlja duhovnu baštinu i templara, koji su, prema masonskim piscima, "izvana ispovijedali najsvršenije pravovjerje", a zapravo su bili, po njima, borci protiv papinstva i monarhije.⁹⁶ Monarhija se je na poseban način od svoga nastanka držala mišljenja, da ima vlast od Boga. Zato je kralj vladao po "milosti Božjoj".⁹⁷ Drugom pojmu monarhije, koji se može nazvati laiciziranim, masonstvo se nikada nije protivilo. Zato nije čudno, da ono danas podupire engleski, švedski i španjolski monarhijski oblik vlasti. Albert Pike zaključuje: "Tajni pokretači francuske revolucije položili su zakletvu na grobu Jacquesa de Molaya, da će zbaciti Prijestolje i Oltar. Pogubljenjem Luja XVI. polovica je posla bila gotova. Od tada hramska armija upravit će sve svoje napore protiv pape."⁹⁸ Prema ritualu za stupanj Kadoš Vrhovnog savjeta Italije predsjednik bi pred stolom, na kojem su stajale tri glave, kazao kandidatu:

"Gledajte ove glave: dvije, koje obavijaju kruna i tijara, podsjećaju na kralja Filipa Lijepog i na papu

⁹⁶ Albert Pike, nav. dj., str. 817. Prema javnim masonskim priznanjima jedan od temeljnih zadataka masonstvu bio je ograničenje moći i uopće utjecaja Vatikana. (Achille Pontevia, *Cattolicesimo e massoneria, Considerazioni umane*. Phoenix Collana di studi massonici, izd. Atanòr, Roma, 1977., str. 134.).

⁹⁷ Kralj je bio na čelu hijerarhijske piramide, smatran je posvećenim, "a njegov naslov i osoba bili su više ili manje mistične vrijednosti". Zato je svaki zločin nanesen njemu bio ujedno i svetogrđe. (Maurice Duverger, *Janus. Dva lica Zapada*. Globus, Biblioteka Novi svijet, Zagreb, 1980., str. 18.).

⁹⁸ A. Pike, nav. dj., str. 823.-824.

Klementa V, koji su uzdrnali i srušili stari red templara, iz kojega mi potječemo. Glava u Sredini, ukrašena lovorovom krunom, sjeća nas na Giacomu de Molaya, velikog meštra templara, koji je bio živ spaljen zbog svoje vjere po naredbi okrutnog pape i okrutnog kralja. Na ovim amblemima tiranstva i mučeništva vi se morate zakleti, da ćete se boriti svim svojim snagama protiv političkog i religioznog despotizma i da ćete braniti slobodu, štjućuci mučenike. Kunete se?

Inicijat diže desnu ruku prema tri glave i kaže: Kunem se!"⁹⁹

Potrebno je naglasiti, da talijanski *Veliki orijent* slavi svake godine 20. rujna obljetnicu pada temporalne moći papa.¹⁰⁰ Masonstvo danas, kada papinstvo i monarhija politički ne znače ništa, posebno ističe, da će biti najbolja osveta, koju masonstvo može postići u ime tolikih progonjenih u svim epohama, ako se stvori moralno stanje, koje će činiti nemogućim povratak na atentate protiv slobode savjesti i nezavisnosti razuma. U masonstvu se ističe, da je masonsko djelo još daleko od toga.¹⁰¹ Na temelju toga masonska zakletva za stupanj Kadoš glasi ovako:

"Potvrđujem sve zakletve do sada položene Vrhovnom vijeću Škotskog starog i prihvaćenog obreda i svečano se zaklinjem, da ću se pokoravati

⁹⁹ Kadosch. *Rituale*. Supremo consiglio dei XXXIII per la giurisdizione italiana. Dalla sede del supremo consiglio Oriente di Roma XXI Aprile MMDCLXVII A. U. C. Rim. 1913., Tipografija F. Centenari, str. 26.

¹⁰⁰ Moramarco, *La massoneria...*, nav. dj., str. 44.

¹⁰¹ Farina, nav. dj., str. 135., 162.

statutima i pravilnicima obreda; oni će biti moje pravilo i moj zakon.

Pokazujući lubanju s kraljevskom krunom:

Ni pod kakvim izgovorom ne ću nikada napraviti nikakav kompromis s vladom, čiji despotizam ne priznaje prava pojedinaca.

Pokazujući lubanju s tijarom:

Ni pod kakvim izgovorom ne ću nikada napraviti nikakav kompromis s duhovnom vlašću, koja bi okivala savjest i misao i koja bi okrivljivala kao delikt iskrenu sumnju i pošteno vjerovanje.

Pokazujući treću lubanju:

Ni pod kakvim izgovorom ne ću nikada, ni radi osobnoga interesa, ni radi interesa klase ili stranke, izdati opće pravo i slobodu svih.

Pokazujući de Molayevo poprsje:

Ni pod kakvim izgovorom ne ću propustiti da zaštitim slaba i nevina, te ću smatrati braćom sve potlačene, a sve tlačitelje neprijateljima. Zaklinjem se, da ne pripadam nikakvom društvu, ni građanskom ni religioznom, koje bi bilo neprijateljsko prema slobodnom zidarstvu."¹⁰²

Očito je i iz ove zakletve, da se masoni i dalje bore za ostvarenje svojih idejnih i političkih ciljeva. Oni vjeruju, da samo oni posjeduju istinu, iako, dakako, nema mjerila, po kojemu se može utvrditi, da je to tako. Osim toga, ubrzo se okultna bit masonstva pretežno politizirala sa svjesnom namjerom da postane jedina stvarnost svijeta. Talijanski filozof Julius Evola (poklonik poganske tradicije i osobni prijatelj mnogih vrhunskih masona) smatra da je ta preokupacija masonstva na političko-socijalnom

¹⁰² Farina, nav. dj., str. 163.

području antitradicija i kontrainicijacija. Evola je masonstvo osudio s aspekta svojeg shvaćanja pretkršćanske tradicije. Ovo je očito iz Evolina komentara Rituala XXX. stupnja belgijskog Vrhovnog savjeta starog škotskog i prihvaćenog obreda: "S obzirom na specifično templarski 30. stupanj treba još zabilježiti, da se u njegovu obredu potvrđuje, da se inicijacijski elemenat udružuje sa subverzivnim antitradicionalnim elementom, a to prvome nužno daje obilježja efektivne protuinicijacije, u kojoj se sam obred ne svodi na ispraznu ceremoniju, nego pokreće suptilne sile. U stupnju, o kojem je riječ, inicijat, koji obara stupove hrama i gazi križ, pošto je nakon toga pripušten misteriju uzlaznog i silaznog stubišta sa sedam stepenica, mora se zakleti na osvetu i ritualno konkretizirati tu zakletvu time, što udara bodežom krunu i tijaru, to jest simbole dvostruke tradicionalne moći, kraljevske i papinske vlasti, izražavajući time upravo koliko je masonstvo kao svjetska subverzivna okultna sila umiješana u zbivanja modernoga svijeta, počevši od pripremanja francuske revolucije i konstituiranja američke demokracije, preko previranja god. 1848, do prvoga svjetskog rata, turske revolucije, španjolske revolucije i drugih sličnih zbivanja. Tamo, gdje je u Graalovu ciklusu, kao što smo vidjeli, inicijacijsko ostvarenje koncipirano tako, da se s njime povezuje obveza, da se ponovno uspostavi kralj, u obredu, na koji smo sada upozorili, posve je suprotno: tu inicijacija, koja se vezuje zakletvom (katkada uz

formulu 'Pobjeda ili smrt'), da će se udarati protiv svakog oblika vlasti odozgo ili srušiti ga."¹⁰³

Važno je navesti, da neki istaknuti masoni priznaju postojanje okultnog vodstva masonstva. To se možda može zaključiti i iz slijedećih Wilmshurstovih misli ovako stiliziranih: "No, najposle, moram vas zamoliti da se setite da je, podudarno sa opštim nacrtom našega sistema, svaki Majstor Lože samo simbol i zamena, i da iza njega, i iza svih velikih časnika masonske hijerarhije, stoji 'Velika Bela Glava', 'Veliki Inicijator' i Veliki majstor svih pravih Masona celoga Univerzuma, bili članovi našega Saveza ili ne bili. Njemu valja da se poklonimo u zahvalnosti za neprocenjivi dar koji nam je pripao u ovome našem Redu; i ja vas sve preporučujem njegovoj zaštiti i njegovom prosvećenom vodstvu u dublje misterije Reda."¹⁰⁴ Pričanje o postojanju okultnog vodstva nije bilo nepoznato među vodećim masonima po cijelom svijetu. Tako mason Milan Marjanović (akademik JAZU) u jednom svom izvanredno rijetkom spisu naveo je i ovo: "Prvi put je pobudila moju pažnju i zaokupila moju misao, prije kojih dvanaestak godina, jedna dosta kratka opaska u nekoj knjizi jednoga engleskoga pisca, koji je pisao o organizaciji i o simbolici Slobodnih Zidara. U toj opasci taj pisac posve ozbiljno i ukratko kaže, da još i danas ima na zemlji nekih uzvišenih, nadljudskih Majstora, koji su se u svome duhovnom razvoju uzdigli visoko iznad najvećih genija čovječanstva,

¹⁰³ Julius Evola, *Il Mistero del Graal*. Ed. Mediterranee, Rim, 1972., str. 193.

¹⁰⁴ Wilmshurst, nav. dj., str. 23.

koji Majstori, živeći većinom u Centralnoj Aziji, a posjedujući izvanredne magične moći direktnoga utjecaja na misli svojih dalekih učenika i pomagača, ravnaju svijetom preko tajnih organizacija i najaktivnije učestvuju u evoluciji čovječanstva. Prostdušna ozbiljnost, kojom je spomenuti pisac, koji je inače pisao onu knjigu vrlo trijezno, sve ovo kazao, kao i pozitivna njegova tvrdnja, da on zna za neke od tih nadljudskih Majstora, - najviše me je frapirala i zbunila."¹⁰⁵ Serge Raynaud de la Ferriere prvi je otkrio da iznad masonskih loža u cijelomu svijetu oduvijek postoji jedna univerzalna inicijacijska uprava,¹⁰⁶ a to potvrđuje zašto se u svim zemljama dosljedno provodi jedinstvena masonska politika. On je ustvrdio da može objaviti postojanje masonskog centra s obrazloženjem da je čovječanstvo ušlo u novu eru u kojoj se razotkriva mnogo onoga što se do sada držalo tajnim. On piše ovako: "Prije svega, dobro je znati, da je iznad naših loža, naših hramova, naših velikih orijenata i naših obreda uvijek postojala univerzalna inicijacijska uprava, jedno univerzalno masonstvo i univerzalni veliki orijent ezoteričkoga karaktera, čiji Vrhovni savjet, sastavljen od pravih iniciranih, prima direktivnu liniju od vlastitih svetih ezoteričkih svetišta, da bi je zatim odmah preko posrednika prenio na sve ezoterične organizme. Sigurni smo, da će se zbog toga najveći dio naših slobodnih zidara zapanjiti, jer nisu nikada čuli spominjati takvu višu upravu. Oni, koji to znaju, a koji ljubomorno čuvaju u srcu, da bi održali obećanje, koje su dali, sablaznit

¹⁰⁵ M. Marjanović, *Okultizam i esoterija*. Nav. dj., str. 16.-17.

¹⁰⁶ S. Raynaud de la Ferriere, nav. dj., str. 15.-26.

će se zbog ovakva razglašivanja; neka, međutim, budu mirni, jer ćemo im prikazati nove elemente, koji će ih, ako o njima budu vodili računa smiriti... Svi oni, koji, kao mi, pripadaju Vrhovnom savjetu Vel. kolegija obreda, znaju, da je u novije vrijeme ta viša uprava, pošto je utvrdila, kako se u naše doba deformirao pravi masonski duh, odlučila, poslije gotovo dva stoljeća svojevoljne šutnje, intervenirati, pa je stoga poslala u svijet jednu silu X s misijom, da obnovi i utvrdi svetu riječ, koja sve više nestaje iz naših hramova prepuštajući mjesto neznanju i fanatizmu. Naravno, nije dopušteno otkriti ime toj sili, koja, kao što pokazuje njezino značenje, mora, usprkos svemu, ostati nepoznata, niti se radi o tome, da bi se iznijele potankosti o uzvišenom organizmu, koji je šalje. Uostalom, kada bismo to i htjeli, ne bismo mogli; grobna, uistinu inicijacijska, šutnja čuva ga od svakog pokušaja znatiželje profanoga svijeta. Ta svjetska uprava organizira i instruiira razna tajna društva, pa je uvijek u svim zemljama imala svoje ogranke, što je omogućivalo, da se inicijacijska tradicija održi tisuće i tisuće godina. Njezin se postanak gubi u tmuni vremena, kao što ćemo vidjeti u prvom poglavlju, ali, otada do danas, nastajala su nova društva, koja su se odijelila od nje poslije iščeznuća velikih meštara osnivača. Kad već nije bilo tih naučitelja, počelo je raspadanje, nastajali su raskoli te, konačno, potpun prekid veza tih društava s centralnom inicijatorskom vlašću. Zbog toga i susrećemo iste simbole u različitim tajnim sektama. Zapravo, osnivači jesu bili različiti, ali iznad obreda ili dogme, koje su ustanovili i kojima su se posvetili, sve je potjecalo iz istih početaka i izvora hramova. Činjenica, što sada razglašujemo ovo, što se do

danas rigorozno čuvalo u tajnosti, odgovara kozmičkim razlozima: ušli smo u novu eru, u kojoj se razotkriva veliki dio onoga, što se do sada držalo u tajnosti. Obratite pažnju na to, da se sve to pokorava jednoj vlasti; sve te lože, koje se osnivaju da bi javno radile, na jasan način upućuju na jednu centralnu organizaciju, jedno upravljačko tijelo, koje pokreće otvaranje hramova inicijacije; a jasno je i to, da su određeni pojedinci skrenuli ili su ušli u struju, pa su, za svoj račun, osnovali masonska društva, koja nisu bila duga života, jer, a to neka bude potpuno jasno, nisu svi osnivači obreda bili uvijek članovi Direktivnog tijela Velikoga bratstva. Pravi veliki meštri nisu uvijek oni, koji se pojavljuju odjeveni vlašću; iza reprezentativnih moćnika, iza titula i funkcija stoje patrijarsi, pravi časni, stoje snage koje istodobno dirigiraju svim obredima svijeta, jer su zaista na čelu univerzalnog masonstva. Vidjeli smo, da je u polovici XVII. stoljeća pokret ostajao tajnim, a tek s vremena na vrijeme zamjećujemo trag jednog organizma ili jedne ličnosti, koja nam potvrđuje, da se iz stoljeća u stoljeće prenosi inicijacijska tradicija, koja je potekla iz svetih hramova, sačuvana u tajnim središtima. Sigurna je činjenica, da je uvijek postojao bar *jedan* predstavnik Vrhovne uprave, koji je uvijek bio spreman bdjeti nad pravom tradicijom, kako bi se omogućilo, da se ovjekovječe pouke mudraca."¹⁰⁷

Snaga masonstva izvire iz fanatična čuvanja tajne, u koju spada gotovo sve, što je u vezi s masonstvom, od političkih akcija do popisa običnog

¹⁰⁷ S. Raynaud de la Ferrière, nav. dj., str. 15.-16., 47.-48.

članstva.¹⁰⁸ Masonski pisac Achille Pontevia u svojoj knjizi *Katolicizam i masonstvo* s obzirom na masonsku tajnu citira riječi E. Nathana, koje je ovaj objavio god. 1914. u masonskom talijanskom organu *Rivista massonica*. Te riječi glase: "Tajnost služi za borbu protiv velikog neprijatelja: katolicizma. Otkriti se značilo bi omesti svako naše posebno djelo, izručilo bi nas goloruke, bez oružja progonima i zavjerama ljudi, koji, skrivajući se pod plaštem najviših duhovnih osoba, iskorištavaju, služeći se lukavošću trgovaca, neznanje i praznovjerje." Pontevia dalje sam piše o tajni u masonstvu ovako: "Masonsku tajnost treba smatrati supstancijom, ne liturgijskom eksteriornošću, u organizaciji društva; onom supstancijom, koja je masonstvu omogućila tako brzu afirmaciju, koja mu je omogućila da sruši papinsku vlast borbom, koja nije nikada bila objavljena ni otvoreno vođena, ali je uvijek bila živa, koja mu je uvijek dopustila da drži u rukama

¹⁰⁸ Radi ilustracije navodim kao primjer spis *Le deliberazioni della Conferenza dei Supremi Consigli Federati del Rito Scozzese antico ed accettato a Losanna* (iz god. 1922.), u kojemu su na str. 6. poljski delegati, oba nositelji XXXIII, stupnja, označeni sa X. Y. uz napomenu: "I nomi dei fratelli polacchi sono segreti". Spis se čuva u Historijskom arhivu u Rijeci u fondu "Gradsko poglavarstvo Rijeka", kut. 649., varie. Usp.: i *Mitglieder - Verzeichnis 1936-1937 nach dem Stande am 1. Feber 1937*. Die Freimaurergrossloge "Lessing zu den drei Ringen in der Tschechoslowakischen Republik" und die ihr unterstehenden Bundeslogen und Kränzchen. "Handschrift für Brr. Freimaurer", Prag, 1937., str. 138. U tom popisu čeških i slovačkih masona, bez obzira na to, što je on strogo interan, niz osoba u pojedinim ložama označen je pseudonimima, npr. "Hieroaynnus", "Morenus", "Nithardus" itd.

poluge kontrole nad politikom i društvenim životom čovječanstva. Bila bi ludost htjeti odrediti pravu bit i točnu vrijednost masonske tajne, jer bi trebalo moći slijediti sve sastanke svih loža svih zemalja; trebalo bi moći poznavati sve smjernice, koje su od viših hijerarhija slane nižima i tim putem stići do naredaba, koje su prenesene do posljednjih običnih vojnika. To je nemoguće, jer se upravo u toj savršenoj organiziranosti i sastoji prava snaga masonske tajne. Bit će dovoljno, međutim, baciti pogled na posljednja dva stoljeća, da bi se uvidjelo, kako su se sva prijestolja srušila na isti način; kako su se svi režimi afirmirali u identičnim situacijama; kako su nove političke ideologije imale kao plamen socijalne postulate masonstva. U svakoj je zemlji osnivanje jedne lože koincidiralo sa skretanjem s političke linije, kojom se išlo do tada: sa skretanjem, koje je, nerijetke, dovelo do užasnih revolucija, kojima su vođe bili masonski eksponenti. To je očit znak, da je ta tajnovitost bila čuvana tako dobro, da je čovječanstvo osjećalo njezino djelovanje, a da nije opazilo, s koje strane dolazi uzrok. Oh, službene uzroke uvijek je lako naći, i oni uvijek potpuno opravdavaju djelovanje, kao što su lijepe i sve doktrine, dok se propovijedaju, ali sredstva u primjeni nikada ne odgovaraju izjavama: upravo ta sredstva otkrivaju prave ciljeve. Zakoni, kojima se provodi politika, kakva god ona bila, ne mijenjaju se, i uvijek su bili oni, koje nam je Macchiavelli označio. Ti se zakoni sastoje u tome, da treba znati postići određeni cilj, koji, prividno, nema nikakve veze s onim službenim, a da protivnici to ne mogu ni razjasniti. U času, kada se skrivene baterije otkriju, sve se ruši, te pod ruševinama budu pokopani i krivi

i pravedni. Masonstvo smatra tajnost prijeko potrebnim sredstvom za političku i socijalnu borbu i silnim obrambenim oružjem. Na katolicizam i masonstvo mogu se doista primijeniti riječi onoga generala isusovačkoga reda: Iz ove moje sobe ja upravljam ne samo Parizom nego i Kinom; ne samo Kinom nego i čitavim svijetom, a da nitko ne zna kako se to radi."¹⁰⁹ Tajna (točnije kazano konspiracija) služi masonima za upravljanje iza kulisa događanjima, kako se to može zaključiti i iz govora 'brata besjednika Vojislava Kujundžića pri prijemu novaka 17 januara 1928 godine' : "Vi ste sada u kolu ljudi, koji se svud osećaju, ali se nigde ne pokazuju. Vi ćete saznati za dela koja su svršena, ali nikada nećete poznati odakle je pošla inicijativa da se to delo svrši i koji je taj, što je to delo završio. U tome i leži ta velika naša moć da vladamo svetom..."¹¹⁰ Činjenica je dakle da je mnogima u masonstvu - i pojedincima i udruženjima - karitativni rad samo pokriće za tajno, političko djelovanje.¹¹¹

¹⁰⁹ Achile Pontevia, *Cattolicesimo e massoneria*. Nav. dj., str. 91.-93. Arhivi loža potpuno su zatvoreni i nepristupačni svim osobama koje nisu masoni. Usp.: Jacob Katz, *Jews and freemasons in Europe 1723-1939*. Cambridge/Massachusetts, Harvard University Press, 1970., str. 6. I takovo najstrože čuvanje tajnosti rada u ložama nepobitno dokazuje da se masonstvo uopće ne bavi s onim čime se predstavlja u javnosti.

¹¹⁰ Dr. Voj. Kujundžić, *Slobodno-zidarska čitanka. Istina o Slobodnom zidarstvu*. Beograd, 1940., str. 60.-61.

¹¹¹ Masonstvo je tajna organizacija, koja samo tvrdi da je otvorena javnosti. *Velika loža Hrvatske* u svojoj *Konstituciji* naređuje sljedeće: "Slobodni zidar ne smije onoga tko nije slobodni zidar upoznati Ritualima, znakovima i običajima

koji služe međusobnom prepoznavanju, ne smije otkriti članove ili kandidate za slobodnog zidara i uopće sve unutarnje stvari loža ili Velike lože.” (*Velika loža Hrvatske*, izvor: Internet, veljača 1999.).

III. RAT MASONA U SVIJETU PROTIV BOGA

"Mada je zvanično slobodno zidarstvo proklamovalo tolerantan odnos prema veroispovestima, ne praveći razliku među onima koji su ispovedali bilo koju veru, prema katolicizmu masoni su bili nepomirljivi. I mada je u svojim filozofsko-etičkim osnovama bila organizacija koja je izražavala ideje liberalnog demokratizma, u praksi te ideje nisu sprovedene. "

(Dr. Nadežda Jovanović, *Politički sukobi u Jugoslaviji 1925–1928*. "Rad", Beograd, 1974. s. 165–166.).

Masonstvo je, kao izraz magijskoga svjetonazora, u svomu htijenju da zavlada svijetom, posebno motivirano mržnjom na monoteizam židovstva, kršćanstva i islama. Povijesna je činjenica da je masonstvo gdje god se za trenutak domoglo vlasti, pokušalo i fizičkim ubijanjem uništiti stvarno jednoboštvo u ljudskom društvu. Prvi put se to dokazalo u masonstvu nadahnujoj Francuskoj revoluciji, koja je proglasila ukidanje kršćanstva i uvela kult "ljudskog razuma" u ime kojega se zatvaralo katoličke crkve, ubijalo svećenike i vjernike. Činjenica je -potpuno nezapažena- da kršćanstvo u svojoj povijesti od Konstantinova edikta godine 313. nije doživjelo veće slabljenje moći i vjere od onoga u razdoblju od I. svjetskog rata do devedesetih godina dvadesetog stoljeća. U Turskoj je poubijano do svršetka prvog svjetskog rata oko milijun i po armenskih kršćana. U ovom pokolju Armenaca izgubilo je živote pola klera.¹¹² Neki pisci tvrde da se uništenje Armenaca vršilo sustavno po direktnom masonskom nalogu.¹¹³ Rezultati prvoga svjetskoga rata potvrdili su da su sva proklamirana načela o demokraciji bila samo laž, koja je služila za obmanjivanje masa.¹¹⁴

¹¹² Hubert Jedin /Hsg./, *Velika povijest Crkve. (Handbuch der Kirchengeschichte)*. Ed. Kršćanska sadašnjost, svezak VI./2, Zagreb, 1981., str. 356.

¹¹³ Lucien Cavro - Demars, *La honte sioniste. Au sources du sionisme et de ses ravaes dans le monde*. Beyrouth (Liban), 1972., str. 17.

¹¹⁴ "Svetski rat nije rešio nikakav problem niti okončao se duhovnim mirom - unutra u nama rat traje. Naši saveznici

Ugovorom u Versaillesu 1919. g. (kojega su diktirale sile pobjednice), Njemačkoj je oteto 73.845 kilometara kvadratnih s oko sedam milijuna stanovnika. Na ovaj su način Engleska, Francuska i Amerika predodredile nastajanje novoga rata. Kao posljedica Prvoga svjetskog rata nestala su u povijesti dva najveća kršćanska carstva: pravoslavno u Rusiji i katoličko u Austro-Ugarskoj. U novim državnim tvorevinama poslije prvoga rata pokušalo se uništiti kršćanstvo i to u komunističkoj Rusiji i drugdje silom, a u versaillskim “demokracijama“ subverzijom. Na svim vjerskim ratištima pokušavalo se odvojiti katolike od Vatikana, posebno u bivšoj Jugoslaviji i Čehoslovačkoj. U Meksiku se od 1926. g. do 1929. g. gotovo sustavno ubijalo katoličke vjernike. Komunisti su u španjolskom građanskom

nisu imali pozitivnu ideju rata, svesti o misiji, koja je povezana s tim ratom. Saveznička ideja je bila humanitarno-pacifistička, u njoj je masonska ideja bila rukovodeća ideja. No masonstvo, na kraju krajeva, hoće da oslabi sve nacije, da ih liši individualnog karaktera, da Crkvu Hristovu zameni lažnom humanističkom crkvom, da konkretno svejedinstvo čovečanstva zameni apstraktnim jedinstvom. Stara hrišćanska Evropa propada zbog neprijateljstva, zbog rata koji se nastavlja između Francuske i Nemačke, na unutrašnjem planu...Snage neprijateljski raspoložene prema hrišćanstvu su podrovale rat i lišile su ga njegovog unutrašnjeg smisla.“ (Nikolaj Berdjajev, *Filozofija nejednakosti*. Ed. Mediteran-Budva, Oktioh-Titograd, 1990., str. 200.). Berdjajev je ovu knjigu napisao 1918. g., a objavio prvi put 1923. g. Njegovo mišljenje je zanimljivo i zato što su mu predbacivali, kako sam navodi, da je “član okultnih društava, masonskih loža itd.“ (N. Berdjajev, *Samospoznaja. Pokušaj autobiografije*. Ed. Književna zajednica Novog Sada, Novi Sad, 1987., str. 188.).

ratu od ljeta 1936. do proljeća 1939. bili motivirani patološkom mržnjom na Boga i Katoličku crkvu. Oni su sadistički ubijali pripadnike klera i sustavno spaljivali crkve tako da su potpuno razrušili 27, a djelomice 8 biskupija.¹¹⁵ Od završetka Prvoga svjetskog rata intenzivirano je proglašavanje velikom umjetnošću, književnošću i glazbom svih onih tvorevina koje su negirale harmoniju da bi se i tako mogla vršiti sveopća destrukcija.

Procjenjuje se da je tijekom II. svjetskog rata u savezničkim zračnim bombardiranjima njemačkih gradova broj žrtava civilnog pučanstva bio oko dva milijuna. Poslije kapitulacije Njemačke u svibnju 1945. g. njemački su vojnici, nakon što su se predali, ubijani na različite načine u logorima država pobjednica. Tako su ih zapadni saveznici najčešće likvidirali glađu i to oko jedan milijun, Sovjeti strijeljanjem i glađu od jedan i po do oko dva milijuna, a jugoslavenski partizani nožem, strijeljanjem i glađu oko četiri stotine tisuća. Preko 14 milijuna Nijemaca prognano je sa svojih starodrevnih ognjišta, a oko 2 milijuna i dvjesto tisuća njih je u zbjegovima smrtno stradalo ili masakrirano. Broj tako pobijenih nedužnih žrtava procjenjuje na više od šest milijuna i zato se još nitko nije ispričao njemačkomu narodu. Za takav genocid s etničkim čišćenjem – nezapamćen u povijesti ljudskog roda, odgovorne su isključivo masonske velevlasti na Zapadu. Pax anglo-america očitovala se poslije drugoga svjetskog rata u ograničenju njemačkoga državnog

¹¹⁵ Usp.: A. Arrighini, *L'Anticristo*. Fratelli Melita Editori, Genova, 1998., str. 225.-227.

suvereniteta i u sustavnom opterećivanju njemačkoga naroda kompleksom krivnje za djela nacionalsocijalizma tijekom njegove dvanaestgodišnje vladavine. U ovom smislu se namjerno izmislio i veći broj žrtava. Preuveličavanje broja žrtava služi također i za traženje velikih financijskih obeštećenja. Njemačka je do kraja 1995. platila Izraelu iz toga temelja preko 97 milijardi maraka, a do 2030. ovaj iznos će narasti na 124 milijarde maraka.¹¹⁶ Tako se metafizika masonstva ponovno očitovala ne kao božanska, dakle nadljudska pravda, nego između ostaloga i kao realiziranje određenih ovozemaljskih interesa.

U Općoj deklaraciji ljudskih prava koja je izglasovana u OUN dne 10. prosinca 1948. g. namjerno nije spomenut Bog.¹¹⁷ Nastavilo se po

¹¹⁶ Klaus Kinkel održao je govor u *Američko-židovskom komitetu* dne 8. svibnja 1996. u Washingtonu u kojemu je između ostalog kazao i ovo: "Wir wissen, daß es für das, was den Opfern des Holocaust zugefügt wurde, keine Wiedergutmachung geben kann. Aber wir bekennen uns zu der Pflicht, die Leiden der Opfer zu mildern. Bis Ende 1995 hat die Bundesrepublik Deutschland dafür über 97 Milliarden DM zur Verfügung gestellt. Bis zum Jahr 2030 wird dieser Betrag auf knapp 124 Milliarden DM ansteigen. In Mittel- und Osteuropa haben wir Stiftungen errichtet, um denen zu helfen, die mit ihrem Leid lange Zeit alleingelassen wurden." (Ovo je citirano prema službenom *Biltenu Njemačke savezne vlade*. Usp.: *Bulletin*, broj 38. od 13. svibnja 1996., str. 417.)

¹¹⁷ Karlo Malik, libanonski delegat koji je ovoj deklaraciji dao konačni oblik naveo je da "prema sekularnim osjećajima suvremenog svijeta, Bog nije spomenut u konačnoj formulaciji deklaracije..." Hijacint Eterović je ovu činjenicu ispravno komentirao ovako: "Ovo je, dakle, najznačajniji izraz sekularizirane savjesti našeg stoljeća. Ovo je duh predstavnika naroda u U. N., kome se nije

staromu planu izmišljati nacionalne crkve odvajanjem katolika od Rima, na širokim prostranstvima od druge Jugoslavije do Kine. Vođe Albanije i Kube kao da su se natjecale koji će od njih stvoriti prvu ateističku državu u povijesti. Istodobno se u zapadnim državama to ratovanje nastavilo suptilnim - u međuratnom razdoblju-iskušanim metodama subverzije. Vrhunsko značenje za realiziranje “novog doba“ imao je slom komunizma. Od tada mase (osobito američke) žive u prividnoj stvarnosti, pa iluzioniraju o Americi kao odlučujućoj svjetskoj supersili ne shvaćajući da je ona samo sredstvo politike druge zakulisne vlasti. Ti zakulisni moćnici na Zapadu brižljivo su isplanirali promjenu političkih sustava na Istoku u dosluhu s vrhom crvene hijerarhije, koju je u tom trenutku utjelovljivao Mihajl Gorbačov kao predvodnik prve povijesne kapitulacije globalnih razmjera. Za to rušenje u pojedinim državama bio je zadužen politički vrh svake komunističke zemlje, koji je taj zadatak izvodio uz pomoć svojih tajnih službi. Masoni su u “tranzicijskim” zemljama djelovali “u dubokoj konspiraciji”, a tek poslije 1989. “počelo je

vidljivo suprotstavilo niti onih dvadeset i pet predstavnika katoličkih naroda koji su sjedjeli na svim raspravama za izradbu deklaracije u UN... *Deklaracija* kao da je proglasila ne samo neovisnost pojedinca od apsolutističke Države, nego i neovisnost čovjeka od Boga. A mi smo vidjeli, kako se izrazio dr. Malik: bez Boga Država postaje vrhovni arbiter dobra i zla, istine i laži, ona si prisvaja pravo podjeljivati čovjeku prava i oduzimati mu ih.“ (Hijacint Eterović, *Opća deklaracija čovjekovih prava*. Osoba i duh, VII ./1955., 4., 95.).

stidljivo buđenje starih masonskih loža”.¹¹⁸ Sa Zapada su poslani pojedinci s većim masonskim stažom (trajno ili povremeno) u bivše komunističke zemlje (iz kojih su oni podrijetlom) sa zadatkom da se infiltriraju u poslovne, intelektualne i stranačke vrhove. Prvaci tobože različitih stranaka okupljaju se u istoj loži u kojoj slušaju iste direktive. Nalogodavci čak i financiraju, kako njih tako i njihove bližnje, u izdavanju listova i publikacija, koje uglavnom čitaju samo oni ili njihov najuži krug.¹¹⁹ Programirani kaos posebno se podstiče u do nedavno biološki i moralno zdravim sredinama balkanskih i istočnoeuropskih zemalja. Od Zapada, i od njegovih strogo tajnih i specijaliziranih centara za sustavni izvoz droge i antikršćanskih sekti u neostarjele narode,¹²⁰ može se naučiti samo orwelovski nadzor nad osobama, uništavanje svake potencije i legaliziranje bolesnih homoseksualnih i

¹¹⁸ Ilija Marinković, *Masonerija u istočnoj Evropi*. NIN, (Beograd), broj od 2. veljače 1996., str. 48.

¹¹⁹ Ti pojedinci svaki pokušaj razotkrivanja njihova djelovanja predstavljaju (prema na Zapadu davno isprobanoj metodi) kao izmišljanje ili paranoidno interpretiranje stvarnosti.

¹²⁰ Robert Gejts “je u CIA upamćen kao tvorac ideje da se komunizam i posebno pravoslavlje u istočnom lageru napadnu infiltracijom propagandnih sekti. Jehovini svedoci i Scientološka crkva su dve političko-obaveštajne organizacije koje SAD uspeo da ubaci u Rusiju, Rumuniju i Jugoslaviju”. (Marko Lopusina, *CIA protiv Jugoslavije 1947 – 1997*. Ed. Narodna knjiga, Beograd, 1997., str. 26.-27.). I u Tuđmanovoj Hrvatskoj strane su obavještajne službe inicirale osnivanje protukatoličkih sekti. Usp.: Marijan Matek, *Nezakonita i obavještajno indikativna djelatnost u nekima zadarskim novim religioznim pokretima za domovinskog rata*. Zadarska smotra, broj 1.-3. za godinu 2000., str. 309.- 313.

lezbijских veza.¹²¹ Pristupanje europskim i sličnim integracijama znači uz gubitak državnog suvereniteta i ubrzani nestanak nacionalnog identiteta. Smisao nove stvarnosti sugerira da je uništenje komunizma bez ikakvog značenja jer se stari totalitarizam zamijenio novim, koji je još opasniji jer se radi težeg prepoznavanja predstavlja i kao religija. Obavještajni centri poznatih masonskih velesila traže od novih vlasti postkomunističkih država da dokažu svoju pripadnost “novomu svjetskom poretku” posebno na način da se vrši uhođenje i stalna prisмотра pismovnih, telefonskih i drugih oblika komunikacija angažiranih vjernika i rodoljuba (“nacionalista”). To se obrazlaže uvjeravanjem u mogućnost da su ti “elementi” potencijalno opasni klerikalci, odnosno fašisti, i čak teroristi.¹²²

Danas postaje gotovo jedina stvarnost i na Istoku i na Zapadu realiziranje cilja: uništiti katolicizam kao zamišljenog najvećeg suparnika u zarobljavanju ljudskih duša. Protestantizam i pravoslavlje doživljava se kao snage prošlosti, koje su prema tom mišljenju već prevladane.¹²³ Bog se

¹²¹ Homoseksualnost i lezbijstvo također su grijeh protiv Boga, koji je stvorio muško i žensko, a ne čovjeka hermafrodita nesposobna i za nastavljane vrste.

¹²² Hrvatska je bila posljednja od katoličkih država u redosljedu kapitulacija zahvaljujući autoritarnom načinu vladanja Franje Tuđmana, a ne uvjerenju njegovih vodećih stranačkih pristaša, koji su ga izdavali za života, a posebno poslije smrti.

¹²³ “Nije do danas bilo nikakvih nepravilnosti s Evangeličkom crkvom -vrlo mnogo pastora, naročito u skandinavskim zemljama su slobodni zidari-, ni sa židovskim i drugim vjerskim zajednicama, osim s fundamentalističkim

posebno sustavno izbacuje iz škola. Tako je Ustavni sud Savezne Republike Njemačke dne 10. kolovoza 1995. zaključio je da postavljanje raspela u javnim školama vrijeđa vjersku slobodu, koja je zajamčena ustavom. Ta se odluka izravno odnosila na Bavarsku u kojoj školski propisi traže raspelo u školskim učionicama. Tako da je bavarski premijer Edmund Stoiber odmah izjavio: “Ta je odluka nadahnuti nesnošljivošću te je neshvatljiva za većinu građana.”¹²⁴ Istodobno se vrši neprekidna medijska promidžba svega što je izvan i protiv kršćanstva od urođeničke magije do najvulgarnijega sinkretizma opsjednutoga “Sathya Sai Babe“. U ovom smislu se stalno pretiskavaju i oni spisi Nietzschea koje je pisao kao umobolnik. I luđakove su misli nekima vrijedne ako doprinose razgrađivanju tradicionalne kulture Zapada, kojoj je smisao bio i vjera da Bog ne može biti mrtav. Dekristijanizacija je osobito agresivna u zemljama Južne Amerike. Tako se 1993. g. u Argentini insistiralo na donošenju zakona o ukidanju vjeronauka u školama, a istodobno se u Kolumbiji forsiralo izglasavanje zakona o priznanju svih prava ezoteriji, magiji i satanizmu. Dvadeseto stoljeće ostat će zapamćeno po tome što se u njemu provodio sustavni deicid. Srušena je kruna vladara, koji su od vremena Karla Velikoga makar i verbalno izvodili svoju vlast iz “milosti Božje“ (“qui et per

Islamom, prije svega u Iranu.“ (Kurt Baresch, *Freimaurerei und Katholische Kirche nach dem 2. Vatikanischen Konzil.*). Ovaj tekst je objavljen u knjizi - katalogu: Günther Duriegl-Susane Winkler (Hrsg), *Freimaurer*. Eingerverlag der Museen der Stadt, Wien, 1992., str. 376.

¹²⁴ Glas Koncila, XXXIV./1995., 34., 3.

misericordiam Dei rex“). Papinska se tijara pretvorila u simbol.¹²⁵

"Novi svjetski poredak" je oživotvorenje masonskih zamisli i s njegovim ostvarivanjem započeo je progon preostalih vjernih monoteista u ortodoksnom židovstvu, te u kršćanstvu i islamu. Užurbano se stvara jedna svjetska država s jednom nadvladom i s jednom sinkretističkom pseudoreligijom i zato se svim mogućim ucjenama (vojnim, diplomatskim i financijskim), ruši svaki pokušaj održavanja ili nastajanja manjih nacionalno ili vjerski homogenih država. Pripadnici Katoličke

¹²⁵ Istodobno se u Katoličkoj crkvi živi duh međuvjerskog dijaloga. Takav dijalog ima smisla samo ako se nekršćane uči da postoji jedan pravi Bog -Isus i da je metafizička istina jedna jedina što znači da je izvan te istine sve drugo sama zabluda. Uostalom u Katoličkoj crkvi se sve do Drugog vatikanskog koncila, dakle neprekidno gotovo dva tisućljeća znalo da je Krist zapovjedio svojim sljedbenicima propovijedanje *Evandjelja* i obraćenja na kršćanstvo svih nekršćana. Detaljnije o ovoj problematici usp.: Ivan Mužić, *La Chiesa alla prova. La cultura nel mondo*, (Roma), XXXII./1978.,2,35.-38. Ivan Pavao II. točno shvaća bit moderne civilizacije okrivljujući je da vodi borbu protiv Boga i da sustavno uništava kršćanstvo već tri stoljeća. (Ivan Pavao II, *Prijeći prag nade*. Priredio: Vittorio Messori, ed. Mozaik knjiga, Zagreb, 1994., str. 148.). Zanimljivo je da masoni svoju averziju prema Papi Ivanu II. često ne mogu sakriti. Tako su iskazali javno protivljenje njegovu dolasku u Sloveniju. U Francuskoj su, kada je papa predvodio misu u povodu obljetnice krštenja kralja Klodviga, u Parizu protiv njega zajedno demonstrirali masoni, anarhisti i drugi ljevičari. Ne čudi stoga da je Ivan Pavao II. u prosincu 1996. odbio primiti orden Galilea Galileija "za širenje ideala bratstva i razumijevanja među ljudima", koje mu je dodijelio *Veliki Orijent Italije*.

crkve američku politiku prema Iraku doživljavaju kao genocid.¹²⁶

Dirigirani mediji neprekidno sugeriraju da je dokaz “progresna” pretvaranje povijesno-državnih realnosti u građansko društvo, koje u biti predstavlja totalno uništenje dosadašnjih narodnih i kulturnih identiteta. Komunistički režimi su u dvadesetom stoljeću poubijali oko 100 milijuna osoba na način da su mnogi bili žrtve ratnih zločina, ali do danas se ni jednom preživjelom komunističkom zločincu nije sudilo. Istodobno se sudi svim zločincima koji nisu bili komunisti. Vlasnici kapitala lihvaranjem sustavno uništavaju suverenitete svih država dok istodobno preko svojih medijskih sredstava osuđuju Hitlerova osvajanja, a u državama koje tek osvajaju

¹²⁶ Iračka katolička redovnica s. Lusia Markos Shammas ističe sljedeće: “Embargo je stanovit zločin koji se ne može opravdati. Ako Amerika prednjači u zagovaranju ljudskih prava, američki političari ih u praksi ubijaju... Očekivali smo da Zapad ima više duha, ali sve upućuje da je to goli interes bilo koje vrste samo ne one koja štiti običnoga čovjeka. Dovoljan je pokazatelj da u Iraku mjesečno umre 4.500 djece zbog američkih sankcija. Od početka uvođenja embarga, u sedam godina, umrlo je više od milijun ljudi od gladi. I onda se postavlja pitanje: Tko to zagovara ljudska prava? Kome su to nevini ljudi krivi? Kome su kriva tek rođena djeca ili ona školske dobi? Tu nema nikakva opravdanja... Dovoljan je pokazatelj da kilogram brašna u Iraku stoji jedan dolar, a mjesečna je plaća dva dolara. I kako onda preživjeti.” (Glas Koncila, broj 45. od 8. studenoga 1998., str. 7.). Ivan Pavao II. je javno upozorio da Amerika nema pravo napadati Irak samo zato što eventualno posjeduje oružje za masovno uništenje dok se to oružje ne koristi. Osim toga oružje za masovno uništenje posjeduju i druge zemlje, ali od toga nitko ne pravi problem. Usp.: *Crkve protiv napada na Irak*. Glas Koncila, broj 38., od 22. rujna 2002., str. 5.

sami sebe proglašavaju zaštitnicima ljudskih prava. Tko su stvarno prvoborci raznih udruga za zaštitu "ljudskih prava" može se lako zaključiti iz činjenice da ni jedan od njih nije nikada osudio do sada u povijesti nezapamćeno porobljavanje kamatama sve više naroda i država. Da je tzv. parlamentarna demokracija unaprijed od strane zakulisnih vlastodržaca izrežirana predstava - koju ne može prepoznati jedino neuka masa - dokazuje očita činjenica da su programi svih većih stranaka na vlasti i onih u opoziciji beziznimno i totalno u svakoj zemlji Zapada identični. Hitler je htio stvoriti biološki moćnog Nadčovjeka i poganina neopterećena okultnim tendencijama. Pobjednici u II. svjetskom ratu s uspjehom stvaraju biološkog hermafrodita i okultnog anarhista, koji ima sve manje iskonske snage tako da i kao objekt za manipuliranje postaje nezanimljiv. Taj "novi čovjek", prema obrazlaganju Dostojevskoga umjesto zamišljene evolucije u božanstvo može jedino involuirati u - majmuna. Carroll Quigley (bivši profesor na sveučilištima u Harvardu, Princetonu i Georgetownu) u svojoj knjizi *Tragedy and Hope* (The Macmillan Company, New York, 1966.) na temelju neposrednih saznanja zaključuje da insidieri rade na ustoličenju "svjetskog sustava financijskog nadzora u privatnim rukama" u smislu nadzora političkog sustava svake zemlje i svjetskog gospodarstva kao nepodijeljene cjeline.¹²⁷

¹²⁷ Marijan Gabelica, *Urota tvoraca "Novoga svjetskog poredka"* (II.). Politički zatvorenik, (Zagreb), VII./1997., 66., 4.-5.

Dakako da se povijesna stvarnost XX. i XXI. stoljeća ne zbiva slučajno. Gotovo su svi protagonisti zbivanja masoni (Kerenski, Lenjin, Plutarco Calles, Churchill, Roosevelt, Enver Hodža, Castro i uglavnom svi sadašnji). Masonstvo je za realiziranje svoje misije posebno zahvalno na pomoći “masonima bez pregače“, dakle, onima koji , - premda su mislili i djelovali masonski (kao na primjer dio katoličkih svećenika) - iz određenih razloga nikad nisu postali članovi loža.

Pokušaj nasilnoga stvaranja bezbožnoga društva nadahnut je antiteizmom, koji potvrđuje da njegovi predvodnici vjeruju u postojanje Boga, jer nitko razuman ne ratuje protiv fikcije. Neki zapadni političari javno upozoravaju da je masonski globalizam gori od nacizma i komunizma.¹²⁸ Ivan Fuček, profesor moralne teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, ističe: "Na moralnom polju danas, ne samo u Americi, nego u većini takozvanih civiliziranih krajeva masoni

¹²⁸ Umberto Bossi zaključuje ovako: “Amerika se koristi i raznim instrumentima kako bi zagospodarila svjetskim gospodarstvom, među kojima je i globalizacija. Tako dolazi do procvata inicijativa masonskog tipa koje potiču veliki međunarodni bankari. Postoji napad na našu kulturu od više ili manje tajnih ili ezoteričnih udruženja. Vidimo veliku aktivnost udruga kao što su ...Lions, Rotary i udruge koje potiču tu globalizirajuću kulturu. Ako je borba protiv nacionalizma u ovom stoljeću imala smisla s obzirom na to da su ovi, između ostaloga, bili odgovorni za grozote kao što su nacizam i komunistički totalitarizam, danas se pod izlikom borbe protiv nacionalizama u stvarnosti žele izbrisati narodi i kulture. No, vladavina globalizacije bila bi još gora od bilo kakva nacizma ili komunizma.” (*Slobodna Dalmacija*, broj od 23. veljače 1999., str. 19.)

provode pobjedničku ofenzivnu politiku rastave braka, pobačaja, eutanazije, genetičke manipulacije, enormnim novcem planirane kontracepcije itd.”¹²⁹

Masonski mediji započeli su, zbog rušenja ugleda Katoličke crkve, od sredine osamdesetih godina XX. stoljeća, predimenzionirati pedofiliju među katoličkim klerom i to posebno u SAD-u i Engleskoj, a potom u Meksiku, Kanadi, Filipinima, Australiji, Brazilu, Austriji, Belgiji, Irskoj. Na posebnomu su udaru katolički biskupi. Mons. Charles Victor Grahmann, biskup Dallasa, zaključuje kako američki mediji osobito revno izvještavaju "o skandalima svećenika kako bi umanjili vjerodostojnost Katoličke crkve u SAD-u", gdje "udio slučajeva u koje je upleten svećenik iznosi 0,6 % od ukupnog broja slučajeva".¹³⁰ Obavještajne službe "demokratskih država" pomažu i u stvaranju tobožnjih žrtava pedofilije.¹³¹ Zbog tobože slabe zauzetosti protiv pedofilije gotovo patološkom mržnjom napada se kardinala Bernarda Francisa Lawa, nadbiskupa "najkatoličkijega" Bostona.¹³² Grupica tobožnjih "rimokatoličkih

¹²⁹ *Mi*, broj 5 za 1997., str. 6. Usp.: i Massimo Introvigne (a cura), *Massoneria e religioni*. Ed. Elle, Torino, 1994., str. 224; A. C., *Gesu Cristo e la massoneria*. Il Segno del soprannaturale (Udine), XI./1999., 129., 13.-14.

¹³⁰ Glas koncila, XLI./2002., 47.(1483.), 5.

¹³¹ Dne 24. kolovoza 2002. objavljeno je da se nadbiskup australskoga grada Sydneya George Pell odlučio povući iz upravljanja nadbiskupijom dok se "ne razjasni njegov slučaj". Njega je optužio pojedinac s "kriminalnom prošlošću, osuđivan i zbog prodaje droge". (Glas koncila, broj 35., od 1. rujna 2002., str. 4.).

¹³² Međutim, bezbroj puta izvarani Latino-amerikanci, koji čine 25% od ukupno šezdeset jedan milijun američkih

aktivista" u Bostonu pokrenula je web stranicu (www.survivor-sfirst.org.) na kojoj navodi imena 573 svećenika, "koje je javnost okrivila ili optužila da su seksualno zlostavljali djecu" uz napomenu da postoji još optužbi "i to za 2100 svećenika".¹³³ Stvarni rimokatolici i normalnom etikom nadahnuti pojedinci ne bi nikad javno sramotili osobe, koje predhodno nisu proglašene krivima temeljem pravomoćne sudske odluke. Meksički kardinal Norberto Rivera Carrera s pravom zaključuje: "Ne samo u Sjedinjenim Američkim Državama, nego također i u drugim dijelovima svijeta očito je da je na djelu planirani program da bi se uništio ugled Crkve i nju osramotilo. Veći broj novinara potvrdio mi je postojanje ove organizirane promidžbe... Sagledavajući povijest Crkve može se zapaziti da su mnogi progoni bili započeti upravo s namjerom ćudorednoga poniženja njezinih članova i njezine hijerarhije, s pokušajem diskvalificiranja i rušenja njezina ugleda. Primjer je i ono što se događalo već od prvih stoljeća kršćanske povijesti, na primjer s Neronom. Također i ono što se dogodilo u prošlomu stoljeću u Meksiku, Španjolskoj, u nacističkoj Njemačkoj i u komunističkim zemljama, a također i ono što izgleda da se danas događa u Sjedinjenim Američkim Državama."¹³⁴ Patrick J. Buchanan točno zaključuje da "danas *Novi humanizam* profitira od

katolika, ne vjeruju lažima masonske medijske promidžbe. Ti su "latinosi" najveći podupiratelji bostonskoga kardinala B. F. Lawa. (Jesus, /Rim/, XXIV./2002., 7., 17.-18.)

¹³³ Jutarnji list, broj od 14. studenoga 2002., str. 10.

¹³⁴ Gianni Cardinale, *Intervista con il cardinale Norberto Rivera Carrera*. "30 Giorni", (Rim), XX./2002., 6., 22.

pedofilije veoma malog postotka svećenika, što mediji znaju napuhivati do te mjere da neki olako poistovjećuju Katoličku crkvu s tim perverznicima, koji upravo toj istoj Crkvi nanose najveću štetu".¹³⁵

Logistika u ratu protiv kršćanstva, a posebno protiv Katoličke Crkve privremeno je smještena u SAD-u.¹³⁶ U toj državi već godine 1963. "odlukom

¹³⁵ Vinko Grubišić, *Uz knjigu 'Smrt Zapada' Patricka J. Buchanana. Napad na temelje kršćanstva*. Hrvatsko slovo, broj od 11. listopada 2002., str. 25.

¹³⁶ "U Sjedinjenim Američkim Državama protukatoličke struje sve su agresivnije, prenio je Radio Vatikan, u nedjeljnim vijestima 4. kolovoza (2002.), navodeći pisanje talijanskoga katoličkoga dnevnika *Avvenire* od 3. kolovoza (2002.). To se očituje posebice u novinskim člancima i razgovorima, a ovih je dana... ponovno iskrslo pitanje krivnje Katoličke Crkve za pokolje Židova... Katolička crkva u Sjedinjenim Američkim Državama zauzela je, prema pisanju dnevnika *Avvenire*, neka stajališta i na društveno političkom području, koja se ne sviđaju njezinim protivnicima. Tu je u prvom redu pobačaj. Crkva, zatim, zagovara kupone koje bi država morala dati obiteljima koji bi im omogućili školovanje djece i u privatnim, a to znači i u katoličkim školama; te se bori za obnovu zdravstvenog sustava kako bi i siromašni društveni slojevi u Americi mogli uživati pravo na liječenje. Mnoge, posebno ljuti stajalište Katoličke Crkve prema doseljenicima. Ona naime traži poštivanje njihovih prava. Sve to izaziva protukatoličke krugove koji nastoje što negativnije prikazati Crkvu, a posebno njezine predstavnike - biskupe, svećenike, redovnike i redovnice. To se do sada očitovalo u filmovima i kazalištima. U posljednje se vrijeme - kako tvrdi *Avvenire* - na internetu pojavljuje sve više web-stranica protiv Katoličke Crkve... Vatikan se prikazuje kao pokretač borbe protiv slobode u svijetu. Uništavaju se i obeščašćuju katoličke crkve, groblja i kipovi, a mediji to uglavnom prešućuju... I katolički Savez za građanska i vjerska prava katolika, koji je

Vrhovnog suda čitanje Svetog Pisma i kršćanska molitva zabranjeni u državnim školama".¹³⁷ Oljeg Platonov, ruski povjesničar i istraživač slobodnoga zidarstva, navodeći između ostaloga, primjere kako u američkim školama zabranjuju raspela s Kristovim likom i izdaju krivotvorene *Biblije*, zaključuje: "Malobrojne općine istinskih, pravoslavnih kršćana žive slično kao kršćani poganskoga Rima u uvjetima progona i procesuiranja. Oni ne smiju protestirati protiv sveopćega razvrata, sotonizma, 'sodome i gomore', što sve preplavljuje SAD..."¹³⁸ Međutim, odnos samozvane američke "demokracije" isti je prema svim pravovjernim monoteistima. "Zanimljiv je paradoks kako američka vlada podupire anti-kršćanske aktivnosti (npr. abortus, homoseksualnost, pornografsku aktivnost), dok istovremeno zabranjuje svako javno očitovanje kršćanstva. Vlada (koristeći novac američkih poreznih obveznika) podupire *The National Endowment for the Arts*...Neka od tih 'umjetničkih djela' očito su svetogrđe protiv Isusa Nazarećanina – npr. bista Isusa kao transvestita, slika Krista kao narkomana ovisnog o heroinu, fotografija raspela potopljenog u autorovu urinu, ili skice Isusa umiješanog u homoseksualne

1975. osnovao isusovac Virgil Glum, nastoji sada preko obavijesnih sredstava javno braniti katolike pred napadima protestanata i Židova u Sjedinjenim Američkim Državama... Neki primjećuju kako kultura koja pretjeruje u iznošenju žrtava, želi sama sebe prikazati kao žrtvu." (Glas koncila, br. 32.-33., od 11.-18. kolovoza 2002., str. 7.).

¹³⁷ R. Đurđević, *Masonerija*..., nav. dj., str. 38. Usporedi i : D&D Vićanović, *Imperija zla*. II. izdanje, ed. Metaphysica, Beograd, 1999., str. 370.

¹³⁸ O. A. Platonov, *Ternovij venec Rossii. Tajna bezakonija*. V. knjiga, Moskva, Rodnik, 1996., str. 406.

aktivnosti... Iz različitih je primjera vidljivo također da su sudovi diljem Amerike dosljedni samo u jednom: predodžbi da religija u Americi može biti iznimno opasna! U pitanju nije samo kršćanstvo, nego i ortodoksno židovstvu... U Chicagou, Illinois, grad je nakon četverogodišnje stanke zatvorio trideset crkava na južnoj strani (većinom afričko-američkih) i uskratio građevnu dozvolu za više od dvanaestak crkava –koristeći izuzetno stroge zahtjeve za zone... Danas je gaženje Krista, kršćana i kršćanstva glavni poduhvat na mnogim (ako ne i većini) velikih sveučilišta i srednjim školama diljem Amerike... Bitan element političke korektnosti je potpuna eliminacija religije iz američkog obrazovanja. Jezična pravila sankcioniraju studente ako se suprotstavljaju homoseksualnosti ili pobačaju i ako se zauzimaju ili samo spominju Boga, Krista, Bibliju ili tradicionalne vrijednosti. Za praktičnoga kršćanina američka sredina danas je vrlo neprijateljska okolina."¹³⁹ Opisana protukršćanska politika sustavno se provodi po cijelomu svijetu. Američki veleposlanik u Hrvatskoj William Montgomery nije demantirao vijest da je nakon okončanja svoga mandata u Zagrebu izjavio "kako je u svemu uspio", ali da mu je "žao što broj katolika nije smanjen za 50 posto".¹⁴⁰

¹³⁹Don McAlvany, *Upozorenje oluje. Nastupajući progon kršćana i tradicionalista u Americi*. Zlatno pero, godište III., broj 4.(11.) za 2000., str. 50.-53.

¹⁴⁰Večernji list, (Zagreb, izdanje za Bosnu i Hercegovinu), br. od 21. kolovoza 2002. godine., str. 3. (Poseban je zadatak bio srušiti Franju Tuđmana i vratiti Srbe u Hrvatsku.). Usporedi i: *Masonski nacrt za uništenje Katoličke crkve*, koji je objavljen u talijanskom časopisu *Teologica*, broj 14. za

Iz činjenice da masonstvo izgoni samo Krista sa zemlje može se zaključiti da ono u odnosu na druge vjere doživljava kršćanskoga Boga kao stvarnoga suparnika, a to znači kao jedinoga pravoga Boga. Genij zla osjeća još i to kako osvojiti vlast nad cijelom zemljom ne znači pobijediti i u nadstvarnom svijetu. Okultni vlastodršci, koji se, već od druge polovine XX. stoljeća ponašaju kao gospodari svijeta, postaju sve neurotičniji zbog preživljavanja katoličanstva. Na temelju dosadanih događaja, može se zaključiti da će oni već u tijeku prvih desetljeća ovoga XXI. stoljeća pokušati preko svojih kandidata u Katoličkoj crkvi zavladata Vatikanom i kada im to ne uspije odlučit će se za nasilno obezglavljanje Katoličke crkve uništenjem ustanove Papinstva.¹⁴¹

Pokušaj "stvaranja" tzv. genetskim inženjeringom i istodobno ubrzano uspostavljanje međunarodne vojske, policije i sudstva kao i zajedničkog tržišta s jednom valutom u cilju

ožujak-travanj 1998., str. 22.-25. (Hrvatski prijevod: Nova Tribina, /Split/,X./1999.,18.,43.-46.; Mi./Zagreb/, XXV./2001., 10.,30.-32.).

¹⁴¹ Suvremena politička stvarnost asocira na poznato proročanstvo o papama, koje se pripisuje irskom katoličkom redovniku Malahiji. Prema tomu proroštvu poslije Pavla II. dolaze još samo dvojica papa i to: *De gloria olivae (Od slave masline)* i *Petrus Romanus (Petar Rimljanin)*. Taj dio Malahijina izvornoga teksta (u prijevodu s latinskoga na hrvatski) glasi: "U doba posljednjega progona svete Rimske Crkve, stolovat će Petar Rimljanin, koji će svoje stado pasti između mnogih progona, poslije kojih će grad na sedam brežuljaka biti razrušen, a strašni sudac sudit će svoj narod. Amen." (Alfred Tyrel, *Le profezie di Malachia*, Casa Editrice MEB, Padova, 1986., str. 73.,149.).

stvaranja antikristovske svjetske nadvlade upućuje na mogućnost da se *Apokalipsa* ostvari u našem XXI. stoljeću.¹⁴² Pokušaj obotvorenja u ime znanosti u biti je ponavljanje starozavjetnog prizora kada je Sotona uvjerio praroditelje da mogu postati kao Bog. To htijenje prvih ljudi završilo je njihovim izgonom iz raja na način da u znoju lica svoga jedu kruh svoj. Antikrist će na kraju vremena stvarno uspjeti uspostaviti carstvo na zemlji, ali će ono prema *Svetom pismu* trajati samo tri i po godine, kada će Božjom silom završiti u ognju vječitom. U viziji kršćanskih mislilaca Benson a i Solovjeva Antikrist

¹⁴² Žarko Dolinar triumfalno najavljuje: "Pripadam jednoj skupini svjetskih stručnjaka koji otkrivaju najveća čudesa u povijesti čovječanstva. Genetika je tako daleko otišla da će u skoroj budućnosti stomatologija, farmacija, pa i medicina biti suvišne. Senzacionalna otkrića na tom polju poremetit će odnose u religijama, smisao Boga i postulati kršćanstva bit će upitni. Veže me zakon šutnje, pa ne mogu o svemu pričati, ali na pragu smo čudesnih promjena." (*Večernji list*, broj od 11. studenoga 2002., str. 11.). Dolinar je, na jednoj večeri u Zagrebu u ranu jesen 2002., izjavio dvojici svojih prijatelja kako njegovim istomišljenicima "najviše smeta svemogućnost Stvoritelja". Kada masoni povjeruju da je znanost ostvarila magijski cilj obogotvorenja čovjeka intervenirat će Bog i tada će nestati oni i njihovi snovi.

će biti član masonskoga bratstva, kojega će nakon njegove kratkotrajne vladavine, zauvijek uništiti Krist.¹⁴³

¹⁴³ Usp.: Vladimir Solovjov, *Kratka povijest o Antikristu*. (Priredio Josip Mužić), ed. Parsifal, Ljubljana, 1988., str. 95.).

IV. Katolička crkva i masonstvo

Masonstvo je od svojih početaka trošilo mnogo svoje snage da bi prodrlo u kršćanske crkve, posebno ističući i potrebu zajedničkog angažiranja na socijalno-humanitarnom području. U svojim naporima ono je imalo mnogo uspjeha u engleskoj Anglikanskoj crkvi. Šezdesetih godina XX. stoljeća u "Velikoj Britaniji" bilo je 17 anglikanskih biskupa i više od 500 anglikanskih pastora, koji su bili masoni, i to u najvišim stupnjevima.¹⁴⁴ Istaknuti masonski pisci stoga s pravom tvrde, da postoji "jedna simbioza između masonskog duha i britanskog načina mišljenja".¹⁴⁵ U protestantskom crkvenom svijetu gotovo i nema osuda masonstva. Samo je Orthodox Presbyterian Church u Americi god. 1942. osudila masonstvo, i to zbog njegova religioznog indiferentizma.¹⁴⁶ Utjecaj masonstva u pravoslavnim crkvama nije isti u svim zemljama. Može se sa sigurnošću tvrditi, da u Pravoslavnoj crkvi u Rusiji nema masonskog utjecaja. U Grčkoj masonstvo pokušava pridobiti za se barem pojedince u Pravoslavnoj crkvi, ali ta Crkva inače osuđuje

¹⁴⁴ Mason je bio i Fisher, nadbiskup od Canterburyja. Isto tako i kralj Juraj VI, poglavar Anglikanske crkve, koji je bio čak veliki meštar londonske Velike lože). Michel Dierickx, *Freimaurerei die grosse Unbekannte: Ein Versuch zu Einsicht und Würdigung*. Hamburg, Bauhütten Verlag, 1975., str. 184.

¹⁴⁵ Paul Naudon, *Geschichte der Freimaurerei*. Frankfurt, Berlin, Propylaen, 1982, str. 58.

¹⁴⁶ Dierickx, nav. dj., str. 184.

masonstvo.¹⁴⁷ Najstariji i do danas najmoćniji protivnik masonstva jest Katolička crkva, u kojoj postoji svijest o snazi slobodnih zidara.¹⁴⁸ Činjenica je, da je slobodno zidarstvo postiglo, općenito gledano, najmanje uspjeha u narodima s jakim katoličkom tradicijom. Drugim riječima, ni u Italiji ni u Francuskoj, gdje je inače često dugo imalo jakih pozicija, masonstvo se nije u prošlosti uspjelo nametnuti ni izdaleka, koliko u Velikoj Britaniji i Sjedinjenim Američkim Državama. Treba reći, da je u svojim počecima masonstvo imalo prilično uspjeha u Katoličkoj crkvi. Tako je u toj Crkvi bilo među kardinalima, nadbiskupima, biskupima, svećenicima i redovnicima podosta masona.¹⁴⁹ Ipak, u Katoličkoj crkvi prevladavalo je antimasonstvo, koje se posebno očitovalo god. 1917., kada je izdan *Codex iuris canonici*. U tom zakoniku bilo je zabranjeno pod prijetnjom ekskomunikacije

¹⁴⁷ Swarzenberg - Bisogni, *La massoneria oggi*. Nav. dj., str. 142.

¹⁴⁸ Kad je nadbiskup Franić prilikom posjeta Papi Ivanu Pavlu II. dne 8. veljače 1984. njemu poklonio II. izdanje moje knjige *Masonstvo u Hrvata* tada je problematiku knjige Ivan Pavao II. komentirao na talijanskom riječima: "Masoni postoje posvuda".

¹⁴⁹ Kurt Baresch (dep. vel. majstora austrijske Velike lože), *Katholische Kirche und Freimaurerei. Ein brüderlicher Dialog 1968. bis 1983*. Österreichischer Bundesverlag, Beč, 1983., str. 19. Navedene podatke auktora Barescha, poznata austrijskog masona, dopunjavaju podaci u knjizi katoličkog auktora Georges Virebeau, koju je objavio pod naslovom *Prelats et Francs-maçon*. (La Librairie Française, Pariz, 1978., 182.). U *Aneksu* te knjige donesen je popis velikog broja katoličkih duhovnika masona, uglavnom Francuza, pretežno iz XVIII. stoljeća.

katolicima pripadati masonstvu.¹⁵⁰ Tradicionalisti u Crkvi stalno osuđuju masonstvo.¹⁵¹ Dijalog s Katoličkom crkvom masoni su ocijenili kao vrlo povoljnu mogućnost, da se barem ublaži njezino negativno stajalište prema masonstvu, koje je na katoličke vjernike djelovalo u antimasonskom duhu. Do prvog susreta i dijaloga između katolika i masona došlo je u lipnju god. 1928. u Aachenu. Taj su dijalog vodili, s jedne strane, nekadašnji neprijatelji masonstva Hermann Gruber, isusovac, i, s druge strane, bečki profesor Kurt Reichl, masonski povjesničar Eugen Lennhoff iz Beča i generalni tajnik Velike lože u New Yorku Ossian Lang. Te godine održan je u Chicagu i sastanak između grupe masona i nekih crkvenih osoba.¹⁵² Tridesetih godina dijalog su nastavili voditi isusovac Joseph Berteloot i Albert Lantoine, koji je god. 1937. objavio svoje poznato pismo papi.¹⁵³ Poslije drugog svjetskog rata god. 1948. u Bad Hofgasteinu održan je sastanak između bečkog kardinala Teodora Innitzera i velikog meštra austrijskog masonstva. Tema toga sastanka

¹⁵⁰ *Codex iuris canonici*. Typis polyglottis Vaticanis, MCMLXIII., str. 625.

¹⁵¹ Oni čak i u stručnoj literaturi optužuju masonstvo za ubojstva i atentate. Usp.: Gerardo Mongiardo, *Il pensiero sociale della Chiesa. Le forze eversive dell'ordine sociale*. Vol. II, Tipografia Poliglotta Vaticana, 1973., str. 115.-116.

¹⁵² Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 122. Usp.: Jose A. Ferrer Benimeli-Giovanni Caprile, *Massoneria e Chiesa Cattolica ieri, oggi e domani*, i Kurt Baresch, *Katholische Kirche und Freimaurerei*. Napominjem, da su se u dijalogu između katolika i masona na katoličkoj strani razmjerno najviše angažirali neki isusovci.

¹⁵³ Usp.: Albert Lantoine, *Lettera di un massone al Papa*. Il Vespro, 1977., str. 117.

bila je odnos masonstva prema problematici Boga, religije i Crkve.¹⁵⁴ Zanimljivo je, da je taj sastanak ostao više godina bez posebnog odjeka. Međutim, za pontifikata pape Pija XII. tradicionalno službeno stajalište Crkve spram masonstva ostalo je nepromijenjeno. Dapače, Pio XII. je 24. srpnja 1958., govoreći o korijenima modernog otpada od vjere, osudio masonstvo kao majku svih ateističkih kretanja u svijetu.¹⁵⁵ U skladu s tom papinim sudom masonstva argentinski je episkopat objavio 20. veljače 1959. pastirsko pismo, u kojemu je napadnuto masonstvo kao "sotonska zavjera" protiv čovječanstva. Ipak u nekim krugovima Katoličke crkve odnos prema masonstvu počeo se značajno mijenjati početkom šezdesetih godina XX. stoljeća. Marius Lepage, vénérable lože Volney u Lavalu (pod obediencijom francuskog Velikog orijenta) pozvao je u posjet loži isusovca M. Riqueta da održi konferenciju o ateizmu.¹⁵⁶ Prema jednodušnim masonskim ocjenama pravi dijalog između Katoličke crkve i masonstva otvoren je za pontifikata Ivana XXIII., koji je postao papa 28. listopada 1958. Giordano Gamberini tvrdi, da je Drugi vatikanski sabor (koji je otvoren 11. listopada 1962) "označio početak kraja polemike".¹⁵⁷ Već za

¹⁵⁴ José Benimeli Ferer - Giovanni Caprile, *Massoneria e Chiesa cattolica ieri, oggi e domani*. Roma, Edizioni Paoline, 1979., str. 113.

¹⁵⁵ Papu Pija XII masonstvo je sačuvalo u uspomeni kao, u biti, fašistu ("quasi fasciste"). Usp.: Mitterrand, nav. dj., str. 167.

¹⁵⁶ Benimeli - Caprile, *Massoneria...*, nav. dj., str. 82. (To je bilo u ožujku 1981.).

¹⁵⁷ Schwarzenberg-Bisogni, nav. dj., str. 26.

saborskih priprema Veliki orijent Haitija poslao je 26. svibnja 1962. jednu dugu peticiju koncilskoj Središnjoj pripravnoj komisiji predlažući promjenu člana 2335 *Codex iuris canonici*.¹⁵⁸ Vrlo je značajno, da je Tajništvo Pripravne komisije Drugog vatikanskog sabora primilo 1998 odgovora biskupa i redovničkih poglavara i da su samo njih 15 spomenuli masonstvo, a od njih samo 10 tražili su, da se ponovno osudi.¹⁵⁹ Na Drugom vatikanskom saboru dne 11. listopada 1962. meksički biskup Mendez Arceo osvrnuo se i na problem masonstva i naglasio da se o tome očekuje riječ Crkve.¹⁶⁰ U Katoličkoj crkvi bilo je, u dobroj mjeri, intimne nade, da će otvaranjem Crkve prema svijetu biti više uspjeha u širenju katolicizma. S druge strane, masonski prvaci shvaćali su dijalog s Katoličkom crkvom kao adaptaciju Crkve svijetu, odnosno masonstvu.¹⁶¹ U masonstvu se mnogo očekivalo od susreta Pavla VI (koji je postao papa 21. lipnja 1963.) s patrijarhom Atenagorom god. 1964. Naravno, zato, što je Atenagora bio mason 33. stupnja.¹⁶² Masonstvo je vrlo pozitivno ocijenilo,

¹⁵⁸ Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 82.-83., 181.-185.

¹⁵⁹ Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 88.

¹⁶⁰ J. de Saint-André, nav. dj., str. 85.-86.

¹⁶¹ Yves Marsaudon, *L'Oecumenisme...*, str. 120. (Marsaudon je ovu svoju knjigu posvetio papama Ivanu XXIII. i Pavlu VI.).

¹⁶² "Il n'empêche que l'on pouvait lire dans la revue maçonnique ETAIRA TON FILICON de l'Orient d'ATHÈNES, numero de Mars 1973: "Est retourné a l'Orient Eternel ATHENAGORAS I., Patriarche Oécuménique de l'Eglise Orthodoxe d'Orient et de Constantinople. Il était titulaire du Grade Supreme de 33ème du Rite Ecossais Ancien et Accepté de la Maçonnerie". (J. de Saint-Andre, nav. dj., str. 95).

kada je papa Pavao VI. 20. ožujka 1965. primio predstavnike Rotari-kluba, "čije je masonsko podrijetlo dobro poznato".¹⁶³ Pohvalno je ocijenjena od masona i činjenica, da je papa Pavao VI. održao god. 1965. govor u Ujedinjenim nacijama unatoč tome, što je, prema tvrdnji masona, "znao, da je dvije trećine njegova auditorija bilo sastavljeno od slobodnih zidara".¹⁶⁴ Posebno jako otvaranje u Katoličkoj crkvi prema masonstvu dogodilo se u SAD. To je otvaranje počelo posebno već 26. listopada 1965, kada je kardinal Cushing bio počasni gost lože 'Brotherhood' u Bostonu.¹⁶⁵ U SAD god. 1966. došlo je i do posebnog približavanja između predstavnika masona i do tada protumasonske katoličke organizacije Kolumbovi vitezovi. Značenje

¹⁶³ Swarzenberg – Bisogni, nav. dj., str. 297. Pojedinci vezani uz Katoličku crkvu u svojim spisima sugeriraju da su veliki međunarodni klubovi: Rotary, Lionsi i Kiwanis asocijacije u kojima masoni regrutiraju najveći dio svoga kadra. Odvjetnik Paul P. Harris, osnivač prvog Rotari-kluba u Chicagu god. 1905., bio je mason. P. Harris je bio rukovođen unošenjem u klub jedne "nove moralnosti, koja je iznad i izvan svake religiozne koncepcije". (L. Troisi, *Dizionario massonico*. Nav. dj., str. 347. Osnivači drugog Rotari-kluba (M. Homer, W. Wood) u San Franciscu bili su masoni. I Ulysse Fabre, jedan od najistaknutijih francuskih rotarijanaca, bio je mason; dapače, i vénérable lože *La Cité Future* u Orangeu. Usp.: Alfonso Sorrenti, *Clubs e massoneria*. Edizioni Segno, Udine, 1993., str. 70. Lions klub je udruženje "jasnoga masonskog podrijetla utemeljeno od masona 1917." (Troisi, nav. dj., str. 228.).

¹⁶⁴ Mariel, nav. dj., str. 204., 257. Masoni su s najvećom simpatijom pozdravili i posjet Pavla VI god. 1969. Svjetskom savezu crkava u Ženevi, u kojemu, osobito u njegovu protestantskom dijelu, postoji jaka masonska baza.

¹⁶⁵ Swarzenberg – Bisogni, nav. dj., str. 283.

toga približavanja jako je naglasio i američki tjednik *Time* 19. kolovoza 1966. u članku pod naslovom *Ekumenizam: vitezovi i masoni zajedno*.¹⁶⁶ U približavanju katolicizma masonstvu u SAD najviše se trudio, posebno od god. 1968, kardinal Cushing.¹⁶⁷

Za sve vrijeme od početka Drugog vatikanskog sabora masoni su inzistirali na tome, da se ukinu odredbe *Codicis iuris canonici* o masonima na način da u novom crkvenom zakoniku katolici masoni ne budu ekskomunicirani. Dijalog o tome između predstavnika Katoličke crkve i predstavnika masonstva počeo se intenzivno voditi u Austriji, u proljeće god. 1968. Razgovor se vodio između kardinala F. Königa, s jedne strane i Kurta Barescha, zastupnika velikog majstora austrijske Velike lože, s druge strane.¹⁶⁸ Iz dokumentacije, koju je objavio Baresch, vidi se, da je kardinal Franjo Šeper, prefekt Kongregacije za nauk vjere, poslao iz Rima 25. veljače 1968. kardinalu F. Königu, predsjedniku Austrijske biskupske konferencije, službeno pismo, u kojemu je tražio, da mu se pošalju odgovori na pitanja o masonstvu. Sve odgovore na postavljena pitanja König je poslao Šeperu 20. svibnja 1968. Treba istaknuti, da se kardinal König stalno zalagao, da u novom crkvenom zakoniku ne bude odredaba u ekskomunikaciji katolika masona. Kardinal König nije kontaktirao samo s Bareschom nego je stajao u pozadini i drugih susreta s germanskim masonstvom, na primjer, u susretu u Innsbrucku dne 27. prosinca

¹⁶⁶Giani Rossi - Francesco Lombassa, *In nome della 'Loggia'*. Roma, Roberto Napoleone, 1981., str. 40.

¹⁶⁷Scwarzenberg – Bisogni, nav. dj., str. 297.-238.

¹⁶⁸Baresch, nav. dj., str. 34.

1968.¹⁶⁹ Zatim je slijedio susret u Augsburgu dne 10. i 11. svibnja 1969.¹⁷⁰ a nakon toga susret u Einsiedelnu dne 5. i 6. srpnja 1969.¹⁷¹ Poslije, 13. siječnja 1972, König je obavijestio Barescha (s kojim je, kako se iz navedene dokumentacije vidi, i telefonski kontaktirao), da se u "novom *Codex iuris canonici* canon 2335 ne će više pojaviti. To je već čvrsto utvrđena činjenica".¹⁷² Dijalog između masonstva i Katoličke crkve osobito se je intenzivirao od god. 1971. Dne 22. lipnja 1971. Pierre Simon, tada veliki meštar francuske Velike lože, primio je sa svim masonskim počastima mons. Pezerila, pariškog pomoćnog biskupa.¹⁷³ Dne 10. studenoga 1973. isusovac Giovanni Caprile objavio je u listu *La Civiltà Cattolica*, da katolik može postati aktivan član masonstva bez opasnosti za vjeru i za kršćanski život.¹⁷⁴ Na dan 15. studenoga 1973. kardinal Pericle Felici, predsjednik Pontifikalne komisije za reviziju *Kodeksa kanonskoga prava*, predložio je da ne budu ekskomunicirani "ipso facto" katolici kada pristupe masonstvu.¹⁷⁵ Uporno nastojanje, da se ukinu odredbe starog crkvenog zakonika o masonstvu, imalo je uspjeha. To se očitovalo i iz pisma kardinala Franje Šepera,

¹⁶⁹ Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 213.

¹⁷⁰ Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 214.

¹⁷¹ Na ovom susretu uz mons. Totha sudjelovali su na strani Crkve povjesničar dr. Wadka, pravnik dr. Schwarzbauer i dr. Vorgrimler, profesor dogmatike na sveučilištu u Lucernu, "designati dal card. König ad assistere mons. de Toth". (Benimeli-Caprile, nav. dj., str. 214.).

¹⁷² Baresch, nav. dj., str. 37., 63., 87.

¹⁷³ J. de Saint-Andre, nav. dj., str. 88.

¹⁷⁴ J. de Saint-Andre, nav. dj., str. 90.

¹⁷⁵ J. de Saint-Andre, nav. dj., str. 90.

koje je poslano god. 1974. kardinalu Johnu Josephu Krolu, nadbiskupu Filadelfije i predsjedniku Biskupske konferencije SAD. To pismo masoni su proglasili "povijesnim". Međutim, i prema tom pismu ostalo je izričito zabranjeno u svakom slučaju svećenicima, redovnicima i članovima crkvenih instituta upisivati se u bilo koji tip masonskih društava.¹⁷⁶ U Južnoj Americi osobito se angažirao na približavanju Crkve i masonstva kardinal D. Avelar Brandao, a u Sjevernoj Americi kardinal Krol, koji je u lipnju 1976. izjavio masonima u New Yorku: "Među nama više nema problema."¹⁷⁷ Kada je dne 6. kolovoza 1978. umro papa Pavao VI, Gamberini je izjavio, potaknut njegovom smrću, i slijedeće: "Za nas je to smrt onoga, koji je učinio, da padne osuda Klementa XII. i njegovih nasljednika. Ovo je prvi put, u povijesti modernog masonstva, da umire poglavar jedne od najvećih zapadnih religija, a da se to ne događa u stanju neprijateljstva s masonima."¹⁷⁸ U međuvremenu je pripremljen novi *Codex iuris canonici* na način da se u njegovim odredbama o ekskomunikaciji više nije spominjalo masonstvo.¹⁷⁹ Međutim, ovaj novi crkveni zakonik u odredbama, koje se odnose na masonstvo, nije bio odraz jedinstvenog raspoloženja u svojoj Katoličkoj

¹⁷⁶ Giovanni Caprile - Rosario Esposito - Michel Riquet, *Noi Cattolici Noi massoni*. Atanòr, Rim, 1980., str. 99.-100.

¹⁷⁷ Jean-Pierre Bayard, *Le symbolisme maçonnique traditionnel*. Sv. 1., Lauzeray international, Alençon, 1979., str. 132.

¹⁷⁸ Giordano Gamberini, *Attualità della Massoneria. Contenti gli operai?* Longo, Ravenna, 1978., str. 265.

¹⁷⁹ Usp.: *Codex iuris canonici*. Libreria editrice Vaticana, 1983., str. 237.-240.

crkvi. Tako je moćna Njemačka biskupska konferencija u travnju god. 1980. objavila priopćenje za javnost o službenim razgovorima, koji su se vodili od 1974. do 1980. god. između njezinih predstavnika i predstavnika Njemačke velike lože. U tom priopćenju Njemačke biskupske konferencije stoji, da se masonstvo u svojoj biti nije promijenilo i da je zato nespojivo istodobno pripadati masonstvu i Katoličkoj crkvi.¹⁸⁰ Kardinal König je u Beču (poslije objavljivanja ovog priopćenja) informirao K. Barescha, da Austrijska biskupska konferencija ne će izdati nikakvo slično priopćenje.¹⁸¹ Međutim, u vatikanskom listu *L'Osservatore Romano* dne 2/3. ožujka 1981. objavljeno je, prema ocjeni masonskih pisaca, jedno "senzacionalno" razjašnjenje Kongregacije za nauk vjere, datirano "u Rimu danom 17. veljače 1981. "Naime, u tom razjašnjenju upozoren je katolički svijet, da je pismo Kongregacije za nauk vjere od 19. srpnja 1974. o interpretaciji kanona 2335 crkvenog zakonika bilo povjerljive prirode i da je bilo tendenciozno interpretirano.¹⁸² To razjašnjenje *Kongregacije za nauk vjere* izazvalo je golemo zaprepaštenje u masonskim krugovima. Kurt Baresch je zatražio obavijesti o svemu tome od kardinala Königa. Kardinal je Barescha obavijestio, da je razjašnjenje *Kongregacije za nauk vjere* i njega jako iznenadilo, ali da on vjeruje ("što se poslije kao točno utvrdilo", tako to ističe Baresch), da je ovo razjašnjenje neposredno vezano s izjavom njemačkog episkopata

¹⁸⁰ Baresch, nav. dj., str. 99.

¹⁸¹ Baresch, nav. dj., str. 124

¹⁸² Baresch, nav. dj., str. 136.

iz svibnja 1980. i da ono sigurno ne će imati nikakva utjecaja na već gotove odredbe novog crkvenog zakonika.¹⁸³ Međutim, u vodstvu Crkve nije se tako razmišljalo. Kardinal F. Šeper na zasjedanju dana 22. listopada 1981. o problematici odredbe 2335 CIC iz 1917. upozorio je i sljedeće:

"Ovo nije stvar Njemačke, nego čitavoga svijeta. Ja nisam član Njemačke biskupske konferencije, ali vrlo dobro poznajem taj predmet. Njemački su biskupi dugim, ako se ne varam, šestgodišnjim, veoma pomnim proučavanjem došli do određenoga, takoreći novog viđenja masonske sljedbe, odnosno pogibeljnosti masonske sljedbe, jer dosad se uvijek radilo o spletkarenju protiv Crkve, odnosno protiv države, a sada mnogi među nama govore: 'Ne rovar, prema tome mogu biti članovi Katoličke crkve'. Tu moramo biti veoma oprezni. Danas možda ne spletkare toliko jer su već dosta spletkarili i nemaju više šta rovariti. Ako se ne varam, i u naše današnje vrijeme stanje je još od preporoda -na gori Gianicolo, gdje je spomenik Garibaldiju, nalaze se svi masonski znakovi - i, ako ne griješim, sve ono što je u tom razdoblju učinjeno u Italiji glede građanske ženidbe, rastave, pobačaja i mnogih drugih stvari, sve su to masonski plodovi, i ne samo u Italiji nego i u drugim zemljama. Prema tome, pitanje je izuzetno važno. S obzirom na to, Njemačka je biskupska konferencija... došla do uvjerenja, valjda ne griješim, čvrstoga i razumnoga, da se najveća pogibelj sastoji u zastranjenju od katoličkog nauka i iz toga zastranjenja izvire i samo rovarenje protiv Crkve, a ono se sastoji u

¹⁸³ Baresch, nav. dj., str. 137.

apsolutnom relativizmu, zbog čega se odbacuje svaka dogma, dogmatizam, itd... Dakle, taj je mentalitet apsolutno suprotan kršćanskom mentalitetu i iz takva mentaliteta, to je istinska osnova, potječe spomenuto rovarenje protiv Crkve...."¹⁸⁴ Kardinal J. Ratzinger na istoj sjednici izjavio je i ovo:

"U potpunosti se slažem s onim što je rekao kard. Šeper i htio bih istaknuti nekoliko stvari. Odluka Njemačke biskupske konferencije da se zadrži izopćenje '*latae sententiae*' uopće ne proizlazi iz posebnog stanja u našoj domovini, u kojoj se naprotiv, masoni zapravo ponašaju više prijateljski nego u mnogim drugim krajevima. No, kako je već rečeno, ta je odluka plod pomnjiva proučavanja ostvarena u stalnom dijalogu s predstavničkim izaslanstvom masona, a izradili su je ljudi izvrsno upućeni u ovu problematiku, koji su u tolikim raznolikostima osvijetlili opću strukturu, koja ipak posvuda postoji. Ako su s obzirom na ovo pitanje odgovori biskupskih konferencija, kako nam je jučer rečeno, prilično različiti, to po mom skromnom mišljenju ne pokazuje da se u tom predmetu

¹⁸⁴ Zbigniew Suchocki, *Chiesa e massoneria*. Nav. dj., str. 75.-77.

razlikuje i samo stanje stvari, nego samo spoznaje o tom predmetu nisu jednake. Iz istraživanja naših stručnjaka i nadležnog biskupa ovdje bih želio istaknuti samo dvije izuzetno važne stvari:

1) U biti masonske sljedbe, uza sve ne male razlike koje doista postoje (to ne niječemo), dakle u samoj biti, u svemu jest relativizam i to u dvostrukom smislu:

a) relativizam između istine i laži: oni smatraju da je istina čovjeku nedostižna i tako sve tvrdnje u dijalektičkom smislu po sebi izgledaju uzajamno komplementarne; prema njima, ništa se ne može obraniti jednostavno kao istinito;

b) relativizam između dobra i zla, zla u smislu kao kod našeg pjesnika Goethea; prema njima dio je onih vrlina koji želi zlo, ali na dobro se odnosi samo komplementarno; dobro i zlo su u međusobnom suodnosu. Taj je dvostruki relativizam u velikoj mjeri dio današnjeg mentaliteta i u zapadnoj se svijesti pretpostavlja kao nešto stalno. Nesumnjivo on je prisutan i među katolicima. Ako se pak u tom svjetlu promatra našu vjeru, na prvi se pogled čini da ona nastavlja bez promjene. No, ona zapravo umire

u svom korijenu, vjeri u istinu, i nestaje jer je tako sve promjenjivo, kad se na isti način može nazivati istinitim i lažnim. Kao da se, da upotrijebim Tertulijanov izraz, naša vjera od istine preobražava u čisti običaj. Svatko se može uvjeriti da našu krizu pa i onu moralnu sve do temelja održava taj relativizam i, po mom mišljenju, upravo je relativizam srž cjelokupne naše krize. U suglasju između masonskih načela i elemenata moderne svijesti, koji nastoje razoriti vjeru, razabirem izuzetnu opasnost masonske sljedbe, kojoj nema ravne, pa kanon i čini nužnim, ili barem traži da se masonsko ime spomene. Glede komunista o kojima nam je jučer govorio prepoštovani Tajnik, valja reći da su opasnosti od njih jasnije od dana, dok je ova opasnost suptilnija, ali ništa manje prijeteća.

2) Posve ću se kratko pozabaviti drugom središnjom točkom naše rasprave, tj. sustavom masonskih simbola koji, zalažući se za smrt simbola, posve se protivi sakramentima Crkve, premda nju na neki način oponaša. Ovdje treba primjetiti da kod masona postoje trideset i tri stupnja, a samo su tri najniža stupnja otvoreni dijalogu i istraživanju, jer se

za ostalih trideset stupnjeva poštiva *disciplina arcana* organizirana na više nego strog način. Prema tome ne znamo što se nalazi u tim višim stupnjevima, ali ono što je iz prva tri najniža stupnja neočekivano izišlo na vidjelo, posve je nespojivo s vjerom i sakramentima Crkve... "¹⁸⁵

Dne 22. travnja 1983. kardinal König je iz Beča obavijestio Kurta Barescha, da je papa potpisao novi *Codex iuris canonici* 25. siječnja 1983. i da će novi Codex stupiti na snagu 27. studenoga 1983.¹⁸⁶ Međutim, Kongregacija za nauk vjere objavila je 27. studenoga 1983. *Deklaraciju o masonskim društvima* (koja je datirana "26. studenog 1983."), a koju je potpisao kardinal Josip Ratzinger. Ta je *Deklaracija* izazvala novo zaprepaštenje među masonima u svijetu. Naime, u toj *Deklaraciji* stoji da negativno mišljenje Katoličke crkve o masonskim društvima ostaje nepromijenjeno, jer se njihova načela ne slažu s naukom Crkve. Stoga upis u ta društva, zaključuje se u *Deklaraciji*, ostaje zabranjen. U *Deklaraciji* stoji i to, da lokalne crkvene Vlasti ne mogu donositi protivne odluke. Isto tako navodi se, da je papa Ivan Pavao II.

¹⁸⁵ Z. Suhecki, *Chiesa e massoneria*. Nav. dj., str. 79.-81. Usp.: Z. Suhecki, *Libera muratoria (c. 2335 CIC 1917)*. Apollinaris, Pontificia Università Lateranense, Città del Vaticano, LXXIV./2001., 1.-4., 501.-503.

¹⁸⁶ Baresch, nav. dj., str. 145.

Deklaraciju odobrio i naredio da se ona objavi.¹⁸⁷ Poslije svega toga mogla su se čitati u tisku mišljenja, da ta *Deklaracija* znači "kraj detanta" između Katoličke crkve i masonstva.¹⁸⁸ Sveta Stolica nije do danas tu zabranu stavila izvan snage.¹⁸⁹

Slobodni zidari nastavili su od tada još intenzivniju strategiju osvajanja Crkve iznutra. Neosporno je, da među svećenicima Katoličke crkve (kako su to dokazala i ispitivanja članstva Gellijeve prave masonske lože P2 u Italiji) ima veći broj masona.¹⁹⁰ Mason Carlos Vasquez Rangel, u povodu

¹⁸⁷ *L'Osservatore Romano*, broj od 27. studenog 1983. Usp.: Zbigniew Suchecki, *La Massoneria nelle disposizioni del "Codex iuris canonici"...*, str. 110.-111.

¹⁸⁸ G. J., *Après La publication du document de Rome sur la franc-maçon de la "détente."* La Croix, 103./1983., 30640., 10. Mason Iwan V Münchena zaključio je da je cijeli dosadašnji dijalog bio beskoristan. Unterstöger, *Ende eines 'nutzlosen Tauziehens'*. Süddeutsche Zeitung, br. veljače 1984., str. 11.).

¹⁸⁹ "... Upravo sam danas pitao kardinala Ratzingera (koji je potpisao Deklaraciju o masonskim društvima - op.) ima li štogod nova na pozicijama između Crkve i masona. On mi je odgovorio: 'Onda nema ništa.'" (Đuro Kokša, biskup zagrebački). *Start*, /Zagreb/, br. 563 od 18. kolovoza 1990., str. 23.).

¹⁹⁰ U posljednjoj četvrti XX. stoljeća neki najviši dostojanstvenici Katoličke crkve napadani su kao masoni. Na primjer, bečki nadbiskup i kardinal Franz König. O njemu Roberto Fabiani (blizak političkoj ljevici) i ovako piše: "E da questi prelati-massoni il più autorevole aveva la statura, la dimensione culturale e l'apertura mentale del cardinale Franziskus König, arcivescovo di Vienna." (Fabiani, nav. dj., str. 78.). Dakako, kardinal König nije jedini od prelata, koji se spominju kao masoni. Važno je istaknuti činjenicu, da je kardinal Jean Villot objavio u Vatikanu dne 31. listopada 1976. demanti o tome, da je on mason, kako se to pisalo. O aktivnom sudjelovanju katoličkog klera u masonstvu usp.:

imenovanja svoga masonskog subrata po imenu Enrique Olivares Santana za ambasadora Meksika pri *Svetoj Stolici*, izjavio je sljedeće: "Sigurno je da će on (Santana) tamo (u Vatikanu) naći mnogo reakcionara, ali također i mnogo braće masona. U više dijelova vatikanske države djeluju četiri masonske lože. Neki od visokih vatikanskih dužnosnika su slobodni zidari. Oni također kao i mi pripadaju škotskom obredu, ali u jednoj nezavisnoj organizacionoj formi".¹⁹¹

(Don) Ennio Innocenti, *Inimica Vis.* ("Pro manuscripto – Fuori Commercio"), Sacra Fraternitas Aurigarum, Roma, 1990., 91.-157. Ovaj autor donosi popis pripadnika katoličkog klera, koji su članovi masonskih loža, na temelju izvorne masonske dokumentacije. Zaključuje se i ovo: "Vatikan raspolaže dokumentima na osnovu kojih smatra da je masonima uspelo da se uvuku u sam vrh crkvene hijerarhije i da oni snose krivicu za dugotrajnu krizu u Katoličkoj crkvi." (Ilija Marinković, *Masonerija u istočnoj Evropi*. NIN, /Beograd/, broj od 2. II. 1996., str. 50.).

¹⁹¹ Ova je izjava objavljena u časopisu katoličkih progresista "Processo", broj 832. od 12. listopada 1992. Usp.: Manfred Jacobs, *Die Freimaurerei als Politischer Faktor*. Pro Fide Catholica, Durach, 1993., str. 81.-82.; Agnoli Carlo Alberto, *La massoneria alla conquista della Chiesa*. Roma, Edizioni Internazionali di Letteratura e Scienze, 1996., str. 32.-33. Treba dodati da je Crkva sastavljena i od ljudskog elementa zbog čega je prirodno da u njoj ima naivnih i senilnih, koji prijateljuju s Gellijem i Giuliom Andreottijem jer nisu sposobni shvatiti da su takve osobe duhovni potomci Alberta Pikea.

PRILOZI

I. Bolesno razmišljanje Mladena Švaba

U "Oku" od 22. prosinca 1983. (broj 307., str. 23) objavljena je recenzija Mladena Švaba moje knjige *Masonstvo u Hrvata* na koju sam mu posebno detaljno odgovorio 1984. u I. izdanju knjige *Smisao masonstva*. Kada se Švab u hrvatskoj državi počeo osvrtni i na izdanja nekih drugih mojih knjiga (*Pavelić i Stepinac, Podrijetlo i pravjera Hrvata*) odgovorio sam mu u zagrebačkom *Vjesniku* broj od 17. prosinca 1996. pod naslovom: "*Činjenica je da Švab svoje eventualno poznavanje problematike nije dokazao ni jednim spomena vrijednim znanstvenim radom*". Napisao sam, između ostaloga, i ovo:

"Svatko ima pravo, pa tako i Mladen Švab, na svoje privatno mišljenje o svemu, što znači i o temama koje ja obrađujem. Činjenica je da Švab već godinama svojim neobrazloženim frazama o diletantizmu pokušava obezvrijediti i moje dugogodišnje obrade tema o masonstvu, Katoličkoj crkvi (Stepincu), podrijetlu i pravjeri Hrvata. Ovo nije posebno čudno kada se zna da je to onaj isti Mladen Švab koji je mene — odmah po izlasku knjige *Masonstvo u Hrvata* (kojoj je mason bio glavni recenzent!) — prvi napao u režimsko-komunističkom i protuhrvatskom glasilu *Oko*, optužujući me zbog katoličkih stajališta i ksenofobije. Ipak se postavlja pitanje da li zbog toga takvo čeljade, koje se očito zbog navedenoga nekadašnjega pisanja danas ne stidi, ima moralno pravo mene uopće spominjati. Dakako da već i

minimum osobnoga poštenja zahtijeva od svakoga od nas da svoje mišljenje o bilo kojoj problematici javno prosuđuje jedino u slučaju ako se je i sam s njom dokazano bavio. Činjenica je pak - da Švab svoje eventualno poznavanje navedene problematike nije dokazao ni jednim spomena vrijednim znanstvenim radom. Iz toga se može gotovo sa sigurnošću zaključiti da takovo njegovo ponašanje nije uobičajeno, što znači da se to onda može (kao najvjerojatnije!) protumačiti i silinom njegova kompleksa manje vrijednosti u odnosu na tuda djela... Uzimajući u obzir činjenicu da je Mladen Švab već na pragu starosti, a da u dosadašnjem životu nije ništa posebno spomena vrijedno objavio, ističem kako bi u etičkom i intelektualnom smislu bilo od njega hvalevrijedno da svoje radno mjesto prepusti nekom mlađem doista perspektivnom hrvatskom povjesničaru, odnosno da ode u mirovinu s mjesta koje zaslužuje u odnosu na svoja dosadašnja znanstvena, odnosno novinarska (ne)ostvarenja..."¹⁹²

Mladen Švab, očito razbješnjen mojim citiranim tekstom, napisao je kako sam navodi "do kraja veljače 1997." i objavio iste 1997. godine tekst pod naslovom *Pregled literature o ulozi slobodnih zidara u povijesti hrvatskih zemalja*, (II. dio).¹⁹³ U cijelom tom izljevju Švabovih emocija točna je samo sljedeća njegova rečenica: "Mužičevo stajalište iz predgovora koji je otisnut u svih pet izdanja, da je težište položio na njihova idejna shvaćanja i

¹⁹² Vjesnik, LXII./1996., 17664., 5.

¹⁹³ M. Švab, *Pregled literature o ulozi slobodnih zidara u povijesti hrvatskih zemalja, II. dio*. Časopis za suvremenu povijest, XXIX./1997., 2., 271.-286.

političku djelatnost bez uzimanja u obzir djelovanja slobodnih zidara na dobrotvornom, kulturnom i gospodarskom području, nedostatak je djela, kojega je i autor svjestan, što i sam ističe." Švab u tom "Pregledu" ističe kako je taj moj "prvi naoko cjeloviti pregled uloge slobodnog zidarstva kod nas izrađen... na podlozi katoličkog svjetonazora", a takva stilizacija je stara staljinistička optužba za klerikalizam. On smatra normalnim da ne obrazlaže na koji način se u knjizi očituje takav moj svjetonazor. Dalje me Švab u osvrtu poučava kako je pravilno pisati slobodni zidar, a ne mason o čemu smo već raspravljali 1983. tako da to nema smisla ponavljati. U Hrvata se, kao i u nekih drugih naroda, uz riječ slobodno zidarstvo udomio i pojam masonstvo. Bit Švabove osude moga djela očituje se u ovome njegovu zaključku: "Završna ocjena Mužićevih nastojanja oko proučavanja slobodnog zidarstva može se sažeti u sljedeći izričaj. Treba mu odati priznanje za uloženi golemi trud u ovladavanju tematikom. Izbjegavanje osobnog arhivskog istraživanja – čak je to išlo do pokušaja angažiranja povjesničara za taj, svakako dugotrajan, posao – te jednostranost u smislu mimoilaženja svih onih historiografskih rezultata (L. Hass 1982.) koji se ne uklapaju u njegove sheme, npr. Lj. Antića 1987., I. Pederina 1992., od kojih, nota bene ta dvojica hrvatskih autora uopće ne spominju u svojim istraživanjima Mužićeva izdanja, rezultirali su za historiografiju nerelevantnim postignućima. Tome je pridonijela Mužićeva neporaba Benimellijeve bibliografije, štoviše njezino nepoznavanje, jer u njoj je navedeno koji su slobodnozidarski fondovi arhivskog gradiva pristupačni i otvoreni za

istraživanje." Posebno mi je zamjerio što nisam koristio i jednu raspravu A. Duplančića (1992.). Očito je iz ovoga citata koliko je Mladen Švab kao osoba zao. Moja temeljna knjiga *Masonstvo u Hrvata* objavljena je 1983. i sva njezina kasnija izdanja (II. izd. 1983.; III. izd. 1984.; IV. izd. 1989.; V. izd. 1997.; VI. izd. 2001.; VII. izd. 2001.) u biti su samo pretisci s ponekad posebno dodanim priložima zbog čega nije normalno predbacivati mi što nisam koristio literaturu tiskanu 1987. i 1992. To je i razlog da sam *Bibliografiju* donosio u nizu izdanja na isti način kao i u I. izdanju. Napominjem i sljedeće: Radovi Lj. Antića i A. Duplančića nisu posebno važni za tematiku moje knjige. Sam Švab piše: "Ljubo Antić je slobodnim zidarima kao jednoj od sastavnica iseljeničke politike i previranja među hrvatskim iseljenicima posvetio jedan odsječak.". Što se tiče A. Duplančića Švab navodi kako "najveću vrijednost imaju dokument pod br. XI. o Mihovilu Abramiću i podroban opis rada lože, kao i tlocrt lože iz 1814." Zašto bi to bilo posebno važno? Inače Arsen Duplančić mi je osobno darovao taj svoj rad odmah po objavljivanju. Također sam dobio na dar i radove Ivana Pederina o masonstvu, kao i njegovu raspravu na istu tematiku objavljenu u časopisu *La cultura nel mondo* (u Rimu), o kojoj Švab ništa ne zna.¹⁹⁴ S obzirom da Švab ne poznaje dobro ni hrvatsku bibliografiju o masonstvu ne zna

¹⁹⁴ Ivan Pederin, *Cenni storici sulle sette segrete in Dalmazia nei secoli XVIII e XIX*. *La cultura nel mondo*, XLVI./1992.,3.-4., 41.-51. Pederin je objavio i druge radove koji obrađuju tu problematiku. Usp.: I. Pederin, *Franjevačka i slobodnozidarska tradicija u Ilirizmu*. Zbornik Kačić, Split, godište XVII., 1985., str. 435.-447.

da Ivan Pederin citira moju knjigu *Masonstvo u Hrvata*, a Antić nema za to nema potrebe jer nisam ni obrađivao problematiku kojoj je on posvetio svoj rad. Dalje, prema Švabu Benimellijevu *Bibliografiju* niti ne poznajem, ali on ne obrazlaže u čemu je njezina posebna važnost za istraživanje arhivskog gradiva za povijest hrvatskog masonstva.¹⁹⁵ U obradi hrvatskog masonstva mene je zanimala samo arhivska građa koja se odnosi na to masonstvo. Švab nije u mogućnosti navesti ni jedan arhiv koji je bio dostupan za istraživanje do završetka moje knjige, a da ga nisam koristio ako mi je to bilo moguće, čak i na posredan način. Švab posebno navodi da mu je Nadežda Jovanović, kada je upoznao u Zagrebu, kazala da su "citati kod I. Mužića... te kod Z. Nenezića... urađeni na temelju njezinih ispisa, koje je dobrohotno ustupila Neneziću, a ovaj Mužiću". Ovo je točno i ja sam se zato zahvalio Neneziću.¹⁹⁶ Međutim, treba istaknuti da je Nenezić i na druge načine dolazio do uvida u građu, a da je meni

¹⁹⁵ Uzgred: u VI. izdanju *Masonstva u Hrvata* upozoravam čitatelje ovako: "Literatura o slobodnom zidarstvu opširnije je sadržana u ove dvije knjige: Jose Antonio Ferrer Benimeli, *Bibliografía de la masoneria*. Ed. Fundacion universitaria espanola, Madrid, 1978., str. 603; Herbert Schneider, *Deutsche Freimaurer Bibliothek*. Verzeichnis der Bibliothek des Deutschen Freimaurer-Museums Bayreuth, Hamburg, 1977., str. 383; 1. Nachtrag Bayreuth 1984., str. 235 + 86." (Mužić, *Masonstvo u Hrvata*. Ed. Laus, Split, 2001., str. 641.).

¹⁹⁶ Šömenovo zaključivanje ipak izgleda najtočnije kada navodi: "Mužić je uzimao neke podatke od Nenezića koji je površno pisao o slobodnom zidarstvu na tlu Jugoslavije, a posebno u Hrvatskoj." (*Razgovor*. Večernji list, broj od 16. veljače 2002., str. 32.).

osobno najveći dio dokumentacije iz Arhiva Jugoslavije prepustio Mihailo Marić, kada je sam odustao od objavljivanja (uglavnom već pripremljene) knjige o toj problematici. Švab također ne zna da se veći dio građe o jugoslavenskom, dakle i hrvatskom masonstvu, nalazi izvan Hrvatske i Srbije. "Po sili zakona dana 5. kolovoza 1940. prestale su raditi sve lože pod zaštitom Velike lože 'Jugoslavija' pa tako i lože u Hrvatskoj. Nekoliko dana prije toga sve su zagrebačke lože poslale svoje arhive u Beograd. Arhiv Velike lože 'Jugoslavija' danas je razmješten ili izgubljen; najviše ga je ostalo u Beogradu, neki dokumenti su pohranjeni u Budimpešti, Moskvi, Londonu i kod nekih predratnih slobodnih zidara, ali većinu dokumenata i regalija uoči njemačke okupacije uništili su slobodni zidari sami."¹⁹⁷ Branko Šömen je to posebno precizirao ovako: „Veliki je arhiv o slobodnim zidarima iz Beograda premješten u Beč, a onda je došao u ruke Crvene armije. Arhiv se potom našao u Moskvi, a s našeg se područja nalazi sedam metara materijala. Ruski povijesni institut dopušta fotokopiranje, a svaka stranica stoji dolar."¹⁹⁸ Što se tiče moga korištenja arhivske građe o masonstvu odgovorio sam Švabu već 1983. ovo: "Tako sam uspio iskoristiti dio građe koja se nalazi u Historijskom arhivu u Zadru, Institutu za historiju radničkog pokreta u Zagrebu, Vojno-istorijskom institutu u Beogradu, Arhivu JAZU u Zagrebu i Zbirci rukopisa Sveučilišne biblioteke u Zagrebu. To

¹⁹⁷ Branko Šömen, *Amenkamen. Slobodnozidarska čitanka*. Zagreb, ed. Lumen, 2001., str. 122.

¹⁹⁸ *Razgovor s Brankom Šömenom*, Večernji list, broj od 16. veljače 2002., str. 32.

se uglavnom sve vidi i iz bilježaka u mojoj knjizi. Međutim, neki drugi arhivi u zemlji na moje traženje ispitali su svoje fondove i javili mi da nemaju građe o masonstvu. (Navodim dopis Arhiva Makedonije u Skoplju broj 03-9/16-81 od 10. XI 1981. i dopis Tajništva Biskupskih konferencija Jugoslavije broj 16/BK-82-ad od 18. I 1982." Sam Švab svjedoči kako je određena građa tada bila zabranjena za korištenje.¹⁹⁹ Osobno mogu utvrditi da sam jedini u Hrvatskoj unatoč svim zabranama iskoristio maksimalno sve što se tada moglo i od te arhivske građe iskoristiti. Temeljni Švabov prigovor pobija i izdanje moje posebne knjige pod naslovom *Masoni u Hrvatskoj 1918-1967.* u kojoj sam donio postojeću arhivsku građu i to uglavnom komunističke Službe državne sigurnosti u Hrvatskoj. Objavljivanje te dokumentacije i Švaba je (kao i njegove istomišljenike) veoma teško zaboljelo pa mi on silno zatečen prigovara odsutnost uvodne studije i bilježaka. Moj objavljeni veliki predgovor ovom izdanju ne odgovara njegovim željama! Ističem da je u istom *Časopisu za suvremenu povijest* 1994. tiskana recenzija te moje knjige o kojoj Zlatko Kudelić zaključuje: "Iz svega iznesenog vidljivo je

¹⁹⁹ Mladen Švab spominjući jedan rad N. Jovanović konstatirao je ovo: "Taj rad urađen je na temelju arhivske građe koja se čuva u Arhivu Jugoslavije. Međutim, sa žaljenjem moram iznijeti da mi za nedavnog rada po drugom poslu u Arhivu Jugoslavije nije bio omogućen pristup do te građe, a niti uvid u njezin inventar... Navodno se građa u Arhivu ponovo sređuje. Zanimljivo je da se zbog toga ne može dobiti na uvid čak ni stari inventar". (M. Švab, *Pogled na ulogu slobodnih zidara u povijesti hrvatskih zemalja.* Gordogan br. 5.-6. za 1980., /Zagreb/, str. 278.).

da je problem djelovanja masonerije na našim prostorima potrebno detaljnije proučiti pa je i pojava Mužićeve knjige, u kojoj možemo pročitati dosad nepoznate dokumente, vrijedan prilog daljnjem istraživanju ove problematike."²⁰⁰

Moj sud o Švabu nije subjektivan. Mirjana Gross, u povodu Švabovih napadaja na njezine knjige: *Historijska znanost* (II. izdanje 1983.) i *Suvremena historiografija* (1996.) odgovorila je Švabu u istom broju *Časopisa za suvremenu povijest* u kome je on napao moje knjige ovako: "Mladen Švab voli zanovijetati uz neku knjigu ili u njenu povodu... M. Švab i dalje misli da može kritizirati novu knjigu bez najosnovnijih informacija o suvremenoj historiografiji... Koju je to literaturu iz starije i suvremene historiografije proučio pri oblikovanju tih 'motrišta'? Koje mi je to 'teorijske modele' suprotstavio?... U svom napadu na moju *Historijsku znanost* 1983. M. Švab me optužio da moji stavovi vode prema napuštanju 'mukotrpnoga' rada na izvorima. Budući da je to preduvjet profesionalne historiografije uopće, on me zapravo proglasio diletantkinjom... Morao je doživjeti da njegova totalna osuda knjige *Historijska znanost* nije postigla cilj. 'Nažalost, mnogi mlađi i mladi povjesničari krenuli su nekritički njezinim putem', kaže u *Vjesniku*, jer je to lakše nego mukotrpan rad na povijesnoj građi 'koji jedini može donijeti prave rezultate hrvatskoj historiografiji'. Drugim riječima, M. Švab, koji sam baš nije napisao mnogo

²⁰⁰ Zlatko Kudelić, *Ivan Mužić, Masoni u Hrvatskoj 1918-1967*. Časopis za suvremenu povijest, XXVI./1994., 2., 363-364.

znanstvenih rasprava na temelju 'mukotrpane' kritike izvora, paušalno osuđuje mlade hrvatske povjesničare i povjesničarke koji ne stvaraju kako bi on htio."²⁰¹

²⁰¹ Mirjana Gross, *Europska ili provincijalna historiografija?* Časopis za suvremenu povijest, XXIX.,/1997.,2., 311.-322.

II. Samouznošenje Zorana Nenezića

Zoran Nenezić je u Beogradu 1999. objavio u svojoj nakladi IV. prošireno izdanje svoje knjige *Masoni u Jugoslaviji*, u kojoj navodi i sljedeće:

"Nekoliko nedelja pred objavljivanje vesti o smrti Josipa Broza, ovaj je autor bio zamoljen da napiše kraći tekst o slobodnom zidarstvu, koji je objavljen u dva nastavka u *NIN*-u, kao odgovor redakcije na jedno 'pismo čitaoca'. Posle objavljivanja tog teksta, u kojem je najavljen i izlazak knjige iz štampe (*Masoni u Jugoslaviji 1763.- 1980.*), a koja je trebala da se pojavi u izdanju *Prosvjeta* iz Zagreba (1982), što se tada nije desilo, već tek 1984. godine... Odmah je usledilo predupređivanje sa strane Katoličke crkve u knjizi Ivana Mužića (*Masonstvo u Hrvata – masoni i Jugoslavija*, četiri izdanja od 1983. do 1989. godine, a u tiražu od po hiljadu primeraka). Rađena bez uvida u primarnu arhivsku građu, na osnovu publikovanih tekstova, ova knjiga je imala unapred zadatu tezu na koju je dala autorski odgovor – za sva 'zla' koja je pretrpeo hrvatski narod, odgovorni su Srbi, a posebno Srbi masoni. Naravno da je knjiga pisana na način koji nije jeftino propagandistički, već je pisana mudro i celishodno sa stanovišta dokazivanja navedene teze. I ona je odigrala namenjenu joj ulogu. Iako sam autoru te knjige ustupio nešto od izvornog masonskog materijala (gotovo sva masonska građa kojom se služio je bila iz mog privatnog poseda)... Mužić je, uz svo uvažavanje slobode stvaralaštva kao preduslova

svake druge slobode, svojom knjigom potvrdio sopstvenu doslednost na putu ostvarivanja samostalne hrvatske države, na kojem je on dugogodišnji, i očigledno, uspešan poslanik."²⁰²

Očito je kako Nenezić sugerira da sam ja potaknut od strane Katoličke crkve da napišem knjigu o masonstvu kao odgovor na njegovu. Ovo se može shvatiti samo kao nenormalno stvaranje svoje "veličine". Jer apsurdna je i sama pomisao da netko nekoga angažira da napiše odgovor na bilo koju, pa i Nenezićevu knjigu, prije nego je ta knjiga tiskana i dok se ne zna kakva stajališta zauzima njezin autor. Činjenica da je moja knjiga objavljena ujesen 1983., a Nenezićeva "krajem augusta 1984." dovoljno govori koliko je zdravo rasuđivanje u Nenezića odsutno.

Nije istinit Nenezićev navod da moje djelo nije rađeno uvidom u primarnu arhivsku građu, odnosno da je gotovo sva masonska građa kojom sam se koristio iz njegova privatna posjeda. Samo sam manji dio "beogradske" građe, koju sam koristio, dobio od Nenezića i to u zamjenu za njemu nepoznate materijale o masonstvu do kojih sam osobno došao i koje sam mu slao iz Splita, a što on sada ne spominje. Najveći dio građe o masonstvu dobio sam od Mihaila Marića iz Beograda. Marić je prije mene i Nenezića pisao o masonstvu i objavio o tome 1972. veliki feljton na temelju proučavanja izvorne građe u *Arhivu Jugoslavije*. On mi je poslije toga ustupio sav taj materijal. Zato sam u prvom izdanju svoje knjige i napisao ovakvu zahvalu:

²⁰² Zoran D. Nenezić, *Masoni u Jugoslaviji 1764-1999*. Vlastita naklada, II., Beograd, 1999., str. 56.

"Velika hvala i publicistu Mihailu Mariću i prof. Zoranu Neneziću, obojica iz Beograda, te dr. Muhamedu Hadžijahiću iz Sarajeva na upozorenjima i dokumentaciji, koju su mi dali,..."²⁰³ U predgovoru mojoj knjizi naveo sam i ovo: "Zahvaljujući razumnim pojedincima (i to najprije g. Mihailu Mariću i prof. Zoranu Neneziću – oboje iz Beograda), uspio sam doći do fotokopija najvrednije građe o masonstvu u Jugoslaviji iz *Arhiva Jugoslavije* u Beogradu. U Zagrebu je dokumentacija o masonstvu bila vrlo malena, ali zahvaljujući određenim pojedincima (na primjer prof. Draženu Budiši, nekadašnjem upravitelju trezora *Nacionalne i sveučilišne knjižnice* u Zagrebu) uspio sam doći i do ove građe."²⁰⁴

Nenezić tvrdi da je moja knjiga imala unaprijed zadanu tezu da su za sva zla "koja je pretrpeo hrvatski narod, odgovorni... Srbi, a posebno Srbi masoni". Međutim, iz moje knjige o masonstvu proizlazi da je stvaranje prve i druge Jugoslavije bilo stvarno veliko "zlo" za hrvatski narod, ali da krivnju zato –osim "demokratskog" Zapada, posebno snose hrvatski masoni. Srpski su masoni radili u duhu ostvarenja srpskih nacionalnih interesa i njihovo političko ponašanje je posve razumljivo.

Iz Nenezićeve pisanja moglo bi se zaključiti da je zbog njega zatvoren uvid u masonsku građu

²⁰³ I. Mužić, *Masonstvo u Hrvata*, V. Izdanje, Verbum, Split, 1997., str. 56.

²⁰⁴ Nav. dj., str. 16. U svojoj sam knjizi korektno naveo koje sam konkretne materijale donio koristeći Nenezića (Celebrinijev popis masona i Elaborat beogradske UDB-e o masonstvu).

Arhiva Jugoslavije, a činjenica je da se to dogodilo zbog pisanja o masonstvu Nadežde Jovanović i Mihaila Marića. Svojedobno sam o tome napisao ovo: "Nadežda Jovanović bila je prva osoba u drugoj Jugoslaviji koja je obradila masonske fondove u *Arhivu Jugoslavije* (Beograd). Poslije objavljivanja nekoliko njezinih znanstvenih radova tijekom 1971. g. u Beogradu i feljtona Mihaila Marića u beogradskim *Večernjim novostima* tijekom 1972. g. sva masonska građa na cijelom području komunističke Jugoslavije postala je zabranjena za svako, pa i znanstveno korištenje. Podatak o ovoj zabrani prvi put je objavljen 1980. g. u Zagrebu."²⁰⁵

Neobično je da Nenezić u svomu novom izdanju knjige preuzima sve što se o masonstvu pisalo od 1991. u Hrvatskoj točno prema tome kako sam ja to naveo, ali bez navoda odakle je to preuzeo.²⁰⁶ Vrhunac nekorektnosti očitovao je kada je preuzeo cijele materijale (Izvještaji UDB-e o masonima u Hrvatskoj i Elaborat UDB-e iz 1958), koje sam objavio 1993. u knjizi *Masoni u Hrvatskoj 1918.- 1967.*²⁰⁷ On citira numeraciju te građe iz *Arhiva Hrvatske*, kako sam je ja označio u mojoj knjizi, na način da se neupućenu čitatelju čini kao da je on to stvarno koristio u *Arhivu Hrvatske*, u koji, od kada je ta građa (1992.) stigla, nije nikada ni povirio. Knjigu, u kojoj sam ovu građu objavio, poslao sam Neneziću kao dar po hrvatskomu veleposlaniku u Beogradu dr. Zvonimiru Markoviću. On se ovakvim "posuđivanjem" od mene služio i u

²⁰⁵ Nav. dj., str. 15.

²⁰⁶ Nenezić, nav. dj., str. 74.

²⁰⁷ I. Mužić, *Masoni u Hrvatskoj 1918-1967*. Ed. Orbis, Split, 1993., str. 189-219, 274-279.

prijašnjim izdanjima svoje knjige.²⁰⁸ Nenezić je u svojoj knjizi nepouzdan i u nizu bitnih detalja, koje tvrdi a ne dokazuje. To se posebno očituje kad nekritički sugerira da su masoni bili na primjer: Josip Broz Tito, Miroslav Krleža, Mile Budak, Bogdan Radica, Eugen Dido Kvaternik, njemački admiral Canaris.²⁰⁹ Svi su spomenuti mogli biti slobodni zidari, ali on to ni za jednoga od njih ne dokazuje. Nije vjerodostojno što o tim osobama piše neki njemački obavještajac, kako to misli Nenezić. Inače od njega je gotovo djetinjasto da kao istinito prihvaća puko fantaziranje Zvonimira Pinterovića da je zagrebački nadbiskup Bauer bio mason.²¹⁰ Najvrjedniji u novom izdanju Nenezićeve

²⁰⁸ Tako je na primjer preuzeo od mene citat iz Masuccijeve knjige *Misija u Hrvatskoj* da u NDH "Poglavara države okružuju stari slobodni zidari". Ne znajući da se radi o knjizi on je u svojoj *Literaturi* to Masuccijevo djelo naveo pod *Članci i rasprave*. Dakako da nije mogao navesti ni broj stranica kako je to učinio za druge jedinice. Usp.: Z. Nenezić, *Masoni u Jugoslaviji*, Beograd, III. izdanje, 1988., str. 487., 708., 721. Tu istu pogrešku ponovio je i u IV. izdanju. (II. svezak, str. 457.).

²⁰⁹ Svojedobno, na moju pismenu zamolbu iz jednog od središta austrijskoga masonstva, poslano mi je pisano uvjerenje da Canaris nije član lože. Naknadno sam sa sigurnošću utvrdio da ni B. Radica nije bio mason.

²¹⁰ Nenezić, nav. dj., str. 25. Usp.: Mužić, *Masonstvo u Hrvata*, nav. dj., str. 367. I podaci koje Nenezić daje novinarima međusobno su kontradiktorni. Tako se u *Dugi* broj 1683. od 20. prosinca 1997. do 2. I. 1998. (str. 10) tvrdi (u razgovoru s Nenezićem) da su tri izdanja Nenezićeve knjige "prodana u tiražu od dvadeset pet hiljada primeraka". U *Dnevnom telegrafu* navodi se za Nenezićeve prva tri izdanja knjige o masonstvu sljedeće: "Tri prethodna su rasprodana u ukupnoj nakladi od 45.000 primeraka." (Ovaj je tekst prenio

zagrebački *Imperijal* u broju od 9. svibnja 2000., str. 40.). Nenezić je četvrto izdanje svoje knjige *Masoni u Jugoslaviji* izdao (prema nekim informacijama) u četiri stotine primjeraka, što upozorava da su čitatelji zasićeni njegovim štivom. Istodobno on ističe da su četiri izdanja moje knjige o masonstvu tiskana u po 1000 primjeraka. Istina je, na Nenezićeve žalost, malo drukčija. Prvo izdanje moje knjige tiskano je u dvije tisuće, drugo i treće u po tisuću, a *samo četvrto Matice hrvatske u Zagrebu u pet tisuća* primjeraka. U međuvremenu je *Smisao masonstva* tiskan posebno u dvije tisuće, a *Masoni u Hrvatskoj* također kao zasebna knjiga u dvije tisuće primjeraka. Kada se navedenim nakladama pridoda (Neneziću nepoznato) peto izdanje i najnovije (šesto) onda su moja izdanja o masonstvu objavljena u ukupno 16.000 (šesnaest tisuća) primjeraka. Sedmo izdanje izdano je u 2000 primjeraka tako da je sveukupna naklada 18.000 primjeraka.

knjige je samo onaj dio (koji je uglavnom već objavljen u prva tri izdanja), a u kojemu je on, dok se ozbiljnije bavio masonskom problematikom, obradio povijest srpskog masonstva do 1945.

Napomena:

Ovaj tekst o Zoranu Neneziću dio je poglavlja "*Zoran Nenezić i srpsko masonstvo (1990.-2000.)*". To poglavlje objavljeno je u monografiji: I. Mužić, *Masonstvo u Hrvata*. VII. izdanje, ed. Knjigotisak, Split, 2001., str. 628.-638.

III.

Kritično vrednovanje masonstvo tabu tema u Hrvata

1.

Proučavajući godinama hrvatsku političku povijest shvatio sam dvije temeljne činjenice:

1) stvaranje Jugoslavije te zbivanja u njoj između dva rata ne mogu se razumjeti bez masonskog čimbenika,

2) u historiografiji o ovom masonskom čimbeniku u modernoj hrvatskoj povijesti gotovo nema ni spomena.

Čim sam osobno počeo istraživati ovu problematiku, brzo sam shvatio da se kritično vrednovanje masonstva tretira kao tabu tema. Nadežda Jovanović bila je prva osoba u drugoj Jugoslaviji koja je obradila masonske fondove u Arhivu Jugoslavije (Beograd). Ona je na temelju toga proučavanja zaključila ovo: "Mnogo važniji od ideala prosvćenog liberalizma bili su stavovi koji su štitili tadašnji politički i društveni poredak. Masonerija je bila tipični predstavnik i zaštitnik centralističkog i monarhističkog načela, moralni i materijalni potpomagač nacionalnih udruženja, ideolog nacionalizma i državotvornosti u tom smislu kako su ih propovedali vodeći krugovi jugoslovenske buržoazije, pre svega srpske, jer je srpska masonerija u licu njenih rukovodilaca stajala na čelu cele jugoslovenske masonerije, upravljala je

njenim radom i razvitkom."²¹¹ Poslije objavljivanja nekoliko znanstvenih radova N. Jovanović tijekom 1971. g. u Beogradu, a posebno feljtona Mihaila Marića u beogradskim "Večernjim novostima" tijekom 1972. godine, sva masonska građa na cijelom području komunističke Jugoslavije postala je zabranjena za svako, pa i znanstveno, korištenje.

Nezavisno od iskustva drugih istraživača zamolio sam i sâm uvid u arhivsku građu o masonstvu. Negativan odgovor istodobno je stigao iz dva arhiva s vrlo jasnim stilizacijama. Direktor Arhiva Hrvatske prof. Petar Strčić odgovorio mi je 19. veljače 1981. g. da me moraju "nažalost obavijestiti, da za sada nismo u mogućnosti udovoljiti Vašoj želji." Direktorica Arhiva Jugoslavije dr. Sida Marjanović odgovorila mi je 23. veljače 1981. g. u svezi s mojim zahtjevom od 28. siječnja 1980. g. (dakle, nakon više od godinu dana) da je "fond u radu, odnosno da se radi konačna obrada i da nismo u mogućnosti da predvidimo kada će biti završena. Pored toga u razgovoru koji ste obavili sa Arhivom obavješteni ste da zbog osetljivosti karaktera građe ovaj fond nije dostupan javnosti". Posebno me začudila i jedna druga spoznaja. Kontaktirajući s nekim osobama koje su prijateljevale s predratnim masonima shvatio sam da u njima živi pravi strah od masonstva. Kao primjer iznosim slučaj dr. Emilia Pallua koji mi je na moje traženje određene masonske dokumentacije odgovorio 1. veljače 1982. g. da je dokumentaciju

²¹¹ Nadežda Jovanović, *Politički sukobi u Jugoslaviji 1925–1928*. Rad, Beograd, 1974., str. 166.

predao msgr. A. Juretiću (koji je u političkom smislu bio jugoslavenski orijentiran), napominjući mi i ovo: "Dapače ja sam učinio nešto što sam više puta u životu uspješno učinio, naime da sam izbrisao tada iz mog pamćenja sve što je pisalo u tom dossieru. Rezultat je da ja danas znam ono što je svatko znao, ali ne i podatke iz ovog konvoluta. Žao mi je da Vam prema tome ne mogu biti od koristi u Vašim povijesnim istraživanjima. Moram reći da masoni iz mog prijateljskog kruga i do danas drže vrlo savjesno potpunu diskreciju o toj organizaciji, a što moram reći da visoko cijenim". Ili ovaj primjer: Jedan je hrvatski isusovac uspio u Parizu doći do dokumentacije o tome kako je poslije II. svjetskog rata jedna grupa jugoslavenskih masona predvođena Hrvatom Viktorom Novakom forsirala proces zagrebačkom nadbiskupu Stepincu, ali je odbio i samu pomisao da se ovaj materijal objavi. Iz ovih i drugih osobnih kontakata shvatio sam da se masonstvo na cijelom prostoru bivše Jugoslavije shvaća kao bauk. Sva su me navedena stajališta samo učvrstila u namjeri da pokušam istražiti ulogu masonskoga čimbenika u hrvatskoj politici. Zahvaljujući najprije Mihailu Mariću i Zoranu Neneziću uspio sam doći do fotokopija najvrednije građe o masonstvu u Jugoslaviji iz Arhiva Jugoslavije u Beogradu. U Zagrebu dokumentacija o masonstvu nije bila velika, a zahvaljujući pojedincima (Draženu Budiši i drugima) uspio sam doći i do te građe i to u više arhiva. Kako sam dolazio do uvida u tu građu navodim kao primjer ovo: Dokumentacija koja se čuvala u tadanjem *Institutu za historiju radničkog pokreta* u Zagrebu (99 velikih kopija), postala mi je dostupna tako da je

nju za mene tražio T. Š. (tada član Općinskog komiteta u Splitu, a danas sveučilišni profesor) na adresu: "Opć. Komitet SKH Split, M. Pijade 13, Split". Fotokopije su uredno poslane i tako sam izbjegao mogućnost da mi ta važna građa eventualno ostane nedostupna.

...Kad je rukopis knjige o masonstvu napisan, dobio sam 24. svibnja 1983. g. pozitivnu recenziju pukovnika i hrvatskog povjesničara Vojmira Kljakovića, koji je tada radio u *Vojno-istorijskom institutu* u Beogradu.²¹² Znao sam da ovaj znanstvenik uživa veliko povjerenje Josipa Broza, da slovi kao cenzor za izdanja o II. svjetskom ratu i da ponekad nosi masonsku značku na reveru, pa sam njegovom recenzijom htio unaprijed onemogućiti eventualnu zabranu knjige. Sva - jedva zamisliva - osjetljivost masonske problematike u potpunosti se očitovala već na pokušaju da se knjiga izda. Na temelju recenzija V. Kljakovića i prof. Ive Petrinovića NZ Matice hrvatske u Zagrebu je objavio u *Programu izdanja* za 1983. godinu da u ediciji "Hrvatske povjesnice" izlazi knjiga *Masonstvo u Hrvata*, za čije su izdanje glasovali gotovo svi članovi Izdavačkoga savjeta MH, među kojima Mirko Božić i Zvonimir Šeparović. Međutim, bez konzultiranja s glavnim urednikom biblioteke "Hrvatske povjesnice" prof. Igorom Zidićem, direktor Matice hrvatske Tomislav Previšić (1944.-1987.) odnio je rukopis na čitanje Bogdanu Krizmanu, kojemu su otac Hinko i stric Tomislav bili masoni unitarističke jugoslavenske orijentacije.

²¹² Vojmir Kljaković molio me samo da ne donesem podatke o Lenjinu kao članu jedne francuske masonske lože.

Nakon ovoga saznanja uputio sam pismo Bogdanu Krizmanu 12. srpnja 1983. g. da trenutno vrati rukopis ili ću mu osobno doći u stan i nasilno ga oduzeti jer je moje vlasništvo. Krizman je odmah vratio rukopis, a direktor Previšić se izjasnio protiv tiskanja knjige, tako da sam ja u srpnju 1983. g. povukao rukopis iz MH. Dne 14. srpnja 1983. g. otišao sam splitskomu nadbiskupu Frani Franiću i objasnio mu situaciju oko rukopisa, a on je, hrabar kao i uvijek, odmah pristao da se u biblioteci *Crkve u svijetu* tiska ova knjiga.²¹³

Kad je knjiga tiskana, bilo je očito kako se u njoj dokumentiraju potpuno nova utvrđenja o ključnim trenucima moderne hrvatske povijesti. Da sam knjigu o masonskoj problematici objektivno napisao, ubrzo sam po objavljivanju shvatio i iz pisama osoba, koje su se profesionalno bavile historiografijom. Dr. Muhamed Hadžijahić u pismu, koje mi je uputio iz Sarajeva dana 12. listopada 1983. piše: "Mislim da je knjiga veoma značajna, jer objašnjava jedan aspekt naše prošlosti, koji je u historiografiji ostao zanemaren. Pisali ste, mislim, objektivno i idejno neangažirano, a to čini posebni kvalitet knjige." Prof. dr. Fedor Nikić (kojega je Gestapo u svojim popisima vodio kao masona) u pismu, koje mi je poslao iz Beograda 12. studenoga 1983. godine ističe: "Vaša knjiga predstavlja prvo delo, koje naučno daje potpunu aktivnost masona u

²¹³ Poslije uhićenja Stepinca Franić je u Dalmaciji, kao i biskup Čule u Bosni i Hercegovini, onemogućio staru namjeru masonstva o stvaranju Hrvatske katoličke crkve nezavisne od Rima i u tome je njegova povijesna zasluga. (On me je samo zamolio da ne navodim prema objavljenim izvorima i podatak da je Agostino Casaroli slobodni zidar.).

Hrvata sa svom potrebnom dokumentacijom." Prof. dr. Josip Buturac, u dopisu iz Zagreba 9. siječnja 1984., koji je poslao nakladniku, zaključuje: "Knjiga je u cjelini dobro napisana, korisna je i zaslužuje pohvalu. Zadivljuje marljivost pisca koji je s raznih strana sakupio veliki broj zanimljivih i važnih podataka i tako dobro osvijetlio još uvijek premalo poznatu povijest našeg stoljeća. Zadivljuje također smjelost." Ovaj dojam o knjizi najbolje je obrazložio svećenik dr. Petar Zdravko Blajić, koji je početkom 1984. g. svoju veliku recenziju o ovoj knjizi završio ovako: "Djelo je pisano s tolikom benevolentnošću, otvorenošću i objektivnošću da bi onaj tko ne pozna Mužića mogao lako zaključiti kako je i sam autor možda mason".²¹⁴

S obzirom da se knjiga *Masonstvo u Hrvata* pojavila u ediciji *Crkve u svijetu*, određeni pojedinci to su posebno iskoristili da je tretiraju kao klerikalno djelo i denuncijantski me napali. Prvi je istupio Mladen Švab i to u režimskom komunističkom i protuhrvatskom glasilu "Oko" predbacujući mi tada, između ostaloga, katolička stajališta (ili drugim riječima klerikalizam) i - ksenofobiju. Švabov pamflet nastavio je, očito po zadatku, Radenko Radojčić, za koga je kasnije dokazano da je bio

²¹⁴ P. Z. Blajić, *Mužićevo Masonstvo u Hrvata*, Marulić, XVII./1984., 1, 107. Zanimljivo je napomenuti da je franjevac Ante Čavka krajem 1997. objavio pismo naslovljeno na mene osobno i zamolio me: "... gospodine Mužiću, nemojte Hrvatima vukove prodavati za ovce i 'prosvijećenje' masonskog tipa odnesite nekamo drugdje. Nama je dosta podzemlja, zaleđa, crnih ruku i bijelih rukavica." (Ante Čavka, *'Ujedinjeni navodi'*. Primorski Dolac, "prosinac 1997.", vlastita naklada, str. 14.).

agent beogradskog KOS-a (istaknuti član obavještajne grupe 'Labrador' u Zagrebu) - i sotonist. Švabu i njegovim istomišljenicima pridružio se Andrija Stojković, redovni profesor filozofije marksizma na Beogradskom univerzitetu, kad je bio prisiljen braniti svoju pozitivnu recenziju knjige Mihajla Popovskoga *Tajanstveni svet masona*, koja je bila tiskana u 10.000 primjeraka i zabranjena zbog antijudaizma. Stojković je u svom tekstu, koji je objavljen u tjedniku *Ilustrovana politika* dne 17. siječnja 1984. g., naveo kako je saznao da je "izašla iz štampe jedna veća knjiga o masonima u Hrvatskoj, pisana sa katoličkih pozicija". Tako je započela serija napada, ali na način da sam gotovo na svaki odgovorio i to istom mjerom.²¹⁵

²¹⁵ Napadi su se ovako redali: 1) M. Švab, *Okolo*, XII./1983., 307., 23., (od 22. prosinca 1983. g.); 2) Radenko Radojčić - Damir Zagotta, *Okolo*, XII./1984., 309., 23 (od 19. 01. 1984. g.); 3) Zorica Stipetić, *Vjesnik*, XLV./1984., 13070., 4 (od 25. 01. 1984. g.); 4) Z. Stipetić, *Vjesnik* XLV./1984., 13079., 3 (od 3. veljače 1984.); 5) Pero Pletikosa, *Danas*, III./1984., 103., 40.-41. (od 7. veljače 1984. g.); 6) P. Pletikosa, *Danas*, III./1984., 105., 44. (od 14. 02. 1984. g.); 7) (Nepotpisano), *Šibenski list*, XXIII./1984., 1073., 6 (od 25. veljače 1984. g.); 8) Zvonko Simić, *NIN*, XXXV./1984., 1744., 23.-25. (od 3. lipnja 1984. g.); 9) Wolfgang Kessler, *Südost - Forschungen* sv. XLIV., München, 1985., str. 361.-364.

Moji odgovori (onima za koje sam držao da im treba odgovoriti) redali su se ovako: 1) *OKO*, XII./1984., 309., 22.-23 (od 19. 01. 1984. - odgovor Švabu); 2) *Vjesnik*, XLV./1984., 13079., 3 (od 3. veljače 1984. - odgovor Z. Stipetić); 3) *Danas*, III./1984., 104., 39.-40. (od 14. 2. 1984. - odgovor Pletikosi); 4) *Smisao masonstva*, ed. CUS, Split, 1984., str. 136.-140. (odgovor Radojčiću i Zagotti); 5) *NIN*, br. 1746. od 17. lipnja 1984. (odgovor Zvonku Simiću), 6) *Marulić*, XIX./1986., 6., 761.-762. (odgovor Kessleru).

Organizirana hajka i činjenica da je knjigu tiskao crkveni izdavač dobro je došla prepoznatljivim pojedincima iz pozadine da je pokušaju onemogućiti na jedan vrlo perfidan način. Republički komitet za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SRH u Zagrebu donio je "Mišljenje" 13. ožujka 1984. g., koje je potpisala Neda Ritz, da je izdavač dužan za ovu knjigu "obračunati i platiti porez na promet". Ovo je "rješenje" doneseno bez obrazloženja, a na temelju "mišljenja" komunističke publicistkinje Zorice Stipetić. (Razumije se da se pronašao način kako izigrati ovo "mišljenje".).

Žestina napada toliko je iznenadila javnost da je u tjedniku *Nedjeljna Dalmacija* od 1. travnja 1984. g. konstatirano kako je knjiga u dijelu tiska "dočekan... na nož". Zanimljivo je navesti da je i londonski list *The Economist* u broju od 21. srpnja 1984. zabilježio ove neobične napade na knjigu, koji su uglavnom tek početkom ljeta 1984. prestali.²¹⁶

Čitatelji iznesenim lažima nisu povjerovali. "Slobodna Dalmacija" je objavila 12. prosinca 1983. godine kako je knjiga *Masonstvo u Hrvata* izazvala "pravi bum", da je drugo izdanje rasprodano u samo nekoliko dana i da je u tisku III. izdanje. U istom smislu dao je obavijest i Radio Beograd 29. prosinca 1983. godine. "Slobodna Dalmacija" je ponovno 10. siječnja 1984. g. spomenula knjigu konstatirajući da je u posljednja dva mjeseca postala "pravi hit". (Ubrzo se saznalo kako je 'inspiracija' za negativna

²¹⁶ Posljednji napad u smislu da sam knjigu pisao "s pozicija sumnjičenja i mračnjaštva" objavio je zagrebački "Polet" u broju 282. dne 12. listopada 1984., (str. 13.).

mišljenja o mojoj knjizi bila u Zagrebu stacionirana u krugu gotovo svima poznatoga masona jugounitariste.).

Kad je Marija Peakić-Mikuljan umjesto Previšića postala direktorica NZ MH, uspjelo je upornom Igoru Zidiću 1984. g. u izdanju MH objavi IV. izdanje *Masonstva u Hrvata*. Svi glasovi protiv knjige zamuknuli su privremeno kad se 1984. g. pojavilo III. izdanje s predgovorom poznatoga prijatelja Hrvata, prof. dr. Lea Magnina iz Rima.

Neargumentirani napadaji nisu nikoga posebno impresionirali tako da su se bez posebnih obzira tiskali pozitivni osvrti.²¹⁷ Da su napadi na knjigu bili neutemeljeni potvrdile su i vrlo pozitivno napisane masonske recenzije u inozemstvu. Tako je spomenuti prof. L. Magnino pozdravio knjigu kao "izvanredno djelo".²¹⁸ U istom pozitivnom smislu ocijenio je djelo i dr. Eugen Laxa iz Brazila.²¹⁹ Najveće priznanje znanstvenoj objektivnosti djela dao je organ austrijskog masonstva *Blaue Blätter* (Beč) u veljači 1985. g. ističući kako je autor izvanredno duboko ušao u materiju i pokazao neočekivanu objektivnost ocjenjujući masonstvo vrlo pozitivno.²²⁰ Treba istaknuti da su sve inozemne

²¹⁷ Usp.: "Glas Koncila" broj 10. od 13. svibnja 1984., 15.; "Vjesnik" od 13. studenoga 1984.; "Veritas" broj 12 za prosinac 1984. godine. N. Vicukić u stručnoj recenziji knjige zaključio je "kako su svi ti napadi bez nekih ozbiljnih argumenata, doimlju se da su osobni i politički, a ne zasnovani na nekim stručnim razlozima materijalne naravi". (N. Vicukić, *Croatia christiana periodica*, VIII./1984., 13., 102.-104.).

²¹⁸ *La cultura nel mondo*, (Roma), XXXVIII./1984., 1., 77.

²¹⁹ *Slobodna riječ* (Buenos Aires), XXXVIII./1984., 335., 3.

²²⁰ *Blaue Blätter* za veljaču 1985., str. 5.

recenzije, osim citirane "bratske" iz Münchena (koja je bila naručena od njegova masonskog subrata "hrvatskog intelektualca" tada nastanjena u Beču), bile samo pozitivne.²²¹

Postavlja se pitanje zbog čega je nastala ovolika buka oko ove (u konkretnom slučaju od mene iznesene) masonske problematike. Nedvojbeno je kako sam već i objavio da je u pozadini određenih napada bilo i osobnih motiva npr. zavisti zbog vlastite intelektualne jalovosti. Međutim, svi napadi ne mogu se objasniti samo na taj način. Očito je nekim hrvatskim masonima, koji su inicirali napadaje na mene preko svojih pouzdanika, bilo stalo da se zataji istina o stvarnoj prošlosti hrvatskih masona u povijesti hrvatskog naroda. Masonstvo je odigralo bitnu ulogu u stvaranju prve Jugoslavije, a hrvatski masoni služili su jugounitarističkoj i u biti velikosrpskoj politici.

²²¹Usp.: Živa zajednica ("Lebendige Gemeinde") Frankfurt/M, ožujak 1984., broj 3. (49.), 14; Bože Vukušić, Hrvatski tjednik od 11. rujna 1984., str. 6., 8.; Jozo Bajurin, Danica (Chicago), 54./1984., 40., 6. od 12. 10. 1984. Franjo Šanjek je ustvrdio: "Djelo I. M. predstavlja vrlo dobar doprinos za sve one koji će tretirati ovu problematiku." (Revue d'histoire ecclésiastique, tom LXXXI., br. 1.-2. za 1986., str. 198.-200.). Zaključak o cijeloj ovoj polemici izrazio je Bogdan Radica ovako: "Ivan Mužić ne prestaje iznenađivati kulturnu javnost svojim originalnim djelima. Poslije njegovih djela iz hrvatske prošlosti, knjiga 'Masonstvo u Hrvata' ogromno je, ali i vrijedno iznenađenje, izvedeno kao uvijek kod Mužića savjesno, dokumentarno i znalački. Nema o tome nikakve sumnje, da je masonstvo u Hrvatskoj bilo pojava, o kojoj je trebalo ostaviti tragova kroz konačno i objektivno ispisivanje čitave same istine." (B. Radica, Hrvatska revija, XXXV./1985., 2. /38./, 225.-239.).

Ove misli sam izrazio u interviewu sa I. Pavlekom, koje je emitirao 19. siječnja 1989. g. u 21 h i 40' *West Deutsche Rundfunk* (Köln) ovako: "Masonstvo me nije zanimalo prvenstveno kao fenomen u povijesti uopće...Hrvatski masoni služili su političkim režimima u Rimu, Pešti, Parizu, Londonu i konačno Beogradu između dva rata. Hrvatski mason Toni Schlegel predložio je Aleksandru da zavede diktaturu. Slučaj Viktora Novaka je opće poznat. Postojali su dakako i hrvatski masoni, koji su zajedno s više Židova u Zagrebu, vodili hrvatsku nacionalnu politiku, ali nikad nisu bili priznati ni od jedne masonske vlasti."

2.

Moja nova knjiga *Masoni u Hrvatskoj 1918-1967. (Dokumenti iz tajnih arhiva UDB-e)* objavljena je u nakladi *Orbis* u proljeće 1993. g., dakle, usred rata protiv Hrvatske. Izvodi iz knjige *Masoni u Hrvatskoj*, koja je izišla iz tiska u proljeće 1993. objavljujani su kao feljton u dnevniku *Slobodna Dalmacija* od 28. travnja do 14. svibnja 1993. Tijekom objavljivanja ovoga feljtona odbio sam više ponuda dati interviewe, izbjegavajući tako u Hrvatskoj uobičajenu mogućnost krivotvorenja stvarno izrečenih misli. U to vrijeme se iz pozadine počeo osjećati pritisak da se o masonstvu kritički ne piše. Tako sam informiran iz Zagreba 27. svibnja 1993. da se u osječkom listu *Magazin (Glasa Slavonije)* odustalo od objavljivanja feljtona prema knjizi *Masoni u Hrvatskoj*. Tiskan je samo jedan veliki izvod iz knjige pod naslovom *Osječki masoni u tajnim dokumentima UDBE* i to s ovim uvodnim rečenicama: "U modernoj historiografiji nema ni

riječi o ulogama masona u stvaranju prve i druge Jugoslavije. U pozadini hrvatsko-srpskih sukoba nedvojbeno stoji srpsko masonstvo potpomognuto od međunarodnog masonstva."²²² Dne 28. svibnja 1993. posebno sam informiran da ni u *Glasi Koncila* neće biti tiskan prikaz spomenute knjige koji je napisao i poslao don Petar Zdravko Blaić. Neki Frane Cetinić iz "jugoslavenske" redakcije francuskog radija u Parizu zamjerio je preko toga radija *Slobodnoj Dalmaciji* što je objavila izvode iz ove knjige. Vjekoslav Krsnik je s pravom njegovu intervenciju ovako okarakterizirao: "I konačno, ali vjerojatno ne i posljednji, pokušaj razotkrivanja uloge masonstva u zbivanjima na ovim prostorima zasmetao je i Frani Cetiniću na francuskom radiju RFI. Polazeći od unaprijed zadane zadaće kako je tisak u Hrvatskoj pod kontrolom vlasti, on je, zanemarujući argumente, napao *Slobodnu Dalmaciju* zbog objavljivanja feljtona o masonima u Hrvatskoj. Tako je krug zatvoren u instituciji koja na najbolji mogući način simbolizira, budući da se radi o radiju pod kontrolom francuske vlade, jedno od središta otpora promjenama na prostoru bivše Jugoslavije. O zavjeri protiv Hrvatske, koja dakle postoji bez navodnika i nije proizvod nikakve paranoje, nego realpolitike, treba otvoreno i argumentirano pisati. Ne smije se dopustiti da u ključnim vremenima za opstojnost hrvatskoga naroda i njegovu državu stečenu krvlju razni glasnogovornici ovih ili onih snaga svjesno ili nesvjesno brane ulogu i djelovanje

²²² *Magazin (Glas Slavonije)*, broj 36. od 3. lipnja 1993., str. 28.-29.

vaninstitucionalnih sila na ovome području."²²³ Ovaj isti Cetinić kasnije je u Sorosovu glasilu *Feral tribune* pokušao svojim čitateljima sugerirati da se u knjizi *Masoni u Hrvatskoj* uopće ne radi o izdanju autentičnih dokumenata jugoslavenske tajne službe i to je, između ostaloga, ovako pokušao obrazložiti: "No, polemizirati s autorom koji svoje elukubracije izvodi iz Tajnih arhiva UDBE, zaludan je i beskoristan posao. Nismo znali da su ti arhivi postali tako pristupačni, kao sindikalna biblioteka. Zaputio se naš Vitez od svekolike zavjere rano ujutro, prije gužve, pokazao člansku kartu ('Član biblioteke!') i 'sred bijela dana' navalio na Anale glasovite Udbine škole. Tako izobražen isukao je Excalibur i jurnuo, poput sv. Juraja, na stoglavog zmaja masonske zavjere."²²⁴ Kako je citirana sugestija i blesavu čitatelju očito besmislena poslao sam Frani Cetiniću preporučeno pismo 17. siječnja 1994. g. (dakako preko uredništva citiranog glasila) u kojemu sam mu iznio što mislim o njemu i načelno završio "s nekonkretnom porukom, koja se odnosi na sve one, koje lako prepoznajemo, a koja glasi: Hrvatska će nadživjeti i svoje sadašnje strane plaćenike, koji nastavljaju neslavnu janjičarsku tradiciju. U ovome ratu protiv Hrvatske četnici i mudžahedini su pravi sveci kad se usporede s hrvatskim izdajnicima."²²⁵

²²³V. Krsnik, *Zavjerenici bez navodnika*. Slobodna Dalmacija, broj od 8. lipnja 1993., str. 15.

²²⁴*Feral Tribune*, broj od 4. siječnja 1994., str. 20.

²²⁵Knjiga *Masoni u Hrvatskoj 1918 – 1967*. ne prestaje smetati nekritičkim propagandistima masonstva, koji se razotkrivaju i ovakovim stilizacijama: "Ono što su dakle naši prosječni znatiželjnici godinama pokušavali saznati o slobodnom zidarstvu iz rijetkih dostupnih knjiga, primjerice

U međuvremenu je početkom srpnja 1993. g. u Zagrebu predstavljena spomenuta knjiga o kojoj je novinar ovako izvijestio: "Nova studija o masonstvu kod Hrvata autora Ivana Mužića, koju je pod naslovom *Masoni u Hrvatskoj 1918-1967* nedavno izdao splitski nakladnik 'Orbis', predstavljena je u srijedu navečer u *Klubu kulturnih radnika* u odsutnosti samog autora Ivana Mužića, čija su djela o kontroverznom, složenom i međunarodno vrlo utjecajnom pokretu naišla na znatan odjek u inozemstvu, te pripomogla razumijevanju i vrednovanju novije hrvatske povijesti, kao takvog je predstavio dr. Zvonimir Šeparović. U novoj knjizi, kazao je predstavljajući autor izlazi s tezom da su

iz najpopularnije *'Masonstvo i Hrvati'* Ivana Mužića, bilo je više nego skromno. Upravo je Mužićeva knjiga primjer tipičnoga straha od slobodnog zidarstva. Premda se autor upinjao istražiti tu temu, njegovi su pokušaji ostajali na razini većeg feljtona. Dok su jedni podaci crpljeni iz svima dostupne građe, drugi dio bio je zapravo serviran iz arhiva Udbe i sličnih policijskih izvora, pa je ta knjiga zapravo bila plošni, jednostrani prikaz fenomena koji zaslužuje znatno širu i stručniju elaboraciju." (Jure Ilić, *Bez kompleksa i straha o 'zabranjenoj temi'*. Vjesnik, Panorama broj 11. od 9. veljače 2002., str. 21.) Autor ovoga teksta je anonimus, koji nikad o masonstvu nije objavio ni jedan člančić. Iz te njegove promidžbe masonstva očito je da nije prolistao ni jedno od više mojih izdanja o slobodnom zidarstvu. Moja glavna knjiga o toj problematici nosi naslov *Masonstvo u Hrvata* (Split, 1983.), a on mi pripisuje nepostojeću knjigu *Masonstvo i Hrvati*. Člankopisac tako u tri riječi naslova dvije riječi krivo navodi. On također ne zna da je izdanje *Masoni u Hrvatskoj 1918 – 1967*. ('Orbis', Split 1994.) prvobitno tiskano kao posebna knjiga, koja je najvećim dijelom prenesena tek u V., VI. i VII. izdanje knjige *Masonstvo u Hrvata*.

masoni kod svih nacija odigrali pozitivnu ulogu osim kod Hrvata, zbog svojega kozmopolitizma, ateizma i sklonosti jugoslavenskoj ideji. Mužić je ipak vrlo oprezan u iznošenju sudova, te uglavnom usredotočen na donošenje opsežne dokumentacije s izvještajima i elaboratima Udbe, koja se, kako je kazao Šeparović, čita poput krimića. Donoseći i svoj autorski tekst, Mužić se u predgovoru osvrće na zbivanja od 1967. do danas. Govoreći o masonima u kontekstu aktualnih svjetskih zbivanja, novinar Srećko Jurdana Mužićevu je knjigu nazvao 'fascinantnim katalogom masonerije', važnijim to više što je hrvatski javni život u prošlosti funkcionirao preko njihove tajne organizacije."²²⁶

U povodu izdanja navedene knjige objavljeno je više osvrtā,²²⁷ među kojima je posebno zanimljiv onaj Dragoša Kalajića. On je tekst objavio u beogradskoj *Dugi* s ovim početkom: "Pisac ovih redova obično sa velikom skepsom prilazi policama knjižara gdje počiva konspirološka literatura ali je spreman da bez oklevanja i sa apsolutnim poverenjem uzme svaku knjigu koja nosi potpis slavnog hrvatskog historičara Ivana Mužića. Poslednje delo Mužićevog truda, *Masoni u Hrvatskoj 1918 - 1967* (izdanje 'Orbis', Split, 1994.) produžava jednu od niza heterodoksnih perspektiva istraživanja ovog plodnog autora, započetū ogleđom

²²⁶ *Slobodna Dalmacija*, broj od 2. srpnja 1993.

²²⁷ Ivan Krištić, *Masonska mistično bratstvo*. Trn, (Tomislavgrad), broj od 25. lipnja 1993., str. 12; Dubravko Grakalić, *Dokle sežu svilene rukavice*. Nedjeljna Dalmacija, broj od 7. srpnja 1993., str. 22.; Jozo Šaškor, *Masoni iz arhiva*. Nova tribina, IV./1993., 8., 13.-14.

Izrael i Antikrist (Split 1979), a krunisanu studijom *Masonstvo u Hrvata* (Split 1983). *Masoni u Hrvatskoj* je zapravo produžetak rečenog rada koji obeležava veliki, tako reći kopernikanski prevrat u jugoslovenskoj historiografiji... Mužićev rad odlikuje magistralna i stoga uzorna nepristranost, premda između njegovih redova a ponekad i u redovima možemo jasno prepoznati vrlog katolika, uzornog hrvatskog nacionalistu..." Kalajić posebno upozorava na ovu važnu činjenicu: "Takođe je zanimljivo uočiti potpuno protivurečje pred fenomenom masonerije između zvanične historiografije i saznanja Uprave državne bezbednosti. Dok je zvanična historiografija previdala ili potpuno potcenjivala svaki značaj masonerije na političkoj sceni prve Jugoslavije, uz sklonost da svaki javni pokušaj vrednovanja njene uloge proglašava pukim fantazijama, odnosno 'teorijama zavere' - anonimni islednici UDB-e su visoko cenili uticaj organizacije o kojoj je reč."²²⁸

Poslije izdanja knjige *Masoni u Hrvatskoj*, tiskana je u redakciji Roberta Tafre godine 1994. (u ograničenoj nakladi) knjiga pod izvornim naslovom *La Chiesa cattolica nella II^a guerra mondiale secondo le fonti della propaganda serba*. U ovoj knjizi, s predgovorom i pogovorom na talijanskom jeziku, izdane su kao pretisak na francuskom jeziku tri knjižice jednog od prvaka srpskog masonstva Dušana Tomića. Dokumentaciju je pronašao dr. Leon Košuta u trezoru Nacionalne knjižnice u Parizu i poslao Ivanu Mužiću na dalje korištenje. Dubravko

²²⁸ D. Kalajić, *Masoni u raljama UDBE*. Duga, Beograd, broj 1607. od 23. I. do 3. II. 1995., str. 70.-71.

Grakalić je izdanje ovih strogo tajnih izvještaja, između ostaloga, ovako komentirao: "Dušan Tomić autor je tri 'okružnice' koje teško optužuju Hrvate, a čije su tvrdnje kasnije preuzete u pamfletima Viktora Novaka i srpskih akademika. Napisao ih je, kako kaže, da bi upozorio svjetsku masoneriju, a posebno američke i europske lože, na krivicu Katoličke crkve i Hrvata u drugome svjetskom ratu, te osobito na protumasonsku djelatnost nekih istaknutijih svećenika prve Jugoslavije...Pojava rečenih masonskih dokumenata danas u Hrvatskoj - koji su dosad bili potpuno nepoznati - potvrđuje kako je masonerija oduvijek radila protiv interesa Hrvatske i kako su u krivu oni koji masoneriju hrvatskoj javnosti pokušavaju prikazati kao 'demokratsko dostignuće'. Očito je da je masonski cilj bila, a i još uvijek jest, jugoslavenska država, koja najbolje ilustrira njihovu krilaticu o 'spajanju nespojivog' i na čijem području najbolje mogu raditi na 'uništenju Vatikana' i stvaranju jedne univerzalne religije. Sinkretizam, anacionalnost i stvaranje 'svjetske države' kao ugaoni kamenovi masonske piramide nikad nisu mogli biti u hrvatskom interesu, kao što to nisu bili ni konkretni masonski ciljevi, koje nam razotkrivaju i Tomićevi spisi nastali u francusko-srpskoj loži kao optužnica protiv Hrvata. Napokon masonski krugovi u Hrvatskoj i u Europi i danas inzistiraju na krivici Hrvata za 'ratne zločine' ali ovaj puta u domovinskom ratu. Očito je da suvremena masonerija ima jednaku antihrvatsku konstantu kao i prije pedesetak godina, samo što sada masonska

izvješća pišu sinovi i duhovni nasljednici tadašnjih slobodnih zidara."²²⁹

Osnivanje loža u Hrvatskoj iniciralo je nastavak žestokih suprotstavljanja u pristupu masonstvu.²³⁰ Miro Glavurtić posebno je zaključio: "U Hrvatskoj se, s bijednom političkom kulturom, povijest okultnih zbivanja i tajnih društava ne poznaje: masonerija će, sigurno, provoditi instrukcije i upute koje dobiva iz inozemstva. Hrvatska će, preko masonerije, izgubiti i ono malo neovisnosti koju sada ima... Masonerija je već tu, službeno, kadrovski i financijski, pa će biti i jednostavnije..."²³¹ Hrvati neskloni slobodnim zidarima svoja uvjerenja obrazlažu ovako: "Naše vrijeme obilježeno je pokušajima masona da uvedu moralne norme: utilitarizam, sekularizam, etiku kulturnog progressa i etiku odabrane rase. Stoga sa sigurnošću tvrdimo da masoni XIX. i XX. stoljeća zagovaraju sustavni deocid želeći zatrti katolicizam te zauzeti njegovo mjesto. U zadnje vrijeme čuje se

²²⁹ D. Grakalić, *Otkrića: dokumenti o slobodnim zidarima. Sve tri Jugoslavije stvorili su masoni*. Panorama, broj od 24. kolovoza 1994., str. 14.-15.

²³⁰ D. Grakalić, *Zidaju li slobodni zidari prinudnu Jugoslaviju*. Nedjeljna Dalmacija, broj od 25. kolovoza 1993., str. 13. Msgr. Milan Simčić prvi je objavio da Vatikan raspolaže dokumentacijom o masonskoj zavjeri protiv stvaranja hrvatske države. (Vjesnik, broj od 25. travnja 1993., str. 19.). Thomas Patrick Melady (nekadanji američki veleposlanik u Vatikanu) svjedoči ovo: "Nije više tajna kako sam u Rim poslan s uputama da utječem na Vatikan da ne podrži raspad Jugoslavije." (Slobodna Dalmacija, broj od 16. srpnja 1998., str. 45.).

²³¹ Miro Glavurtić u razgovoru za Globus, broj od 22. studenoga 1996., str. 57.-58.

mišljenje kako se može biti dobar mason i dobar katolik. Hrvatski demokršćani jasno daju do znanja kako je prvotni cilj masona borba protiv kršćanstva. Sveto pismo nas upozorava kako se ne može služiti dvojici gospodara... Političar mason ne provodi volju naroda i ne predstavlja narod koji ga bira. On je poslušnik masonske lože i njenih interesa."²³²

Napomena:

Prvi dio ovoga teksta objavljen je u knjizi *Masoni u Hrvatskoj* (Split,1993.). Ostali dijelovi iz ovoga poglavlja dodani su petom izdanju knjige *Masonstvo u Hrvata* u studenome 1996. (Split,Verbum) uz manje dodatke ovom izdanju.

²³² "Hrvatski demokršćani. Mostar, sv. Mihovil 1999. E-mail:hrdemkr@tel.net.ba".

IV. PROPAGANDA MASONSTVA U HRVATSKOJ

1.

Shvatljivo je da infiltracija masona među Hrvate nije mogla zanemariti Split (neke njegove gospodarstvenike i javne radnike, a posebno novinare), pa zato ne izgleda slučajnost da se u dnevniku *Slobodna Dalmacija* započeo 17. svibnja 2002. objavljivati feljton o masonima, koji je potpisao Stjepan Brzica (dalje: S.B.), a koji je tekst pun kleveta u odnosu na mene, a u svezi s mojom knjigom *Masonstvo u Hrvata*. Tu su moju knjigu određeni pojedinci žestoko napadali i u jugo-komunističkom režimu (kao na primjer agent KOS-a i okultist Radenko Radojčić u komunističkom *Oku* 1984.). Udbaški mentalitet lako se prepoznaje u strategiji optuživanja bez dokaza na način da okrivljeni dokazuje da nije kriv. S obzirom na napade s takvih ideoloških pozicija moje je djelo doživjelo sedam izdanja u osamnaest tisuća primjeraka i tako postalo dostupno svakom zainteresiranom Hrvatu da može provjeriti podatke o kojima pišem. Pretpostavka je da se za obradu svake ozbiljne teme, pa tako i ove, pisac dokazao znanstvenim radom. Međutim, spomenuti S.B. je umirovljeni novinar iz Sarajeva. Da nije kompetentan ni kao novinar pisati o ovoj problematici može se zaključiti čim se pročita početak njegova feljtona. On čitateljima sugerira neistinu kada piše o ukidanju čl. 2335 u *Kodeksu kanonskoga prava* tumačeći to u smislu da se može

shvatiti kako Katolička crkva više ne zabranjuje katolicima učlanjenje u masonske lože. Njegov prijevod spomenutoga članka nije smisleno korektan, a tumačenje da se "taj kanon odnosio samo na masonske disidente, a ne na masoneriju kao takvu, jer su njeni ciljevi obrnuti od onih koji se sankcioniraju" plod je njegove fantazije. Posve obratno: taj se članak odnosio baš na masonstvo kao takvo, na svaku ložu u svijetu i svaki katolik onoga trenutka, kada je postao član neke lože odmah je bivao izopćen iz Katoličke crkve. Ukidanjem citiranoga članka stajalište Crkve u odnosu na masonstvo ni do danas se nije u biti izmijenilo, kako to on uvjerava. Tako je i pokojni mason Branimir Horvat u razgovoru za *Vjesnik* u broju od 13. lipnja 1992. tvrdio da je Papa Ivan Pavao II. u novom *Kodeksu kanonskoga prava* „ukinuo ekskomunikaciju". Ova tendenciozna masonska sugestija nije istinita. *Sveta kongregacija za nauk vjere* izdala je u Rimu, dne 26. studenoga 1983. *Deklaraciju o masonskim udruženjima*, koju je potpisao kardinal Joseph Ratzinger, a koja glasi: "Postavljeno je pitanje, da li je izmijenjen stav Crkve prema masonskim udruženjima, s obzirom da se u novom *Zakoniku kanonskog prava* ono izričito ne spominje. Ova sv. Kongregacija u stanju je odgovoriti, da tu okolnost treba pripisati prosudbi Redakcije kojom se ona vodila; jer je to isto učinila također s ostalim udruženjima, preko kojih je šutnjom prešla tim što su uključena u šire kategorije. Stoga ostaje neizmijenjen negativni stav Crkve u pogledu masonskih udruženja, jer su njihova načela uvijek smatrana nespojivima s naukom Crkve; pa, radi toga, upis u ta društva ostaje zabranjen od Crkve. Vjernici koji pripadaju masonskim

udruženjima teško griješe i ne mogu pristupati na sv. pričest. Mjesne crkvene oblasti nemaju ovlaštenja da donose o naravi masonskih udruženja prosudbu koja bi stavljala izvan snage ono što je gore određeno u skladu s *Deklaracijom* ove sv. Kongregacije."²³³

Kada je meni osobno, u doba stvaranja Tuđmanove Hrvatske, iz inozemstva ponuđen ulazak u ložu i to tako da u novoj državi pokrenem određenu masonsku inicijativu, otputovao sam u Rim i obratio se msgr. dr. Milanu Simčiću (tada podtajniku Kongregacije za kler pri Svetoj Stolici) za savjet. Msgr. Simčića upozorio sam na mogućnost da bi novo hrvatsko masonstvo možda moglo koristiti hrvatskoj državnoj ideji, kao što je srpsko masonstvo oduvijek služilo srpskim nacionalnim interesima. On mi je kategorički odgovorio da je katoliku zabranjeno učlanjenje u ložu. Poslušao sam Simčića (koji i danas prebiva u Rimu) a poslije sam proučavajući metafiziku masonstva shvatio da Katolička crkva tako postupa i zato jer se u masonstvu Isus Krist tretira samo kao jedan od velikih proroka, dok kršćanstvo (katolicizam, pravoslavlje i protestantizam) smatraju Isusa Krista jedinim pravim Bogom. Kršćaninu je masonstvo nepotrebno i zato jer su sve pozitivne etičke norme, koje propovijeda masonstvo, odavno sadržane u judeokršćanskoj Bibliji.

S. B. piše da ga je na pisanje o masonstvu potaknuo "jedan tekst iz *Dnevnog lista* koji izlazi u Mostaru, od 19. prosinca 2001. godine u kojemu se

²³³ Zbigniew Suchecki, *La Massoneria nelle disposizioni del "Codex iuris canonici" del 1917 e del 1983*. Nav. dj., str. 110.-111. O tome uskoro izlazi na hrvatskom jeziku posebna studija doktora kanonskoga prava Jure Brkana.

opširno hvali i propagira knjiga Ivana Mužića *Masonstvo u Hrvata*. Njena osnovna teza je da su hrvatski masoni *glavni krivci naše tragične prošlosti*." Iz ove se rečenice može zaključiti da on svoju knjigu, dokumentiranu na 700 stranica velikog formata, sudi po tekstu o toj knjizi, koji je objavljen u jednom dnevnom listu, a normalno je pisati o nekoj knjizi samo na temelju vlastite obrade te knjige. S. B. dalje nastavlja: "U tekstu se podvlači da je dr. Franjo Tuđman u razgovoru s Mužićem izrazio zabrinutost jer su zapadno nadahnuti pojedinci u HDZ-u masoni ili masonski kandidati, koji s masonima iz oporbenih stranaka zasjedaju u istim ložama i primaju iste nadstranačke direktive, ali za Mužićeve teze ne postoji niti jedan valjan dokaz. Naprotiv, obnovljeni hrvatski masoni ističu svoju apolitičnost, dok su u politici bili njeni pojedini članovi, ali koji su radili u ime samih sebe i po svojoj savjesti bez utjecaja lože. Sudeći po prikazu, ta knjiga je tipična apologija prevladane prošlosti, koje se odrekla i sama Katolička crkva, a čije ideje imaju malo što sa suvremenošću. Ideje iz Mužićeve knjige su štoviše obojene rasizmom, čime se Mužić svrstava na stranu totalitarizma. Toj prepoznatljivoj i tipičnoj želji za opstanak na vlasti pod svaku cijenu potrebni su unutrašnji i vanjski neprijatelji, tajanstveni rušitelji i zavjerenici, što je svojstveno svakom totalitarizmu bio on fašistički, ili autokratski."

Što se tiče moje knjige ona je davno ocijenjena kao najvrjednije djelo što je do sada napisano o masonstvu u Hrvata. Dr. Eugen Laxa (iz Brazila), engleski mason (najvišega stupnja) i povjesničar početaka hrvatskog masonstva, analizirajući moju knjigu zaključuje o njoj ovo: "Nije mi namjera da

donosim posebni sud o ovom vrijednom djelu Ivana Mužića, koje je, u svojoj vrsti, najkompetentnije i najozbiljnije što se u današnjim prilikama može o tom predmetu pisati."²³⁴ Predgovor IV. izdanju moje navedene knjige napisao je širom Europe poznati mason i veliki prijatelj Hrvata prof. dr. Leo Magnino iz Rima, koji je istaknuo da je moj rad "hvale dostojno djelo uglednoga hrvatskog povjesničara...uz krajnju nepristranost i zaista rijetku objektivnost". L. Magnino je, u masonskom glasilu za kulturu, posebno napisao da je moja knjiga "monumentalno djelo o masonstvu u Hrvatskoj...jedinstveno u svojoj vrsti, doprinos od izvanredne važnosti, da se bolje upozna masonstvo!"²³⁵ Službeno glasilo austrijskoga masonstva zaključuje ovo: "Ovaj pisac izvanredno duboko je proniknuo u materijui trudio se uglavnom s neočekivanom objektivnošću... Oslanjajući se prvenstveno na francuske izvore, on neobično pozitivno promatra slobodno zidarstvo. Međutim, u svojim zaključcima i on propisuje Kraljevskoj umjetnosti volju za moć u gospodarstvu i politici."²³⁶ Sve sam ove ocjene naveo zato da se vidi kako je moja knjiga ocijenjena kao znanstveno djelo, što znači da su moje prosudbe prošlosti hrvatskoga masonstva potpuno utemeljene. U tom smislu pisanje nekvalificiranoga S. B. o toj knjizi očituje se kao posve bezvrijedno.

S. B. posebno ističe da su ideje iz moje knjige obojene rasizmom, ali ne pokušava konkretizirati na

²³⁴ Eugen Laxa u Predgovoru knjizi *Masonstvo u Hrvata*, VII., izdanje, str. 9.-14.

²³⁵ *La cultura nel mondo*, Rim, XXXVIII./1984.,1.,77.

²³⁶ *Blaue Blätter*, veljača,1985., str. 5.

kojim se stranicama knjige taj rasizam očituje. Bratoljub Klaić tumači pojam "rasizam-rasnu teoriju" ovako: "reakcionarno fašističko shvaćanje po kome rasna svojstva pojedinih naroda odlučuju o toku historije (kod toga svaki svoju rasu smatra najvrednijom)."²³⁷ Među slobodnim zidarima pripadnici su svih naroda, a to znači i svih rasa. Ako su ideje iz moje knjige obojene rasizmom, onda se postavlja pitanje koji ja rasizam zastupam, a koje druge rase (crnu ili žutu) napadam. Budući da se u tom smislu ne može citirati nijedna moja rečenica to znači da S. B stvarno ne zna značenje pojma rasizma. Usput: je li možda izraz moje ksenofobije kada navodim kao poseban pozitivni primjer u povijesti hrvatskoga masonstva zajedništvo hrvatskih Židova i hrvatskih nacionalista u Zagrebu između dva svjetska rata?²³⁸ Za razliku od S. B. **masone ne smatram uzorima**, jer je masonska organizacija kao ljudsko djelo sastavljena samo od ljudi, koji u ložama, kao i svuda, mogu biti i dobri i zli. Normalno je da se s dobrim ljudima među masonima može ne samo dijalogizirati, nego i prijateljevati (kao što sam to i osobno prakticirao), ali to s povijesnim vrednovanjem masonstva u Hrvata nema veze. S nekim masonima, koji su opsjednuti patološkom mržnjom na katolicizam (što je na primjer u slučaju hrvatskoga masona Viktora Novaka) svaki je dijalog besmislen. Koliko su masoni bili "depolitizirani" dokazuje i primjer masona Dušana Tomića, koji je u ime jugoslavenskoga masonstva 1946. i 1947. tiskao, kao

²³⁷ B. Klaić, *Rječnik stranih riječi*. Zagreb, 1986., str. 1133.

²³⁸ Usp.: Mužić, *Masonstvo u Hrvata*, str. 211.-239.

strogo interno izdanje, tri zločinačke publikacije protiv hrvatskog naroda i Katoličke crkve. Ti pamfleti namijenjeni su i dostavljeni svim vodećim masonskim središtima po svijetu. Dr. Leo Košuta je to pronašao u trezoru Nacionalne biblioteke u Parizu, poslao meni osobno i tada su ti materijali objavljeni u Hrvatskoj (1994.) kao reprint “za znanstvenu upotrebu” i to s Pogovorom (na talijanskom jeziku) nadbiskupa dr. Frane Franića.

Radi čitatelja, kao rezultat moga istraživanja masonske problematike u Hrvata donosim samo kao jednu od sigurnih sinteza sljedeći zaključak: U povijesti hrvatskoga masonstva od Frana Folnegovića u XIX. stoljeću, pa u tijeku XX. stoljeća pozitivno (u hrvatskomu nacionalnom smislu) bilo je samo djelovanje *VL Libertas*, ali ona nije bila priznata od masonskih velevlasti. Službeno masonstvo u Hrvata u spomenutomu razdoblju bilo je, prema masonskoj dokumentaciji, koju sam iznio:

1. protuhrvatsko jer je zastupalo jugoslavensku državnu ideju i postavljalo se izrazito neprijateljski prema ideji samostalne hrvatske države,

2. protukatoličko jer je htjelo svim sredstvima odvojiti Katoličku crkvu u Hrvata od Rima i tako uništiti rimokatolicizam u Hrvata.

Ove sam zaključke nepobitno dokumentirao u svojoj knjizi. Slobodni zidar Eugen Laxa o prošlosti hrvatskog masonstva misli kao i ja, pa zaključuje ovako:

"...Prva hrvatska loža, 'Hrvatska vila', dotično 'Ljubav bližnjega', osnovana je pod masonskim vrhovništvom mađarske Velike lože. Svočena s vladajućom konstelacijom u zemlji, hrvatsko je masonstvo tada podržalo političku ideologiju

Koalicije. Otada datira u našem masonstvu jugoslavenska misao, koja se poslije izrodila u slijepo masonsko prihvaćanje Aleksandrova integralizma i velikosrpske dominacije... Dok su masonske lože diljem svijeta zadržavale i čuvale svoj nacionalni karakter, Adolf Mihalić, jedan od prvaka (ne samo u vremenskom smislu) hrvatskog masonstva, izjavljivao je da on nije hrvatski mason, da je samo rođen u Hrvatskoj, da je samo slobodni zidar. Takav kozmopolitizam lako je doveo masone da budu plijen najprije mađarskih, a onda i srpskih masona da se, preciznije rečeno, uopće ne dosjete da osnuju, ako već hoće da budu masoni svoje neovisno hrvatsko masonstvo... U zagrebačkim ložama bile su zastupane sve grane privrede, slobodnih profesija, sudstva i uprave. I prema krnjem popisu članova, vidi se da su gotovo svi bili ugledni i sposobni ljudi. Velika je šteta, a možda i tragedija, što u nas ima u velikom broju renegata i ljudi koji ne znaju što su, a takvi su bili, u golemom broju naši masoni. Namjesto da pomognu svojoj zemlji, oni rade na njezinu uništenju. Samo da sebi olakšaju poslove i karijeru, oni tako svojoj domovini kopaju grob. Dobrotvorni i karitativni rad suviše je spominjati, jer to iščezava u usporedbi sa zlom, koji su svojim političkim opredjeljenjem nanijeli svojoj domovini. Protucrkveno stanovište jedna je od značajki modernoga hrvatskog masonstva... A ni to nije bila zapreka za spomenutog Mihalića da izjavi, već davno prije I. svjetskog rata, da je masonstvu prvi cilj borba ne protiv klerikalizma nego protiv katolicizma. I dalje, pravoslavlje naših Srba na spretan je način znalo potpirivati tu hrvatsku slabost, sretno što je u hrvatskim masonima moglo nalaziti jeftine

janjičare protiv Katoličke crkve. To je išlo tako daleko da je jedan vodeći srpski mason, nakon otklona konkordata 1937., javno rekao da su najveći neprijatelji konkordata bili hrvatski masoni, kao da su silom htjeli postati uz dinastiju, armiju i pravoslavlje četvrti stup velikosrpske Jugoslavije. A to našim vajnim 'hrvatskim' masonima sigurno može služiti samo na sramotu...Neizreciva je šteta što je hrvatsko masonstvo tako zatajilo i teško posrnulo na jugoslavenskoj ideji. Tako smo mi Hrvati opet jednom, kao toliko puta u svojoj teškoj prošlosti, bili na krivom mjestu u krivo vrijeme."²³⁹

U svomu radu *Tuđman i masonstvo* napisao sam: "U razgovoru sam stekao dojam da je Tuđman postao zabrinut da su prozapadno nadahnuti pojedinci u HDZ-u masoni ili masonski kandidati, koji zajedno s masonima iz oporbenih stranaka, zasjedaju u istim ložama, u kojima primaju iste nadstranačke direktive."²⁴⁰ Iz navedenoga citata očito je da sam ja iznio Tuđmanovo razmišljanje, a ne vlastite teze, kako tvrdi S. B. Spomenuto Tuđmanovo mišljenje temeljilo se na vjerodostojnim informacijama o zakulisnoj politici masonskih čimbenika na Zapadu protiv priznanja neovisne hrvatske države 1991. O tim podacima raspolagala je vatikanska diplomacija i o tome su dokumentirano pisali Milan Simčić i dr. Ivan Fuček (profesor moralne teologije na *Papinskomu sveučilištu Gregoriana* u Rimu). Zbog te spoznaje Tuđman s pravom nije vjerovao masonima na Zapadu. On je također znao da u povijesti modernoga masonstva na svim prostorima u masonskim ložama

²³⁹ E. Laxa, u knjizi: Mužić, *Masonstvo u Hrvata*, str. 9.-13.

²⁴⁰ *Masonstvo u Hrvata*, nav. dj., str. 626.

sjede pripadnici raznih političkih stranaka, pa da ni u Hrvatskoj ne može biti drukčije. Znao je Predsjednik Tuđman i da su programi svih vodećih političkih stranaka na Zapadu u biti identični, što je teško shvatiti kao puku koincidenciju. Osim toga, on je i načelno u odnosu na masone trebao biti posebno oprezan. Srpski povjesničar i sveučilišni prof. dr. Bogumil Hrabak na jednom predavanju, koje je održao o masonstvu u svibnju 1994., na tribini *Studentskoga kulturnog centra* u Beogradu zaključio je sljedeće: "Problemi nastaju zbog toga što se radi o nadnacionalnoj organizaciji sa više ili manje izraženim principom nadređenosti, tajnim direktivama, skrivenim odnosom snaga i u sladunjave oblande uvijenim tajnim projektima. Tu uvek postoji prostor za 'velika iznenađenja', 'čudne obrte' i 'neočekivani razvoj događaja'. Vi možete misliti da dobro poznajete 'svoj teren, 'domaću konfiguraciju', to jest odnos snaga i osnovne težnje masonerije u svojoj zemlji, ali ne možete znati kakva će direktiva doći sa strane i šta će sa njome biti proizvedeno."

To što masoni oduvijek ističu svoju tobožnju apolitičnost u stvarnosti ništa ne znači jer im to samo naivci vjeruju. Dostupna arhivska masonska građa, na primjer iz hrvatskih i srpskih arhiva, svjedoči da su se masoni, posebno u Jugoslaviji između dva rata, gotovo samo politizirali. Osim toga, masoni, koji su napustili lože u pismenim izjavama, od kojih sam neke i citirao, svjedoče o maksimalnoj političkoj angažiranosti masona po svijetu. Uostalom da su masoni apolitični rad loža i imena članstva ne bi sakrivali kao najstrožu tajnu! Postavlja se pitanje na temelju kojih informacija S. B. može tvrditi da "obnovljeni hrvatski masoni" (ako se njegova i inače

loša stilizacija odnosi na njih!) rade (on piše 'radili') u svoje ime i po svojoj savjesti 'bez utjecaja lože'. Znači li to da on pojedinačno pozna svakoga hrvatskog masona i da mu je svaki od njih to potvrdio? Što se mene osobno tiče zanima me povijest, dakle prošlost, a to znači da djelovanje masona u sadanjoj hrvatskoj državi nije predmet moga interesa, ali se nadam da hrvatski masoni neće nastaviti s politikom svojih pokojnih predšasnika, koji su samo služili tuđinskim političkim interesima.

Kada S. B. piše o želji za opstanak na vlasti čitatelju zdrava razuma nije jasno je li to u Mužića prepoznatljiva želja za opstankom na vlasti (na kojoj on nikada nije bio) ili to želi neka rasistička, totalitarna ili ksenofobična struktura.

2.

S. B. u drugom nastavku svoga feljtona nastavlja s već poznatom "metodologijom", pa jedan moj tekst interpretira ovako: "Po Mužiću su masoni graditelji *novog svjetskog poretka*, predstavnici velikim dijelom iz obitelji nehrvata, zatim onih čiji je samo jedan roditelj Hrvat, potom potomci jugounitarističkih i masonskih predaka. Mužić je očito svoje spise sastavljao pod jakim utjecajem dnevne politike te oni kao takvi ne mogu biti ni vjerodostojni ni objektivni.". Moj izvornik glasi: "Masonski graditelji 'novoga svjetskoga poretka' motivirani antiteističkim svjetonazorom i stvaranjem svijeta bez granica, doživjeli su Tuđmana kao sablast prošlosti čije se obnavljanje po potrebi mora i nasiljem onemogućiti. Predstavnici tih snaga u Hrvatskoj (i to, dakako, iz oba spola) potjecali su velikim dijelom iz obitelji nehrvata, zatim od onih kojima je samo jedan roditelj

bio Hrvat i naposljetku od potomaka jugounitarističkih i masonskih predaka."

Ne ulazeći u nepreciznu interpretaciju moga izvornika neshvatljivo je kakve veze ima moje navedeno utvrđenje (svakome Hrvatu lako provjerljivih činjenica) s utjecajem dnevne politike na takvo moje pisanje. Na mene nije mogla utjecati dnevna politika jer su tadanji hrvatski političari u problematici masonstva bili neznalice, pa sam samo ja mogao utjecati na njihovo mišljenje o masonstvu. Osim toga S. B. spominje moje "spise", a kako je najveći dio mojih "spisa" o masonstvu nastao je u doba komunističke Jugoslavije bilo bi zanimljivo znati kako je ta stvarnost mogla utjecati na moje pisanje o masonstvu. Moguće je raspravljati samo o istinitosti moje konstantacije i to na temelju analize stvarnoga stanja. U svezi s tim konkretiziram, prema pouzdanim statističkim podacima, radi ilustriranja, sljedeću činjenicu: Na dan 31 prosinca 1989. bilo je 854 djelatnika u Službi državne sigurnosti SR Hrvatske. Njihov nacionalni sastav bio je ovakav: Hrvata 51,28 %, Srba 29,03 %, Jugoslavena 15, 92%, Crnogoraca 9, Muslimana 8, Mađara 5, Slovenaca 2, Makedonaca 1, ostalih 7. Dne 30. svibnja 1990. od navedenih djelatnika ostalo je u Službi zaposleno njih 750. Dakle: U samim temeljima obavještajne obrane Tuđmanove Hrvatske nastavili su djelovati starojugoslavenski kadrovi, od kojih veliki broj uopće nisu bili Hrvati. Zar je možda ksenofobija iznošenje ovako žalosne hrvatske prošlosti?

Postavlja se pitanje da li S. B. u prva tri nastavka feljtona, u kojima spominje mene, iznosi uopće i jednu točnu tvrdnju o masonstvu. Tako tvrdi bez dokaza i sljedeće: "Pokušao sam pronaći kako je protumačen pojam masonerija u *Enciklopediji Leksikografskog zavoda*, ali je

jednostavno taj pojam zaobiđen, jer vjerojatno tada nije bilo uputno ma što napisati o masoneriji. To je donekle i razumljivo jer je masonerija u Hrvatskoj i u drugim dijelovima bivše Jugoslavije bila zatrta. Stoga je svaka aluzija da je masonerija kumovala obnovi Jugoslavije besmislena, prvo zato što nije postojala, a drugo zato što je bila progonjena od svih komunističkih i desničarskih režima." Točno je da masonstvo u komunističkoj Jugoslaviji službeno nije postojalo, ali nije bilo "zatrto" što je vidljivo iz službene dokumentacije tadanje UDB-e, koju sam osobno objavio pod naslovom *Masoni u Hrvatskoj 1918.-1967.* (Split, 1993., i 1997.). Starojugoslavenski masoni zauzimali su utjecajne položaje u Titovoj Jugoslaviji, posebno u JAZU i na Sveučilištu u Zagrebu.²⁴¹

S. B. u trećem nastavku tvrdi da sam masone optužio "i za sarajevski atentat, što je također obmana". Međutim, na temelju posebno velike dokumentacije (iznesene od 243. do 273. stranice knjige) zaključio sam ovo: "Očito je, da iza izvršitelja atentata nije stajala srpska vlada...Ni jedan od atentatora nije bio mason... Navedenu grupu atentatora pripremio je i naoružao mason Tankosić, koji se najviše angažirao u pozadini ovog atentata...Dio inozemnog masonstva (posebno u Madžarskoj i Francuskoj) želio je da nestane Franjo Ferdinand već zbog njegova fanatičnog rimokatolicizma, koji je on doživljavao kao idealni temelj i budućnosti Austro-Ugarske Monarhije. Međutim, dok se ne dođe do eventualne dokumentacije, na temelju postojećih materijala može

²⁴¹ Meni su na Pravnom fakultetu u Zagrebu predavala četiri profesora masona!

se zaključiti da su masoni bili sudionici u atentatu i to u smislu da su nadahnuli atentatore da izvrše atentat i pomogli im u pripremanju atentata."²⁴² Iz ovoga moga citata jasno je koliko tendenciozno S. B. interpretira moj tekst. S. B. propovijeda i ovo: "Vrhunac galamatijasa u knjizi *Masonstvo u Hrvata* Ivana Mužića je atribuiranje masonima atentata na Aleksandra Karadžorđevića u Marseilleu." Smisao riječi "galamatijas", između ostaloga, znači: "zbrka riječi, nesuvisli, nerazumljivi govor ili spis, besmislica, nesmisao, 'trpanac', 'kupusarija'."²⁴³ Moj zaključak na temelju dostupne građe (obrađene u knjizi na stranicama od 243. do 273.) je ovaj: "Kralj Boris, u jednom intimnom razgovoru u Sofiji, kazao je kralju Aleksandru, da su ga masoni 'snubili', ali da on nije ušao u ložu. Aleksandar mu je odgovorio da će izgubiti glavu, hoteći mu reći da masoni ne trpe kralja, koji nije mason. Aleksandar je priznao Meštroviću da je bio mason, ali da je 'istupio'. Meštrović je zaključio da bi Aleksandar gonio masone da je ostao živ. Trumbić, navodeći sve ovo, zapisuje da su masoni ubili kralja Aleksandra, jer ih je ostavio, a da su oni imali udjela i u sarajevskom atentatu. Činjenica je, da je kralj Aleksandar svojom nezavisnom i tadašnjim masonskim interesima protivnom politikom bio postao masonstvu tolika smetnja, da se u nekim najvišim masonskim krugovima (Jan Masaryk) razmišljalo o tome, da mu se oduzme život. Mjere kraljeva osiguranja od francuske vlade, u kojoj je bio ministar unutrašnjih poslova masonstvu odani Albert Sarraut, bile su unatoč višestrukim upozorenjima, da će biti izvršen atentat, tako simbolične, da Francusku

²⁴² Usp.: Mužić, *Masonstvo*, nav. dj., str. 107. - 171.

²⁴³ Klaić, nav. dj., str. 465.

čine suodgovornom za atentat. Međutim, svi ovi elementi nisu dovoljno konkretni, da se samo iz njih može sa sigurnošću utvrditi i masonsko sudjelovanje u zavjeri protiv kralja Aleksandra, ali je masonsko sudjelovanje u tome veoma moguće."²⁴⁴ Očito je, kako S. B. prezentira moj tekst, da on ili moju knjigu stvarno nije čitao ili nije mogao shvatiti što pišem. U svakom slučaju, ako on uopće zna smisao riječi “galamatijas”, imat će prigodu obrazložiti svoju tvrdnju na sudu, dakako ako bude imao hrabrosti odazvati se pozivu s obzirom da prebiva u Bosni i Hercegovini.

P.s.

1. Ovaj moj odgovor *Slobodna Dalmacija*, odnosno urednik *Feljtona* odbili su objaviti u cijelosti i tako su tiskanjem jednostranog teksta S. B. dezinformirali javnost. Autor je podnio protiv *Slobodne Dalmacije* tužbu za naknadu štete u iznosu od sto kuna. Tužitelj je, između ostaloga, to obrazložio ovako: “Glavni urednik lista *Slobodna Dalmacija* je Dražen Gudić, a urednik *feljtona* Jakša Fiamengo, koji su se, što je veoma indikativno, suglasili da se pisanje S. B. tiska, a nisu htjeli objaviti tužiteljev odgovor... Tužitelj potražuje simboličan iznos od sto kuna, kojim će raspolagati tako

²⁴⁴ Mužić, *Masonstvo*, nav. dj., str. 273.

da plati misnu intenciju za one Hrvate, a posebno novinare koji pripadaju bilo kojim okultnim društvima u Hrvatskoj, a koji su Hrvati u tim društvima eventualno opsjednuti od đavla, da Bog istjera iz njih demone, tako da ne mogu okultnom infekcijom širiti zarazu među svoje bližnje u hrvatskom narodu.” Rasprava protiv *Slobodne Dalmacije* radi naknade štete vodi se pred Općinskim sudom u Splitu, pod brojem: II P 884/02, (sudac Josip Mrkonjić).

2. Moj odgovor Brzici i "njegovima" objavljen je u potpunosti u tiskovinama: 1. *Hrvatsko slovo*, VIII./2002., 372., 16.-17. Broj od 7. lipnja 2002.; 2. *Dnevni list*, Mostar, (u ljetu 2002.); 3. *Politički zatvorenik*, XII./2002., 124.-125., 10.-14. *Podstranski list Matice hrvatske* u Podstrani, II./2002., 2.-3., 33. donio je tekst u obliku sinteze.

3. Protiv Brzice podnio sam posebnu tužbu za klevetu. Prva rasprava protiv Brzice zakazana je za dan 5. studenoga 2002. pred Općinskim sudom u Splitu pod brojem: II K - 38 /02, (sudac mr. Damir Primorac). Optuženi Brzica nije pristupio, a poziv upućen na *Slobodnu Dalmaciju* vratio se s naznakom "prema izjavi tajnice naslovnik nije više u radnom odnosu- honorarac je- boravi u Sarajevu". (Stjepan Brzica nije nikad ni bio u radnom odnosu sa

Slobodnom Dalmacijom.). Nova rasprava zakazana je za dan 5. svibnja 2003. na način da se optuženom Brzici poziv upućuje diplomatskim putem.

V.

Slobodno zidarstvo je protukršćansko i anacionalno

FERAL TRIBUNE
SPLIT
(DA SE TISKA)

i

IVI BANCU
(ZA PODUKU)

Banče,

Ne namjeravam posebno odgovarati na tvoju najnoviju ispovijest „vjere“ (zna se koje i zna se kome!) objavljene u F.T. broj 662 dne 25. svibnja 1998. (str. 36.-37.). Glavni razlog zašto ne želim s tobom dijalogizirati motiviran je uvjerenjem da nisi ozbiljan partner za raspravljanje o ovoj problematici. Ako se možda varam, molim te, pošalji mi neki svoj znanstveni rad. Tvoji prilozi, koji su meni poznati, ne prelaze novinarske domete čak i kada izlaze kao

knjige. U ovome shvaćanju nimalo me ne impresionira što predaješ na „Sveučilištu Yale“. Ako su radovi i drugih predavača na tom američkom učilištu, u smislu onoga što i kako ti pišeš, onda osobno izvanredno vrednujem rad prosječnog hrvatskog učitelja u bilo kojoj osmogodišnjoj školi Dalmatinske Zagore. Osim tvoga navedenoga novinarskog pristupa znanstvenoj problematici očito je da ni tvoje znanje nije preveliko. Osjećam to i iz detalja kada spominješ „isusovca“ Chardina. Ti ga poznaješ kao „geologa“, a ne i kao „masonskog mislioca“ čije se učenje o evoluciji u Crkvi često osuđivalo kao hereza. I tvoje je poznavanje masonske povijesne problematike samo privid, što se osobito očituje kada mi zamjeravaš na utvrđenju da je slobodno zidarstvo protukršćansko i anacionalno. Antikršćanstvo masonstva dokazuje činjenica što Katolička crkva zabranjuje rimokatolicima da mogu biti članovi loža. Kako iz povijesti masonstva nikada ništa nisi objavio logično je da ne znaš kako su hrvatski masoni sluganski slijedili protuhrvatsku politiku počevši od Frana Folnegovića do Viktora Novaka. Najpoznatiji živi

hrvatski mason dr. Eugen Laxa, u predgovoru mojoj monografiji o toj temi, napisao je da je moja knjiga „najkompetentnije i najozbiljnije što se u današnjim prilikama može o tom predmetu pisati“. Laxa je o hrvatskom masonstvu zaključio i ovo: „Hrvatsko masonstvo,... bilo se odnarodilo te je bilo postalo, nažalost, nositeljem mađarskog a poslije i srpskog imeperijalizma... Protucrkvveno stanovište jedna je od značajki modernoga hrvatskog masonstva... Neizreciva je šteta što je hrvatsko masonstvo tako zatajilo i teško posrnulo na jugoslavenskoj ideji“.²⁴⁵ Laxa je javno deklarirani mason visokog stupnja i piše kao Hrvat znanstvenik, a ne kao masonski vjernik. Masonske su vlade, kao pobjednice u dva svjetska rata, nasilno utjerale Hrvate u dvije Jugoslavije. Ni planirana politika odcijepljenja hrvatske Katoličke crkve od Vatikana nije se mogla sprovoditi bez blagoslova zapadnih prijestolnica, koje su zbog toga između dva rata, suodgovorne i za nastanak ustaškog pokreta. Dr. Ante Pavelić, koji je u mladosti htio Hrvate katolike prevesti na

²⁴⁵ I. Mužić, *Masonstvo u Hrvata*. V. izdanje, Verbum, Split, 1997., str. 852.

pravoslavlje, rodio se godine 1889. u Bradini. Međutim, Poglavnik Ante Pavelić rađao se od 1919. do 1941. u poznatim središtima Zapada. Masonstvo je bilo (kako je to dokumentirao Milan Simčić) i protiv stvaranja današnje Hrvatske, ali je taj plan omeo Sveti Otac Ivan Pavao II. svojim priznanjem hrvatske države. Kako iz izloženoga proizlazi ne mogu zaključivati da si marginalac u historiografiji, nego izletnik. Očito je da još mnogo trebaš učiti pa čak i na etičkom planu. Predstavljáš se zagovornikom ljudskih prava, a ona uključuju i istinoljubivost. Koliko ti držiš do istine očito je i iz činjenice da si izbjegao svoj osvrt na moje pisanje o pojedincima iz sadašnje hrvatske vladajuće strukture, koji su „kada su se domogli vrha vlasti izvršili otimačinu akumuliranih dobara vlastitog naroda kako to ni najveći dušmani toga naroda nikada u njegovoj provijesti nisu radili“. Iz ovakva moga pisanja jasno proizlazi da je meni neprijatelj svaki hadezeovac, jednako kao i svaki mason, koji ruši hrvatsku državu. Iz ovoga malog primjera tvoga načina prezentiranja istine jasno je koliko normalan čovjek može vjerovati pisanjima takvih kao što si ti.

Možeš biti sretan što su danas u Hrvatskoj na vlasti meki Zagorci, jer da vlada netko od državotvornih Dinaraca nijedan Banac iz inozemstva ne bi mogao dolaziti u Hrvatsku, ni pisati u hrvatskim novinama. A, evo zašto: ti i tvoji istomišljenici mogli bi imati neograničenu slobodu djelovanja tek kada bi dokazali da ste prema svakom zlu jednako načelni, a to znači kada bi mogli pozitivno odgovoriti, između ostaloga, i na ova pitanja:

-Što ste ti i tvoji prvoborci za „ljudska prava“ poduzeli da se nasljednici pobjednika u II. svjetskom ratu skrušeno ispričaju njemačkom narodu zato što su krivi za smrt više od šest milijuna nevinih Nijemaca (civila, žena, djece i ratnih zarobljenika)?

-Što ste ti i tvoji poduzeli da se sadašnja engleska vlada ispriča hrvatskom narodu za englesko izručenje hrvatskih civila i razoružanih vojnika Titovim partizanskim zlikovcima, koji su ih na desetine tisuća pobili na Bleiburgu, križnim putovima i u logorima smrti (uključujući poslije rata i Jasenovac)?

-Što ste ti i tvoji poduzeli da se vrati oko milijun protjeranih Arapa na njihova pradjedovska ognjišta na Srednjem Istoku? Jeste li barem pokušali nagovoriti Sorosa da dijelom sufinancira i Arape u borbi za realiziranje njihovih ljudskih prava?

-Što ste ti i tvoji poduzeli protiv određenih vlasnika kapitala, koji najlihvarskim kamatama zarobljavaju narode, države i osobe, a pod imenom „novi svjetski poredak“ utemeljuju do sada najveće robovlasničko društvo u povijesti. Dok stotine milijuna ljudi gladuje dotle se profesionalni „kamatar“ u svom plaćeničko–dirigiranom tisku predstavljaju kao pobornici ljudskih prava i umišljaju da imaju moralno pravo kreirati globalnu politiku. Hitler je htio svoj poganski nacionalsocijalizam proširiti samo na dio zemlje, a neke strukture Zapada žele svoje poganstvo, pod nazivom „demokracije“, nametnuti cijelom globusu. Dok inozemni financijeri prvoboraca za ljudska prava ne dokažu svoju iskrenost angažiranjem u spomenutim i sličnim primjerima dotle se ni njima, ni njihovim eksponentima, apsolutno ništa ne može

vjerovati. Ti i tvoji možete pisati što hoćete, pa čak subverzijom kratkotrajno i vlast preuzeti, ali više nećete uspjeti sugerirati Hrvatima da im se vrati donedavno bolesno vjerovanje u Zapad. Svjedoci smo vremena u kojemu dobro poznati zakulisni scenaristi u svojim medijima bez suđenja proglašavaju krivim na primjer Hrvata Ivu Rojnicu (r. 1915.), kome nije dokazana odgovornost za smrt nijedne osobe. Ti su isti moćnici njegovu vršnjaku Židovu M. Beginu (r. 1913 +1992.), koji je, između ostaloga, utvrđeno kriv i za smrt oko 250 arapskih civila dali godine 1978. Nobelovu nagradu za mir (koju je podijelio sa Sadatom). I iz ovoga je primjera očito da već živimo u orwelovskom svijetu, koji njegovi tvorci i njihovi slugani bestidno proglašavaju demokratskim. Oslobodi nas Isuse Kriste, - koji si jedini pravi Bog, kuge, glada, rata i takve zapadne "demokracije".

U Splitu, 26. svibnja 1998. ²⁴⁶

²⁴⁶ Banca je uzbudio moj feljton objavljen u *Slobodnoj Dalmaciji* dne 11., 12. i 13. svibnja 1998. pod naslovom *Tajne, smisao i dosezi slobodnog zidarstva (Slobodna Dalmacija, LX./1998., 17008., 8.; 17009., 10.; 17010., 10.)*. Banca je svoj pamflet u obranu masona objavio u glasilu

Feral Tribuneu, broj 662. od 25. svibnja 1998., str. 36.-37. Moj odgovor Bancu objavljen je nepotpuno u *Feral Tribuneu* broj 664. od 8. lipnja 1998., str. 50. Cjeloviti odgovor Bancu pod navedenim naslovom objavljen je u časopisu Matice hrvatske Split u Splitu (*Hrvatska obzorja*) s napomenom: "Ovaj odgovor auctor je poslao *Feral Tribuneu*, u kojem je tiskan Bančev napad na Mužičeve članke o masonima (*Slobodna Dalmacija*, svibanj 1998.), ali mu je uredništvo tog glasila ispustilo najvažnije dijelove. Stoga Mužičev odgovor donosimo u cijelosti." (*Hrvatska obzorja*, VI./1998.,2.,475.-477.).

**Nevene, molim Preslik pisma iz
Vatikana na neparnoj stranici**

**Nevene, molim Preslik pisma Bogdana Radice na
Parnoj stranici odmah iza
pisma iz Vatikana**

BIBLIOGRAFIJA

**na neparnoj stranici i iza nje je parna
stranica prazna**

I. MASONSKA I PROMASONSKA IZDANJA O SVJETSKOM MASONSTVU

Aceti C Mario, *Il camino massonico*. Genova, Presso il Basilisco, 1980, str. 81

–, *Dizionario massonico*, Genova, Il Basilisco, 1981, str. 70.

Die Alten Pflichten von 1723. Hamburg, Bauhütten Verlag, 1979, str. 39.

Alticozzi Angiolieri Valerio, *Relazione della compagnia de liberi muratori*. Livorno, U. Bastogi editore, 1973, str. 63.

Appel Rolf Dieter Möller, *Was ist Freimaurerei?* Hamburg, Bauhütten Verlag, 1980, str. 120.

Bakounine Tatiana, *Répertoire biographique des francs-maçons russestr. (XVIIIe et XIXe siècles)*. Paris, Institut d'Études slaves de l'université de Paris, 1967, str. 655.

Bakunina T. A., *Znamenitije ruskije masoni*. Moskva, Ed. Interbuk, 1991, str. 141.

Baresch Kurt, *Katholische Kirche und Freimaurerei: Ein brüderlicher Dialog 1968 bis 1983*. Wien, Österreichischer Bundestr. Verlag, 1983, str. 162.

Bayard Jean-Pierre, *Symbolisme maçonnique traditionnel*. Paris, Lauzeray international, I, 1979, str. 465; II, 1981, str. 489.

Benimeli Ferer José A. - Caprile Giovanni, *Massoneria e chiesa cattolica ieri, oggi e domani*. Roma, Edizioni Paoline, 1979, str. 248.

Berberova Nina, *Ljudi i loži*. Moskva, Ed. Progres – Tradicija, 1997, str. 398.

Beresniak Daniel, *La legende d'Hiram & les initiations traditionnelles*. Carqueiranne, 1976, str. 119.

Bisogni Beatrice, *Sette enigmi di storia massonica*. Livorno, Ed. U. Bastogi, (1977?), str. 132.

Blavatsky Helena Petrowna, *Le origini del rituale nella chiesa e nella massoneria*. Trieste, Sirio, 1960, str. 93.

Bokor Charles V., *Papes rois francs-maçons: L'histoire de la francmaçonnerie des origines à nos jours*. Montréal, Éditions Québec, 1977, str. 476.

Bongard Roger, *Manuel maçonnique du rite écossais ancien et accepté*. Paris, Dervy-Livres, 1979, str. 328.

Bottini Aldo, *L'arte reale*. Legnano, Edizioni Landoni, 1977, str. 106.

Boucher Jules, *La simbologia massonica*. Roma, Editrice Atanòr, 1975, str. XXII + 375.

–, *La symbolique maçonnique*. Paris, Dervy-Livres, 1980, str. XI+381.

Bouryckine Paul, *La franc-maçonnerie en Russie*. Bibliographie préparée par Paul Bouryckine, complétée et mise au point par Tatiana Bakounine. Paris, Mouton & Ecole Pratique des Hautes Études, 1967, str. 173.

Brachvogel Wolfgang, *Von Maurern und Logen*. Hamburg, Bauhütten Verlag, 1979, str. 84.

Brunet E, *Maçonnerie & astrologie*. Paristr. Dervy-Livres, 1979, str. 119.

Caprile P. Giovanni S. J., P. Rosario E. Esposito. P. Michel Riquet S. I., *Noi cattolici noi massoni*. Roma, Editrice Atanòr 1980, str. 145.

Carpi Pier, *Il caso Geli*. Bologna, I. N. E. I, 1982, str. 236.

Carter D. James, *History of the Supreme council, 33°... 1861–1891*. Washington, The Supreme council, 33°, 1967, str. IX+496.

Cerbu Marcel, *Le combat des francs-maçonstr*. Marseille, Collection le Prisme, 1976, str. 236.

Le charte fondamentali della Universale Massoneria di rito scozzese antico ed accettato. Roma, Atanòr, 1960, str. 109.

Chevallier Pierre, *Histoire de la Franc-maçonnerie Française*. Paris, Fayard, I, 1974, str. IX+396; II, 1974, str. 556; III, 1975, str. 473.

Clausen's commentaries on morals and dogma. San Diego, 1974, str. XXII+206.

Clausen Henry, *Emergence of the mystical*. San Diego, 1980, str. XII+80

–, *Masons who helped shape our nation*. San Diego, 1976, str. XIII+113.

–, *Messages for a mission*. San Diego, 1977, str. XI+227.

Codice massconico delle logge riunite e rettificcate di Francia. Livorno, U. Bastogi, 1975, str. 43.

Cohn Alfred, *Die Juden und die Freimaurerei*. Leipzig, Verlag von Teichmann & Co, str. 16.

Constitution et réglemant général de l'association, Paris, Secrétariat général du Grand orient de France, 1929, str. 189.

Le costituzioni dei liberi muratori. Livorno, Ugo Bastogi, 1974, str. 180.

Delvoye Charle, *Franc-Maçonnerie.* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1982, str. 281–442, *Revue de l'université de Bruxelles*.

Dierickx Michel S. J., *Freimaurerei die grosse Unbekannte: Ein Versuch zu Einsicht und Würdigung.* Hamburg, Bauhütten Verlag, 1975, str. 243.

Duncan Malcolm C, *Duncan's Masonic Ritual and Monitor.* New York, David Mckay company, (1997?), str. 281.

Dürriegl Günter – Susanne Winkler, *Freimaurer.* Wien, 1992, str. 471.

Endres Franz Carl, *Die Symbole des Freimaurerstr.* Hamburg, Bauhütten. Verlag, 1977, str. 104.

Esposito Rosario F., *La massoneria e l'Italia dal 1800 ai nostri giorni.* Roma, Edizioni Paoline, 1979, str. 732.

- , *Le grandi concordanze tra Chiesa e massoneria.* Firenze, Nardini Editore, 1987, str. 443.

-, *Santi e massoni al servizio dell'uomo.* Foggia, Ed. Bastogi, 1992, str. 238.

Faraci Giorgio, *Il vero fine della massoneria.* Carmagnola, Ed. Arktos, 1993, str. 127.

Farina Salvatore, *Gli emblemi araldici della libera muratoria.* Roma, Atanòr, 1973, str. 99.

-, *Rituali dei Lavori dei rito scozzese antico e accettato.* Milano, Edizioni Giovanni Bolla, 1961, str. XVI + 236.

Faucher Jean-André, *Dictionnaire maçonnique.* Paris, Editions Jean Picollec, 1981, str. 344.

–, *Histoire de la Grande Loge de France (1738–1980)*. Paris, Éditions Albatros, 1981, str. 323.

Francovich Carlo, *Storia della massoneria in Italia*. Firenze, La Nuova Italia, 1974, str. VIII + 517.

Frick Karl R. H., *Die Erleuchteten*. Graz, Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1973, str. XI + 635.

–, *Licht und Finsternistr.* Graz, Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, I, 1975, str. IX + 345, II, 1978, str. XII + 582.

–, *Das Reich Satans*. Graz. Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1982, str. IX + 398.

–, *Die Satanisten*. Graz, Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1985, str. VI + 232.

–, *Satanismus und Freimaurerei*. Graz, Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1986, str. VI + 172.

Gabrieli Giuseppe, *Massoneria e Carboneria nel regno di Napoli*. Roma, Atanòr S. r. l, 1982, str. 135.

Gamberini Giordano, *Attualità della Massoneria. Contenti gli operai?* Ravenna, Longo editore, 1978, str. 270.

Gaudart Michel de Soulagestr. Hubert Lamant, *Dictionnaire des Francs-maçons Français*. Paris, Editions Albatros, 1980, str. 589.

Gayot Gerard, *La franc-maçonnerie Française*. Paris, Editions Gallimard/Juliard, 1980, str. 254.

Gentile Carlo, *Alla ricerca di Hiram. I tre gradi della massoneria*. Foggia, Edizioni Bastogi, 1980, str. 99.

–, *Dal Maestro Segreto all'Aquila Sovrana*. Foggia, Edizioni Bastogi, 1979, str. 179.

Gesetzbuch der Grossen Landesloge der Freimaurer von Deutschland. Unveräusserliches Eigentum der Grossen Landesloge der Freimaurer von Deutschland, 1964, str. 187.

Grandi Costituzioni e Regolamenti Generali deli'Ordine Massonico Orientale del Rito Antico e Primitivo di Memphis e Misraim a cura di Francesco Brunelli. Foggia, Edizioni Bastogi, 1982, str. 172.

Guénon Rene, *Études sur la Franc-maonnerie et le compagnonnage.* Paris, Éditions traditionnelles, 1981, str. 318.

Guichard Alain, *Les Francs-maçons.* Paris, Éditions Bernard Grasset, 1973. str. 301.

Harris Ray Baker, *History of the Supreme council, 33° 1801–1861.* Washington, The Supreme council, 1964, str. VIII + 415.

Hasquin Hervé, *Visages de la Franc-maçonnerie belge.* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1982, str. 355.

Heindel Max, *Freemasonry and catholicism.* London, Fowler & Co., 1971, str. 110.

Hérédon, *Le régulateur du maçon.* Ventabren, Les Rouyat, 1980, str. 50 + 28 + 33.

Hoede Karl, *Burschen heraus.* Frankfurt/Main, Bauhütten-Verlag, str. 72.

Holtorf Jürgen-Karl Heinz Lock, *Stichwort Freimaurer.* München, Wilhelm Heyne Verlag, 1993., str. 87.

Horneffer August, *Das Brauchtum der Freimaurer.* Hamburg, Bauhütten Verlag, str. 62.

–, *Sinn und Wer unserer Symbole*. Hamburg, Bauhütten Verlag, 1982, str. 51.

Hutin Serge, *Les francs-maçonstr*. Éditions du Seuil, 1961, str. 189.

Ignotto Fratello, *Preghiera dei Massoni*. Roma, Edizioni Nazionali Roma, 1961, str. 118.

Jacq Christian, *Massoneria. Storia e iniziazione*. Milano, Mursia, 1981, str. 253.

Kadosch. *Rituale*. Roma, Supremo consiglio dei XXXIII per la giurisdizione Italiana, 1913, str. 45.

Katz Jacob, *Jews and freemasons in Europe 1723–1939*. Cambridge/Massachusetts, Harvard University Press, 1970, str. 293.

Kehl Alois, *Warum Dialog zwischen Katholiken und Freimaurern?* Hamburg, Bauhütten Verlag 1978, str. 48.

Keller Ludwig, *Le basi spirituali della massoneria e la vita pubblica*. Roma, Atanòr, 1970, str. 149.

Kuess G. R, *Die Vorgeschichte der Freimaurerei im Lichte der englischen Forschung*. Hamburg, Akazien Verlag, Alfred Buss, 1959, str. 29.

Lagutt Jan K, *Der Grundstein der Friemaurerei*. Zürich, Origo, 1971, str. 192.

Lantoine Albert, *Histoire de la franc-maçonnerie française. La Franc-maçonnerie chez elle*. Paris, Éditeur Émile Nourry, 1927, str. III + 466.

–, *Lettera di un Massone al Papa*. ("A cura di Giuseppe Mannino"). Palermo, Editrice de il Vespro, 1977, str. 117.

Leadbeater C. W., *Das verborgene Leben in der Freimaurerei*. Düsseldorf, Ernst Pieper-Ring-Verlag, 1925, str. XV + 360.

Lennhoff Eugen – Posner Oskar, *Internationales Freimaurer Lexikon*. Wien-München, Amalthea, 1980, str. 1800.

Lennhoff Eugen, *Il libero muratore*. Foggia, Edizioni Bastogi, 1981, str. 329.

La libera muratoria. Massoneria per problemi. Bisogni, Bonvicini, Castellacci, Milano, Sugarco edizioni, 1978, str. 327.

Ligou Daniel (i suradnici), *Dictionnaire universel de la Franc-Maçonnerie*. Editions de Navarre et du Prisme, I + II, Pariz, 1974, str. 1398.

Ligou Daniel, *Historie des Francs-maçons en France*. Toulouse, Privat, 1981, str. 412.

Lindner Erich J, *Die königliche Kunst im Bild*. Graz, Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1976, str. XIV + 266.

Lupi Lucio, *Massoneria tradita*. Roma, Antiqua Studio editoriale, 1980, str. 427.

Luquet G. H., *La franc-maçonnerie et l'état en France au XVIIIme siècle*. Paris, Editions Vitiano, 1963, str. 347.

Maistre Joseph de, *La Franc-maçonnerie. Mémoire inédit au duc de Brunswick (1782)*. Paris, izdanje Editions d'aujourd'hui, 1980, str. 125.

Mariel Pierre, *Les Francs-maçons en France*. Paris, Marabout, 1969, str. 313.

–, *Le società segrete che dominano il mondo*. Firenze, Vallecchi, 1976, str. 221.

Marsaudon Yves, *L'ocumenisme vu par un Franc-maçon de tradition*, Paris, Vitiano, 1964, str. 137.

–, *Souvenirs et reflexionstr.* Paris, Vitiano, 1976, str. 413.

Mellor Alec, *Dictionnaire de la Franc-maçonnerie et des Francs-maçonstr.* Paris, Pierre Belfond, 1979, str. 318.

–, *Les grand problèmes de la Franc-maçonnerie aujourd'hui.* Paris, P. Belfond, 1976, str. 192.

–, *Histoire de l'anticlericalisme français.* Paris, H. Veyrier, 1978, str. 462.

–, *Logen Rituale Hochgrade.* Graz, Verlag Styria, 1967, str. 555.

–, *Unsere getrennten Brüder. Die Freimaurer.* Graz, Verlag Styria, 1964, str. 371.

Mitterrand Jacques, *La politique des Francs-maçons.* Paris, Roblot, 1973, str. 205.

Mola Aldo Alessandro, Benimeli J. A. Ferer, G. Caprile, *La massoneria nella storia d'Italia.* Roma, Atanòr, 1980, str. 157.

–, *Storia della Massoneria italiana dall Unita alla Repubblica.* Milano, Bompiani, 1976, str. XVI + 822.

Molinari Franco, *La Massoneria. Cattedrale laica della fraternità,* Verona, Queriniana, 1981, str. 244.

Moramarco Michele, *La Massoneria ieri e oggi.* Milano, Giovanni de Vecchi Editore, 1977, str. 343.

–, *La massoneria oggi. Cronaca, realtà, idee.* Milano, Giovanni de Vecchi Editore, 1981, str. 238.

Müller Paul, *Untersuhungen zum Problem der Freimaurerei bei Lessing, Herder und Fichte*. Stuttgart, Verlag Paul Haupt Bern, 1965, str. 89.

Nardini Bruno, *Misteri e dottrine segrete dal "trapassato remoto" ai nostri giorni*. Firenze, Centro internazionale del libro, 1976, str. 375.

Nassi Enrico, *La massoneria in Italia*. Roma, Tascabili Economici Newton, 1994, str. 95.

Naudon Paul, *La franc-maçonnerie*, Paris, Presses universitaires de France, 1977, str. 125.

–, *La Franc-maçonnerie chrétienne*, Paris, Dervy-livres, 1970, str. 236.

–, *Geschichte der Freimaurerei*. Frankfurt, Berlin, Propylaen, 1982, str. 250.

–, *Histoire, Rituels et Tuileur des Hauts Grades Maçonniques*. Paris, Dervy-Livres, 1978, str. 501.

Neurberger Helmut, *Freimaurerei und Nationalsozialismus*. Hamburg, Bauhütten Verlag, I, 1980, str. 337. II, 1980, str. 349.

Newton Joseph Fort, *The Builders. A story and study of masonry*. Iowa, Cedar rapids, 1914, str. XIII + 317.

Nikolajevskij B. I., *Ruskie masoni i revolucija*. (Na ruskom). Moskva, Terra, 1990. str. 199.

Nys Ernesto, *Idee moderne. Diritto internazionale e massoneria*. Foggia, Bastogi, 1974, str. VIII + 155.

Paillard Maurice, *La franc-maçonnerie et le grand architecte destructeur de son idéal*. Paris, S. L. I. M., str. 23.

Palou Jean, *La Franc-maçonnerie*. Paris, Payot, 1972, str. 349.

Papus (Gerard Encausse), *Ciò che deve sapere un maestro massone*. Roma. Atanòr, 1981, str. 126.

Per l'unità massonica. Documenti. Roma, Palazzo Brancaccio, 1951, str. 30.

Pierol L. J., *Le cowan! Chrétiens et Francs-maçons l'heure du choix et de la clarté*. Paris, Vitiano, 1966, str. 158.

Pike Albert, *Morals and dogma of the ancient and accepted Scottish rite of freemasonry*. Washington, Book Manufacturers Richmond, 1963, str. V + 218.

Poli Ugo, *Massoneria iniziatica. La via scozzese*. Roma, Atanòr, 1981, str. 151

Pontevia Achille, *Cattolicesimo e massoneria considerazioni umane*. Roma, Atanòr, 1977, str. 238.

Porciatti Umberto Gorel, *Avviamento alla massoneria*. Roma, Atanòr, 1980, str. 60.

–, *Simbologia massonica: Massoneria azzurra*. Roma, Atanòr, 1980, str. 186.

–, *Simbologia massonica. Gradi scozzesi*. Roma, Atanòr, (1948?), str. 335.

Ragon Jean Marie, *Massoneria occulta ed iniziazione ermetica*. Roma, Atanòr, 1972, str. 162.

Raynaud de la Ferrière Serge, *Il libro nero della framassoneria*. Lugano, Tarantola, str. 334.

Reghini Arturo, *Considerazioni sul Rituale dell'apprendista libero muratore con una nota sulla vita l'attività massonica dell'Autore*. Genova. Phoenix, 1978, str. XV + 36.

–, *Le Parole Sacre e di Passo dei Primi tre Gradi e il Massimo Mistero Massonico*. Roma, Atanòr, 1968, str. VII + 229.

Reinalter Helmut, *Freimaurer und Geheimbünde im 18. Jahrhundert in Mitteleuropa*. Frankfurt/Main, Suhrkamp, 1983, str. 403.

Ridley Jasper, *Slobodni zidari*. Zagreb, Prometej, 2001., str. 366.

Saint-André Jacques de, *Tu trouveras la Pierre cachée*. Nice, Alain Lefevre, 1979, str. 213.

Schmidt J. N. J., *Wurzeln der Freimaurerischen Gemeinschaft*. Zürich, Origo, 1961, str. 126.

Scwarzenberg Claudio - Beatrice Bisogni, *La massoneria oggi*. Palermo, Celebes, 1977, str. 71.

Sciences secretes. (Bibliothque Ouvaroff. Catalogue spécimen.). Moscou, 1870, str. 217.

Sebottendorf Rudolf von, *La pratica operativa dell'antia massonerio Turca*. Torino, Il Delfino, 1980, str. 62.

Spadaro Salvatore, *Massoneria Scozzese Italiana. Documenti storici*. Foggia, Bastogi, 1983, str. 316.

Storia della Massoneria: studi e testi. Pianso L. Del, A. A. Mola, Torino, Centro Documentazione massonica, str. 206.

Šömen Branko, *Amenkamen. Slobodnozidarska čitanka*. Zagreb, Lumen, 2001., str. 247.

Tanferna Mario, *Essenza e scopo della Massoneria*. Roma, Parva Favilla, 1971, str. 138.

Teissier A., *Manuel général de maçonnerie*. Paris, La librairie maçonnique Tessier, 1978, str. XVI + 352.

Tomasi Tina, *Massoneria e Scuola dall'unita ai nostri giorni*. Firenze, Vallecchi, 1980, str. 198.

Troisi Luigi, *Dizionario massonico*. Ed. Bastogi, Foggia, bez godine, str. 432.

Vannoni Gianni, *Massoneria, Fascismo e Chiesa Cattolica*. Roma-Bari, Laterza, 1980, str. 297.

Venitura G(astone), *I riti Massonici di Misraim e Memphistr*. Roma, Atanòr. 1975, str. 165.

–, *Tutti gli uomini del Martinismo*, Roma, Atanòr, 1978, str. 180.

Ventura Tommaso, *La Massoneria alla Sbarra. Sua vera origine. Sua vera essenza*. Roma, izdanje Atanòr, 1981, str. 119.

Viaud Francis, *Mon itinéraire maçonnique*. Paris, Prasses Universitaires de France, 1983, str. 206.

Vinatrel Guy, *Communisme et Franc-maçonnerie*. Paris, Les Presses Continentales, 1961, str. 182.

Waite Arthur Edward, *A New Encyclopaedia of Freemasonry*. New York, Weathervane books, I, str. XXXVI + 458; II, str. 488.

Wirth Oswald, *Le Livre du Maitre*. Paris, Dorbon-Ainé, (1927?), str. 221.

–, *I Misteri dell'arte reale*. Roma, Atanòr, 1981, str. 182.

–, *Le Symbolisme occulte de la frane-maçonnerie*. Paris, Dervy-Livres, 1979, str. 78.

Zeller Fred, *Trois points, c'est tout*. Paris, Robert Laffont, 1978, str. 477.

II. NEMASONSKA I ANTIMASONSKA IZDANJA O SVJETSKOM MASONSTVU

Adler Manfred. *Die antichristliche Revolution der Freimaurerei*. Jestetten, Miriam, 1975, str. 176.

–, *Die Söhne der Finsternis*. Jestetten, Miriam, 1975, I, str. 71; II, 1975, str. 112.

- , *Die Freimaurer und der Vatikan*. Durach, Pro Fide Catholica, 1992, str. 196.

Agnoli Carlo Alberto, *La massoneria alla conquista della Chiesa*. Roma, Edizioni Internazionali di Letteratura e Scienze, 1996, str. 51.

Allen Gary, *Die Insider*. Wiesbaden, VAP, 1980, str. 213.

- , *Recite: "Ne!" novom svetskom poretku*. Beograd, Jugoslavijapublik, 1992, str. 222.

Autori Vari /razni autori/, *La massoneria Ecco il nemico!* Brescia, Editrice Civiltà, 1995, str. 123.

Barberi Andrea, Pino Buongiorno, *L'Italia della P2*. Milano, Arnoldo Mondadori, 1981, str. 193.

Barruel Abbé Augustin, *Mémoires pour servir a l'histoire du Jacobinisme*. Vouillé, Diffusion de la Pensée Française, I, 1974, str. 529; II, 1974, str. 574. .

- , *Massoneria e Illuminati di Baviera*. Carmagnola, Arktos, 1989, str. VI+352.

Baum Hans von, *Freimaurerischer Satanismus heute*. Stein am Rhein, Christiana, 1982, str. 64.

- , *Freimaurerei und Kirche sind unvereinbar*. Stein am Rhein, Christiana – Verlag, 1995, str. 80.

Bertelot J., *La Franc-maçonnerie et l'église catholique*. Lausanne-Paris, Du monde nouveau, 1947, str. 150.

Bostunič Grigorij, *Masonstvo i ruskaja revolucija*. Novi Sad, Tiskara učiteljskog D. D. "Natošević", 1932, str. 228.

Butmi N. A., *Kabala, hereze i tajna društva*. (Na ruskom jeziku). Petrograd, 1914, str. VI + 283.

Cahill Rev. E., *Freemasonry and the Anti-Christian Movement*. Dublin M. H. Gill and son, LTD., 1949, str. 271.

Cavro-Demars Lucien, *La honte sioniste*. Bejrut, 1972, str. 223.

Cook Benjamin, *Masonerija osuđena iz sopstvenih dokumenata*. Beograd, Ihtus, 1997, str. 139.

Colinon Maurice, *L'Église en face de la Franc-maçonnerie*. Paris, Librairie Arthème Fayard, 1954, str. 190.

Compendio della vita, e delle gesta di Giuseppe Balsamo denominato il conte Cagliostro. Rim, "Nella Stamperia della Rev. Camera Apostolica", MDCCXCI, str. 163.

Coston Henry, *La République du Grand Orient*. Paris, La Librairie Française, 1976, str. 302.

Daniel John, *Scarlet and the beast*. I. Tyler – Texas, Jon Kregel, 1994, str. XIX+882; III. Tyler – Texas, JKI Publishing, 1995, str. 220. (Prvi dio ove knjige u hrvatskom izdanju nosi naslov *Religija masonstva*, ed. Matica hrvatska Split, Split, 2001., str. 152. Knjiga je tiskana u 200 primjeraka i podijeljena je određenim pojedincima.).

Deiters Heinz-Günter, *Die Freimaurer*. München, 1964, str. 204.

Delamare Edith -Leon de Poncins, *Infiltrations ennemies dans l'Église*. Paris, La Librairie Française, 1970, str. 202.

Durđević Ratibor – Rajko M., *Prodor judeo-masonerije u Rimokatoličku crkvu*. Ed. Ihtus, Beograd, 1997., str. 291.

- , *Masonerija Zavera protiv Boga i čoveka kroz vekove i danas*. Ed. Ihtus, III. izd., Beograd, 1996, str. 109.

Enigma F. M., *La setta verde in Italia*. Roma, Desclee, Lefebvre E C, I, 1906, str. 71, II, 1907, str. 78.

Epperson Ralph, *Novi svjetski poredak*. Zagreb, Sion, 1997, str. 318.

- , *Nevidljiva ruka. Uvod u istoriju zavere*. Beograd, Plavi krug, 2000., str. XVI.+ 525.

Fabiani Roberto, *I Massoni in Italia*. Farigliano, l'Espresso, 1978, str. 216.

Fay Bernard, *La Franc-Maçonnerie et la révolution intellectuelle du XVIIIe siècle*. Paris, La Librairie Française, 1961, str. 224.

Fervers Kurt, *Die letzten Geständnisse der Drei-Punkte Brüder*. Berlin, Viduking Verlag, 1941, str. 111.

Ford H., *L'ebreo internazionale*. Padova, Edizioni Ar, 1971, str. VIII + 327.

Freund Walter, *B'nai – B'rith – Judentum und Weltpolitik*. Ed. Archiv-Edition, Struckum, 1990., str. 535.

Gaeta Francesco, *Che cosa é la massoneria*. Firenze, Editore Sansoni G. C, 1939, str. XI + 235.

Giantulli F., *L'essenza della Massoneria Italiana: il naturalismo*. Firenze, Pucci Cipriani editore, 1973, str. 84.

Haack Friedrich-Wilhelm, *Freimaurer*. München, Evangelischer Presseverband für Bayern, 1979, str. 43.

Hannuschka Richard, *Hinter der Maske der Freimaurerei*. Berlin-Schönberg, Verlag Deutsche Kultur-Wacht, 1934, str. 110.

Helsing Jan, *Geheim Gesellschaften und ihre Macht im 20. Jahrhundert*. Rhede, Ewertverlag, 1995, I. str. 352; II. str. 370.

Hills Frank, *Die USA in der Hand des Grossen Bruders*. Durach, Pro Fide Catholica, 1999, str.168.

Innocenti Ennio, *Inimica Vistr*. Roma, Sacra Fraternitas Aurigarum, 1990, str. 174.

Introvigne Massimo (priredio): *Massoneria e religioni*. Editrice elle di ci, Leumann (Torino), 1994., 223.

Ivanov V. F., *Ruskaja inteligencija i masonstvo od Petra I. do naših dneji*. Moskva, ed. Žurnala "Moskva", 1999, str. 540.

Jacobs Manfred, *Die Freimaurerei als Politischer Faktor*. Ed. Pro Fide Catholica, Durach, 1993, str. 121.

Kazimirović Vasa, *Crna ruka*. Kragujevac, Prizma Kragujevac – Centar film Beograd, 1997, str. 806.

Kloppenburger Boaventura, *A maçonaria no Brasil*. Rio de Janeiro, Editora Vozes Ltda – São Paulo, Belo Horizonte, 1957, str. 368.

Ledré Carlo, *La Framassoneria*. Catania, Edizioni Paoline, 1958, str. 183.

Lefebvre Marcel, *Accuso il Concilio*. Rim, Edizioni Borghese, 1977, str. 149.

Lerich Konrad, *Der Tempel der Freimaurer*. Bern, U. Bodung, I, 1937, str. 55.

Ludendorff Erich, *Vernichtung der Freimaurerei durch Enthüllung ihrer Geheimnisse*. München, Fortschrittliche Buchhandlung, 1927, str. 33.

Malynski Emmanuel, *La guerra occulta*. Padova, Edizioni di Ar, 1978, str. 202.

Mattogno Gian Pio, *La massoneria e la rivoluzione francese*. Parma, Edizioni all'insegna del Veltro, 1990, str. 107.

Mongiardo Gerardo, *Il pensiero sociale della chiesa*. Roma, Tipografia poliglotta Vaticana, 1973, str. X + 1026.

Morgan W., *Exposition of freemasonry*. Ezra A. Cook publications, Chicago, str. IX.+110. (Pretisak izdanja iz 1827. bez oznake godine ovoga izdanja).

Mutti Claudio, *Ebraicità ed Ebraismo. I protocolli dei Sàvi di Sion*. Padova, Edizioni di Ar, 1976, str. 218.

Nilus A. S., *Protokoli sionskih mudraca*. Split, Građa, 1999., str. 147.

Ostrecov Viktor, *Masonstvo, kultura i ruskaja historija*. Moskva, Štrihon, 1999, str. 719.

Ouwerx Paul, *Les Précurseurs du Communisme. La franc-maçonnerie peinte par elle-même*. Tirlemont, 1940, str. 222.

Pellicciari Angela, *Risorgimento da riscrivere*. Ed. Ares, Milano, 1998., str. 321.

Pinay Maurice, *Complotto contro la Chiesa*. Roma, 1962, str. VII + 617.

Platonov O. A., *Ternovij venec Rossii*. II. *Tajna povijest masonstva*, Moskva, Rodnik, 1996, str. 704; III. *Nikola II u tajnoj prepisci*, Moskva, Rodnik, 1996, str. 800; IV. *Povijest ruskoga naroda u XX. stoljeću*, Moskva, Rodnik, 1997, tom jedan str. 896, tom dva str. 1040; V. *Tajna bezakonja Judaizam i masonstvo protiv kršćanske civilizacije*. Moskva, Rodnik, 1998, str. 880; VI. *Zagatka Sionskih protokolov*. Moskva, Rodnik, 1999, str. 800.

- , *Rossija pod vlastju masonov*. Moskva, ed. Ruskij Vestnik, 2000, str. 110.

Ploncard D'Assac Jacques, *Le secret des francs-maçons*. Vouillé, Editions de Chiré, 1979, str. 267.

Poncins Léon de, *Christianisme et Franc-maçonnerie*. Vouillé, Diffusion de la Pensée Française, 1975, str. 352.

-, *La F. . . M. . . d'après ses documents secretstr*. Vouillé, Diffusion de la Pensée Française, 1975, str. 389.

-, *Freemasonry and the Vatican*. London, Britons publishing company, 1968, str. 224.

-, *Top Secret*. Vouillé, Diffusion de la Pensée Franaise, 1972, str. 289.

Preuss Arthur, *A Study in American Freemasonry*. London, B. Herder book CO, 1920, str. XIV + 433.

Preziosi Giovanni, *Giudaismo-Bolscevismo. Plutocrazia. Massoneria*. Waiblingen, Edizioni Hohenstaufen, str. 453.

- , *I "Protocolli" dei "Savi anziani" di Sion*. Roma, La vita Italiana, 1938, str. 269.

Ramat Marco – Giuseppe D'Alema, *La resistibile ascesa della P2*. Bari, Società editrice cooperativa, 1983, str. 193.

Ratier Emmanuel, *Mysteres et secrets du B 'nai B 'rith*. Ed. Facta, 1993., str. 416.

Riegelmann Hans, *Die Europäischen Dynastien in ihrem Verhältnis zur Freimaurerei*. Verlag für ganzheitliche Forschung und Kultur, Struckum, 1985., str. 493 plus 35 tabli.

Robison John, *Proofs of a Conspiracy*. Boston-Los Angeles, Americanist Classics, 1967, str. XVI + 304.

Roncioni Carlo Alberto, *Il potere occulto*. Monfalcone, Sentinella d'Italia, 1974, str. 53.

Rothkranz Johannes, *Freimaurersignale in der Presse*. Pro Fide Catholica, II. izd., Durach, 1999, str. 246.

- , *666 Die Zahl des Tieres*. Pro Fide Catholica, Durach, 1998., str. 150.

Rossberg Adolf, *Freimaurerei und Politik im Zeitalter der französischen Revolution*. Berlin, Nordland Verlag, II, (1942?), str. 256.

Rossi Giani - Francesco Lombrassa, *In nome della "Loggia"*. Roma, Roberto Napoleone, 1981, str. 189.

Saint-Pastour. *La Franc-Maçonnerie au Parlement*. Paris, Documents et témoignages, 1970, str. 189.

Solovjev O. F., *Masonstvo v mirovoj politike XX veka*. Moskva, Rossiskaja političeskaja enciklopedija, 1998, str. 254.

Sorrenti Alfonso, *Conoscere la massoneria*. Udine, Edizioni Segno, 1997, str. 143.

Suchecky Zbigniew, *La Massoneria nelle disposizioni del "Codex Iuris Canonici" del 1917 e del 1983*. Ed. Libreria editrice Vaticana, Roma, 1997, str. 243.

-, *Chiesa e la massoneria*. Ed. Libreria editrice Vaticana, Roma, 2000., str. 132.

Svitkov N., *Masonstvo v russoj emigraciji*. Paristr. "Edittions de la Libre parole", 1932, str. 31.

Taxil Leo, *I misteri della frammassoneria. La massoneria azzurra*. Tolozzi, 1979, str. VIII + 285.

Trocchi Cesare, *Storia della Massoneria dalle origini alla Loggia P 2*. Tip. edit. Pasquarelli-Sora, 1981, str. 114.

Vidiacus v. Virion Pierre

Villa Luigi – Di Nicola Andrea, *Pio IX e i framassoni*. Chieti, Marino Solfanelli Editore, 1978, str. 39.

Virebeau Georgetr. *Les papes et la Franc-maçonnerie*. Paris, Documents et témoignages, 1977, str. 47.

-, *Prelats et Francs-macons*. Paris, La Librairie Française, 1978, str. 180.

Virion Pierre, *Bientot un une super et Gouvernement contre-église mondial?* Saint-Cénére, Editions St-Michel, 1966, str. 265.

Virion Pierre (Vidiacus), *Le Gouvernement Mondial et la contre-église*, (1963?), str. 143.

Virion Pierre, *Le Nouvel ordre du Monde (New world order)*. Saint-Cénére, Tequi, 1974, str. 124.

Whalen William J., *Christianity and American Freenmasonry*. Milwaukee, The Bruce Publishing Company, 1961, str. VII + 195.

Wichtl Friedrich. Robert Schneider, *Weltfreimaurerei
Weltrevolution Wettrepublik*. Wobbenbüll, Verlag für
ganzheitliche Forschung und Kultur, 1981, str. 320.

SADRŽAJ

- I. Masonstvo i monoteizam... **Neparna stranica**
- II. Okultna metafizika masonstva... **Neparna stranica**
- III. Rat masona u svijetu protiv Boga... **Neparna stranica**
- IV. Katolička crkva i masonstvo... **Neparna stranica**

PRILOZI... Neparna stranica i iza nje je parna prazna

- I. Bolesno razmišljanje Mladena Švaba... **Neparna stranica**
- II. Samouznošenje Zorana Nenezića... **Neparna stranica**
- III. Kritično vrednovanje masonstvo tabu tema u Hrvata... **Neparna stranica**
- IV. Propaganda masonstva u Hrvatskoj... **Neparna stranica**
- V. Slobodno zidarstvo je protukršćansko i anacionalno... **Neparna strana**

BIBLIOGRAFIJA neparna stranica i iza nje je parna prazna

Bilješka o piscu... Neparna stranica

Kazalo osoba...

